

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HATÁROZATAI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HIVATALOS LAPJA

TARTALOM

3215/2014. (IX. 22.) AB határozat	jogszabály folyamatban lévő ügyben történő alkalmazásának kizárásáról	1212
3216/2014. (IX. 22.) AB határozat	bírói kezdeményezés elutasításáról	1215
3217/2014. (IX. 22.) AB határozat	alkotmányjogi panasz elutasításáról	1219
3218/2014. (IX. 22.) AB határozat	alkotmányjogi panasz elutasításáról	1224
3219/2014. (IX. 22.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1229
3220/2014. (IX. 22.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1231
3221/2014. (IX. 22.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1234
3222/2014. (IX. 22.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1237
3223/2014. (IX. 22.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1239
3224/2014. (IX. 22.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1241
3225/2014. (IX. 22.) AB végzés	alkotmányjogi panasz elutasításáról	1244
3226/2014. (IX. 22.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1247
3227/2014. (IX. 22.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1250
3228/2014. (IX. 22.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1254
3229/2014. (IX. 22.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1256
3230/2014. (IX. 22.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról és eljárás megszüntetéséről	1258
3231/2014. (IX. 22.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1259
3232/2014. (IX. 22.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1261
3233/2014. (IX. 22.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1263
3234/2014. (IX. 22.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1265
3235/2014. (IX. 22.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1266
3236/2014. (IX. 22.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1268
3237/2014. (IX. 22.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1272
3238/2014. (IX. 22.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1274
3239/2014. (IX. 22.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1277
3240/2014. (IX. 22.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1279
3241/2014. (IX. 22.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1283
3242/2014. (IX. 22.) AB végzés	bírói kezdeményezés visszautasításáról	1285

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG TANÁCSAINAK A MAGYAR KÖZLÖNYBEN KÖZZÉ NEM TETT HATÁROZATAI ÉS VÉGZÉSEI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3215/2014. (IX. 22.) AB HATÁROZATA

jogszabály folyamatban lévő ügyben történő alkalmazásának kizárásáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa bírói kezdeményezés tárgyában meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a társasházról szóló 1997. évi CLVII. törvény 2003. december 31-ig hatályos 32. § (1) bekezdésének második mondata („A határidő elmulasztása jogvesztéssel jár.”) a Pesti Központi Kerületi Bíróság előtt folyamatban lévő 20.P.50277/2014 számú perben nem alkalmazható.

I n d o k o l á s

I.

- [1] A Pesti Központi Kerületi Bíróság bírója az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 25. § (1) bekezdése alapján egyedi normakontroll eljárást kezdeményezett a társasházról szóló 1997. évi CLVII. törvény (a továbbiakban: régi Thtv.) 32. § (1) bekezdés második mondatával („A határidő elmulasztása jogvesztéssel jár.”) összefüggésben. A rendelkezés – mely a bíró szerint sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését (a jogállamiság elvéből levezetett jogbiztonságot) és a XXVIII. cikkét (bíróhoz fordulás joga) – 2004. január 1-je óta nem hatályos, azonban a konkrét perben még alkalmazandó (a 2013-ban benyújtott kereset ugyanis egy 2002-ben hozott társasházi közgyűlési határozat érvénytelenségének megállapítására irányul). A bírói kezdeményezésre az adott okot, hogy az Alkotmánybíróság a 3/2006. (II. 8.) AB határozatában (a továbbiakban: Abh.) megállapította a szóban forgó rendelkezés alkotmányellenességét, az Abtv. 25. § (1) bekezdése szerint pedig „[h]a a bírónak az előtte folyamatban levő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmazni, amelynek [...] alaptörvény-ellenességét az Alkotmánybíróság már megállapította, – a bírósági eljárás felfüggesztése mellett – az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *b*) pontja alapján az Alkotmánybíróságnál kezdeményezi [...] az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazásának kizárását.”

II.

- [2] 1. Az Alaptörvény érintett rendelkezései:

„B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”

„XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

[3] 2. A régi Thtv. indítvánnyal érintett – 2003. december 31-ig hatályos – rendelkezése:

„32. § (1) Ha a közgyűlés határozata jogszabály vagy az alapító okirat, illetőleg a szervezeti-működési szabályzat rendelkezését sérti, vagy a kisebbség jogos érdekeinek lényeges sérelmével jár, bármely tulajdonostárs keresettel kérheti a bíróságtól a határozat érvénytelenségének megállapítását a határozat meghozatalától számított hatvan napon belül. A határidő elmulasztása jogvesztéssel jár.”

III.

[4] A bírói kezdeményezés megalapozott.

[5] 1. Az Abh. – amint arra az indítvány is helytállóan hivatkozik – megállapította, hogy a régi Thtv.-t felváltó, a társasházakról szóló 2003. évi CXXXIII. törvény 42. § (1) bekezdése második mondata, amely szerint „A határidő elmulasztása jogvesztéssel jár”, alkotmányellenes – sérti a bírósághoz fordulás jogát –, ezért azt megsemmisítette. Az indokolás szerint a „Tv.-nek az a korlátozó szabálya, amelynek értelmében valamennyi tulajdonostárs tekintetében, a határozat meghozatalától számított megtámadási határidő elmulasztása jogvesztéssel jár, a jelen esetben, a Tv.-ben szabályozott jogviszonyok tekintetében nem áll ésszerű arányban a korlátozás céljával, a társasház zavartalan működéséhez fűződő érdekek védelmével. Előállhat a hatályos szabályozás mellett az a helyzet, hogy a tulajdonostárs keresetindítási jogát menthető okból, önhibáján kívül nem tudja érvényesíteni és a hátrányos következmények másként sem háríthatók el. A jelen esetben nincs olyan másik alapvető jog, szabadság vagy alkotmányos érték, amelynek védelme más módon ne lenne elérhető.” (Abh., ABH 2006, 65, 95.) Alkotmányjogi panasz és bírói kezdeményezés alapján a határozat a régi Thtv. 2003. december 31-ig hatályban volt 32. § (1) bekezdésének második mondatát is vizsgálta, mely a megsemmisített rendelkezéssel megegyező szabályt tartalmazott. Az Alkotmánybíróság kimondta a norma alkotmányellenességét (megsemmisítésre azért nem került sor, mert az Abh. meghozatalakor a régi Thtv. már nem volt hatályban), és az indítványokkal érintett, folyamatban lévő perekben alkalmazási tilalomról rendelkezett.

[6] 2. Jelen ügyben az Alkotmánybíróságnak egy olyan, a jogalkotó által már hatályon kívül helyezett norma folyamatban lévő perben történő alkalmazásának esetleges kizárásáról kellett döntenie, mely norma alkotmányellenességét korábban már megállapította.

[7] Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt hangsúlyozza, hogy nincs eljárásjogi akadálya annak, hogy a testület *a)* az Abtv. 41. § (3) bekezdése alapján jogalkotó által hatályon kívül helyezett norma alaptörvény-ellenességét megvizsgálja, mint ahogy annak sem, hogy *b)* az Abtv. 25. § (1) bekezdése alapján egy korábban bírói kezdeményezés alapján alaptörvény-ellenesnek minősített (az elbíráláskor még hatályos vagy már akkor is hatálytalan) norma vonatkozásában ún. önálló alkalmazási tilalom kimondására irányuló újabb bírói kezdeményezést elbíráljon.

[8] A jelen ügy sajátossága ugyanakkor az, hogy a régi Thtv. 32. § (1) bekezdés második mondata *alaptörvényellenességét* megállapító AB-határozat nincs: az Abh. még az Alaptörvény hatályba lépése előtt született, és a szóban forgó előírás *alkotmányellenességét* állapította meg. Szigorú értelemben véve ezért az Abtv. 25. § (1) bekezdése nem lenne alkalmazható. Emellett pedig arra sincs lehetőség, hogy az Alkotmánybíróság az érintett előírásnak most már az Alaptörvénnyel való konformitását vizsgálja meg, ugyanis a régi Thtv. majdnem tíz évvel az Alaptörvény hatályba lépése előtt hatályát veszítette.

[9] Az Alkotmánybíróság megítélése szerint azonban ennek ellenére az alkalmazási tilalom kimondására irányuló bírói kezdeményezésről döntenie kellett. {Hasonlóan foglalt állást a 3013/2012. (VI. 21.) AB határozat, Indokolás [32], illetve a 3302/2012. (XI. 12.) AB határozat, Indokolás [21]. Mindkét ügyben az Alaptörvény hatályba lépése előtt alkotmányellenesnek nyilvánított jogszabály(i) rendelkezés alkalmazhatóságának kizárására irányuló bírói kezdeményezésről kellett döntenie.} Az Alkotmánybíróság ennek során a következőket vette figyelembe.

[10] Az Alkotmánybíróság korábban a vizsgált norma alkotmányellenességéről döntött. Az egyedi jogvita eldöntése a bíró feladata, sőt kötelezettsége, azonban a jog félre tételére vonatkozó hatáskör hiányában a bírói kezdeményezés alapjául szolgáló ügyben a bírónak a régi Thtv. 32. § (1) bekezdés második mondatát – az Abh.-ban foglaltak ellenére – szükségképpen alkalmaznia kellene. Ilyen helyzetben az alkotmányos rend és az alapjogok védelme érdekében a bíróság és az Alkotmánybíróság együttműködésére van szükség. Amint azt a 35/2011.

(V. 6.) AB határozat is nyomatékositotta, az Alkotmánybíróság „alkotmányvédelmi feladatának egyik lényeges célja az, hogy alkotmányellenes norma ne érvényesülhessen a jogrendben” (ABH 2011, 205, 215.), s „[a]mennyiben az Alkotmánybíróság el kívánja látni alkotmányvédelmi – és az egyéni jogvédelmet szükségképpen érintő – feladatát, úgy a peres eljárásokban alkalmazandó, illetve az elbírálás idején már nem hatályos jogszabályok esetében sem engedheti alkotmányellenes normák érvényre juttatását” (ABH 2011, 205, 216.). Ennek megfelelően „a bíró az alkalmazandó joggal összefüggő alkotmányos aggályait köteles [...] az Alkotmánybíróság elé tárni, az Alkotmánybíróság pedig köteles az elé tárt alkotmányossági kérdésben érdemben döntenie” (ABH 2011, 205, 217.).

- [11] A bírósághoz fordulás jogát érintően lényegében ugyanazok az alkotmányos követelmények vezethetők le az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből, mint az Alkotmány 57. § (1) bekezdéséből, melyen az Abh.-ban foglalt döntés alapszik. Amennyiben tehát a régi Thtv. 32. § (1) bekezdésének második mondata az Alaptörvény alapján vizsgálható lenne, az Abh.-ban foglalt megállapítások megismétlésével a norma alaptörvény-ellenessége megállapítható lenne.
- [12] A régi Thtv. 32. § (1) bekezdés második mondata alkotmányellenességének megállapítására és alkalmazási tilalom kimondására az Abh.-ban is bírói kezdeményezés alapján került sor (emellett egy alkotmányjogi panasz is benyújtásra került), és a jelen ügy szintén bírói kezdeményezés alapján indult. Ez azért jelentős körülmény, mert az önálló alkalmazási tilalommal kapcsolatban az Alkotmánybíróság hangsúlyozta, hogy „alkotmányellenességet megállapító határozat meghozatalát követően alkalmazási tilalom kimondásának kezdeményezésére kizárólag a bíróságoknak van lehetőségük, és csak abban az esetben, ha a korábbi határozat bírói kezdeményezés alapján állapított meg alkotmányellenességet és rendelt el a bírói kezdeményezésekkel érintett konkrét ügyekben alkalmazási tilalmat” {3114/2013. (VI. 4.) AB határozat, Indokolás [35]}. Az elsődleges cél ugyanis az, hogy a hasonló ténybeli alapból származó, azonos jog alapján megítélendő jogviszonyok hasonló elbírálást nyerjenek a rendes bíróság előtt. {Ettől eltérően több ügyben azért nem került sor önálló alkalmazási tilalom kimondására, mert az alapügy absztrakt normakontroll eljárás volt, ahol semmilyen alkalmazási tilalom kimondására nem került sor: a 3013/2012. (VI. 21.) AB határozat szerint ezért „a hasonló ténybeli alapból származó, azonos jog alapján keletkezett jogviszonyok akkor nyerhetnek el hasonló elbírálást a bíróság előtt”, ha az Alkotmánybíróság a később benyújtott bírói kezdeményezés alapján sem mond ki alkalmazási tilalmat, Indokolás [33]. L. továbbá: 35/2012. (VII. 17.) AB határozat, Indokolás [42], 34/2012. (VII. 17.) AB határozat is, Indokolás [53], 3083/2013. (III. 27.) AB határozat, Indokolás [27], 3302/2012. (XI. 12.) AB határozat, Indokolás [22].}
- [13] A felsorolt szempontok figyelembevételével az Alkotmánybíróság – a bírósághoz fordulás mint alapjog védelme, illetve annak érdekében, hogy a hasonló ténybeli alapból származó, azonos jog alapján megítélendő jogviszonyok hasonló elbírálást nyerjenek a rendes bíróságok előtt – a bírói kezdeményezésnek helyt adott, és a rendelkező részben foglaltak szerint a régi Thtv. 32. § (1) bekezdésének második mondata („A határidő elmulasztása jogvesztéssel jár.”) alkalmazásának a kizárásáról rendelkezett a Pesti Központi Kerületi Bíróság előtt folyamatban lévő 20.P.50277/2014 számú perben. Hangsúlyozza ugyanakkor az Alkotmánybíróság, hogy ennek az alkalmazási tilalomnak a kimondása nem jelent állásfoglalást a kereset érdemi elbírálhatóságát illetően, ezt a kérdést az ügy tényei és a vonatkozó jogszabályi előírások alapján az eljáró bíróságnak kell megvizsgálania és eldöntenie.

Budapest, 2014. szeptember 9.

Dr. Lévay Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lenkócs Barnabás s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: III/1007/2014.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3216/2014. (IX. 22.) AB HATÁROZATA

bírói kezdeményezés elutasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa – *dr. Lenkovics Barnabás* és *dr. Lévay Miklós* alkotmánybírók különvéleményével – bírói kezdeményezés tárgyában meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság a korhatár előtti öregségi nyugdíjak megszüntetéséről, a korhatár előtti ellátásról és a szolgálati járandóságról szóló 2011. évi CLXVII. törvény alaptörvény-ellenesnek minősített és 2013. szeptember 26. napjától hatálytalan 14. § (1) és (2) bekezdései valamennyi folyamatban lévő perben, valamint a Kúria mint felülvizsgálati bíróság előtt Mfv.III.10330/2013. szám alatt folyamatban lévő perben történő alkalmazásának kizárására irányuló indítványt elutasítja.

Indokolás

I.

- [1] A Kúria mint felülvizsgálati bíróság az előtte Mfv.III.10330/2013. szám alatt folyó perben a tárgyalás felfüggesztése mellett az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 25. § (1) bekezdése alapján kezdeményezte a korhatár előtti öregségi nyugdíjak megszüntetéséről, a korhatár előtti ellátásról és a szolgálati járandóságról szóló 2011. évi CLXVII. törvény (a továbbiakban: Knymt.) alaptörvény-ellenesnek minősített és 2013. szeptember 26. napjától hatálytalan 14. § (1) és (2) bekezdései alkalmazásának kizárását elsődlegesen valamennyi folyamatban lévő perben, másodlagosan az előtte folyamatban lévő konkrét perben.
- [2] Indítványában a Kúria előadta, hogy a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletével elutasította a felperes keresetét, melyben a szolgálati járandósága folyósításának 2012. augusztus 1-jei hatállyal történő szüneteltetését elrendelő társadalombiztosítási határozat felülvizsgálatát kérte. Alkalmazandónak találta ugyanis a bíróság a Knymt. 14. § (1)–(2) bekezdéseit akkor is, ha az ott meghatározott büncselekményt a Knymt. hatályba lépését megelőzően követték el. A felperes a jogerős elsőfokú ítélettel szemben felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, melyben elsődlegesen az ítélet hatályon kívül helyezését és a keresetnek helyt adó döntés meghozatalát, másodlagosan az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezését kérte.
- [3] A Kúria utalt arra, hogy mivel a bíróság a közigazgatási határozatot a meghozatalakor alkalmazandó jogszabályok és fennálló tények alapján vizsgálhatja felül, a Knymt. 14. § (1)–(2) bekezdéseinek alkalmazása a perben nem mellőzhető, annak ellenére, hogy annak alaptörvény-ellenességét az Alkotmánybíróság már megállapította. Kiemelte, hogy az Abtv. 25. §-ának (1) bekezdése kötelezővé teszi a bíró számára, hogy az Alkotmánybíróság által már korábban alaptörvény-ellenesnek nyilvánított jogszabályi rendelkezés alkalmazásának kizárására irányuló kezdeményezést terjesszen elő, ha az előtte folyamatban lévő egyedi ügy elbírálása során ilyen jogszabályt kell alkalmaznia. Az Alkotmánybíróság ilyenkor az Abtv. 45. § (4) bekezdése alapján mérlegeli az alkalmazási tilalom kimondását.
- [4] Az általános alkalmazási tilalom kimondására irányuló kérelmet alátámasztandó a Kúria kifejtette, hogy ha a megsemmisített rendelkezések alkalmazásával hoz ítéletet, akkor a felperes az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján nyújthat be alkotmányjogi panaszt, kérve a Knymt. 14. § (1)–(2) bekezdése alkalmazásának kizárását. Ennek eredményessége esetén újabb bírósági eljárásban lehetne orvosolni a felperes jogsérelmét. Ehhez képest a bírói kezdeményezéssel ez a hosszadalmas eljárás megelőzhető, a sérelem korábban orvosolható. A 35/2011. (V. 6.) AB határozatban (a továbbiakban: Abh.) kialakított gyakorlat fenntartása az új szabályozási környezetben nem indokolt, az Abh.-ban megfogalmazott feltételeket (valamely norma alkotmányellenességének megállapítását követően általánosan vagy konkrét esetekben a szabály alkalmazását akkor lehetett kizárni, ha korábban – alkalmazási tilalom egyidejű elrendelésével – bírói indítványra vagy alkotmányjogi panasz eljárásban állapította meg a testület az alkotmányellenességet) az Abtv. 25. § (1) bekezdése már nem tartalmazza. A Kúria rámutatott: arra a körülményre, hogy a norma alaptörvény-ellenességét az Alkotmánybíróság – korlátozott jogosulti kör indítványára – utólagos absztrakt normakontroll alapján állapítja-e meg, sem

a bíróságoknak, sem a normaalkalmazással érintett jogalanyoknak nincs ráhatásuk. Így a jogukat a rendes bíróságok előtt érvényesíteni kívánó, alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazásával érintett személyek között alkotmányosan nem indokolható megkülönböztetés valósulna meg azoknak a hátrányára, akiknek az ügyében alkalmazandó normát korábban absztrakt normakontroll eljárásban semmisítette meg az Alkotmánybíróság. Ez ellentétes lenne az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével és XV. cikk (1) bekezdésével.

- [5] Az alkalmazási tilalom konkrét perben történő kimondására irányuló kérelem tekintetében a Kúria előadta, hogy a társadalombiztosítási határozat a peradatok szerint a felperes egyetlen „jövedelmét” vonta el, ezért a felperesnek különösen fontos érdeke fűződik ahhoz, hogy a létfenntartását szolgáló ellátáshoz – ha utóbb is, de – hozzájusson (2013. szeptember 26. napjától az ellátást számára ismét folyósítják).

II.

- [6] 1. Az Alaptörvény indítvánnyal érintett rendelkezése:

„24. cikk (2) Az Alkotmánybíróság
[...]

b) bírói kezdeményezésre soron kívül, de legkésőbb kilencven napon belül felülvizsgálja az egyedi ügyben alkalmazandó jogszabálynak az Alaptörvénnyel való összhangját”

- [7] 2. Az Abtv. érintett rendelkezései:

„25. § (1) Ha a bírónak az előtte folyamatban levő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmazni, amelynek alaptörvény-ellenességét észleli, vagy alaptörvény-ellenességét az Alkotmánybíróság már megállapította, – a bírósági eljárás felfüggesztése mellett – az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés b) pontja alapján az Alkotmánybíróságnál kezdeményezi a jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítását, illetve az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazásának kizárását.”

„45. § (1) A megsemmisített jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés az Alkotmánybíróság megsemmisítésről szóló határozatának a hivatalos lapban való közzétételét követő napon hatályát veszti, és e naptól nem alkalmazható, a kihirdetett, de hatályba nem lépett jogszabály pedig nem lép hatályba.
[...]

(2) Ha az Alkotmánybíróság bírói kezdeményezés vagy alkotmányjogi panasz alapján semmisít meg egyedi ügyben alkalmazott jogszabályt, a megsemmisített jogszabály az Alkotmánybíróság eljárására okot adó ügyben nem alkalmazható.

(3) A jogszabály megsemmisítése – a (6) bekezdésben foglalt eset kivételével – nem érinti a határozat közzététele napján vagy azt megelőzően létrejött jogviszonyokat, és a belőlük származó jogokat és kötelezettségeket.

(4) Az Alkotmánybíróság az (1), (2) és (3) bekezdésben meghatározottaktól eltérően is meghatározhatja az Alaptörvénnyel ellentétes jogszabály hatályon kívül helyezését, illetve a megsemmisített jogszabály általános vagy egyedi ügyekben történő alkalmazhatatlanságát, ha ezt az Alaptörvény védelme, a jogbiztonság vagy az eljárást kezdeményező különösen fontos érdeke indokolja.”

III.

- [8] A bírói kezdeményezés nem megalapozott.

- [9] Az Alkotmánybíróság több korábbi döntésében foglalkozott az Abtv. 25. § (1) bekezdésének és az alkalmazható jogkövetkezményeknek az Abtv. 45. §-ában foglalt tartalmával. Ennek keretében érintette a csupán alkalmazási tilalomra irányuló bírói kezdeményezések lényegét és kialakította az ezzel összefüggő ítélkezési gyakorlatát. E joggyakorlat háttérében az indítványozó által is említett Abh.-ban kifejtett érvelés áll, melyben foglaltakat a testület a 2012. január 1-jétől hatályos Abtv. 25. § (1) bekezdésének értelmezéséhez használt fel. Ezekben az alkotmánybírósági határozatokban megismételt álláspont szerint: „Az Abtv. 25. §-a változatlanul lehetővé teszi azt, hogy ha a bírónak az előtte folyamatban levő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmazni, amelynek alaptörvény-ellenességét észleli, vagy alaptörvény-ellenességét az Alkotmánybíróság

már megállapította, – a bírósági eljárás felfüggesztése mellett – az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *b*) pontja alapján az Alkotmánybíróságnál kezdeményezze a jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítását, illetve az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazásának kizárását.

Az Abtv. 41. § (3) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság hatályon kívül helyezett jogszabály alaptörvény-ellenességét akkor állapíthatja meg, ha a jogszabályt konkrét esetben még alkalmazni kellene. A 45. § (4) bekezdése felhatalmazza az Alkotmánybíróságot arra, hogy a 45. § (1)–(3) bekezdésben meghatározottaktól eltérően is meghatározza az Alaptörvénnyel ellentétes jogszabály hatályon kívül helyezését, illetve a megsemmisített jogszabály általános vagy egyedi ügyekben történő alkalmazhatatlanságát, ha ezt az Alaptörvény védelme, a jogbiztonság vagy az eljárást kezdeményező különösen fontos érdeke indokolja.

Az Abtv. lehetővé teszi, hogy bírói kezdeményezés alapján egyedi ügyben a jogszabály alkalmazhatatlanságát mondja ki az Alkotmánybíróság.

Ezt a szabályt azonban – az Abh.-ban kifejtettekre tekintettel – az Abtv. jogkövetkezményre vonatkozó rendelkezéseivel összhangban kell értelmezni.

Az Abtv. 45. § (3) bekezdése értelmében a jogszabály megsemmisítése nem érinti a határozat közzététele napján vagy azt megelőzően létrejött jogviszonyokat, és a belőlük származó jogokat és kötelezettségeket. Az Abtv. 45. § (4) bekezdése ugyanakkor lehetővé teszi, hogy az Alkotmánybíróság ettől eltérően is meghatározhassa az Alaptörvénnyel ellentétes jogszabály hatályon kívül helyezését, illetve a megsemmisített jogszabály általános vagy egyedi ügyekben történő alkalmazhatatlanságát, ha ezt az Alaptörvény védelme, a jogbiztonság vagy az eljárást kezdeményező különösen fontos érdeke indokolja.

Alaptörvény-ellenességet megállapító, megsemmisítést tartalmazó és folyamatban lévő ügyekben alkalmazási tilalmat elrendelő határozat kihirdetését követően az Abtv. alapján csak bírói kezdeményezésben lehet kérni újabb, a határozatban foglaltaktól eltérő alkalmazási tilalom kimondását.

Az Abtv. 25. §-a bírónak, és az előtte folyamatban levő egyedi ügy elbírálása során teszi lehetővé, hogy olyan jogszabály alkalmazandóságánál, amelynek az alaptörvény-ellenességét az Alkotmánybíróság már megállapította, kezdeményezze az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazásának kizárását. Az újabb alkalmazási tilalmat akkor lehet elrendelni az Abtv. 45. § (4) bekezdése alapján, ha ez szolgálja a jogbiztonságot és a törvény előtti egyenlőséget, vagyis a hasonló ténybeli alapból származó, azonos jog alapján keletkezett jogviszonyok hasonló elbírálását a bíróság előtt.” {3013/2012. (VI. 21.) AB határozat, Indokolás [26]–[32];

[10] Ehhez hasonlóan lásd még: 34/2012. (VII. 17.) AB határozat, Indokolás [46]–[52]; 35/2012. (VII. 17.) AB határozat, Indokolás [37]–[42]; 3302/2012. (XI. 12.) AB határozat, Indokolás [15]–[21]; 3083/2013. (III. 27.) AB határozat, Indokolás [21]–[26]}

[11] Korábbi döntéseiben az Alkotmánybíróság kiemelte a következőket is: „Absztrakt normakontroll eljárásban az alaptörvény-ellenesség megállapításának és a jogszabály megsemmisítésének általában ugyanolyan hatása kell legyen, mint amilyen a jogalkotói hatályon kívül helyezésnek van. Vagyis fő szabály szerint egy AB-határozatnak sem lehet visszaható hatálya, kivéve, ha ezt az Abtv. lehetővé teszi és az Alkotmánybíróság így dönt (pl. jogerősen befejezett büntetőeljárások felülvizsgálatának elrendelésénél, vagy ha ezt az Alaptörvény védelme, a jogbiztonság vagy az eljárást kezdeményező különösen fontos érdeke indokolja. Alaptörvény-ellenes jogszabály vagy jogszabály alaptörvény-ellenes értelmezése alapján számos tényállás keletkezik folyamatosan, amelyek eltérő szakaszban, vagy az eljárások különféle fázisaiban lehetnek. Ezért az Alkotmánybíróságnak lehetősége van az Abtv. alapján arra, hogy a jogkövetkezményeket az alaptörvény-ellenességet megállapító határozatában viszonylag szabadon határozza meg és a következményeket illetően az egyedi esetekben mérlegeljen a jogbiztonság, az egyéni jogok védelme és az alaptörvény-védelem szempontjai között.” {3013/2012. (VI. 21.) AB határozat, Indokolás [33]; lásd még ehhez hasonlóan: 34/2012. (VII. 17.) AB határozat, Indokolás [53]; 35/2012. (VII. 17.) AB határozat, Indokolás [43]; 3302/2012. (XI. 12.) AB határozat, Indokolás [22]}

[12] A fent hivatkozott ügyek közül több esetben is *ex nunc* hatállyal semmisítette meg az Alkotmánybíróság azt a rendelkezést, mely alkalmazásának kizárását utóbb bírói kezdeményezésben kérték, a testület az alapügyekben alkalmazási tilalmat nem mondott ki, alkotmányjogi panaszról vagy bírói kezdeményezésről nem döntött. Az alkotmánybírósági határozatok szerint ezért a hasonló ténybeli alapból származó, azonos jog alapján keletkezett jogviszonyok úgy nyerhettek el hasonló elbírálást a bíróság előtt, hogy a testület nem mondott ki alkalmazási tilalmat {3013/2012. (VI. 21.) AB határozat, Indokolás [33]; 35/2012. (VII. 17.) AB határozat, Indokolás [43]; 3302/2012. (XI. 12.) AB határozat, Indokolás [22]}. Az Alkotmánybíróság jogszabály Alaptörvénnyel való összhangjának vizsgálata nélküli, ún. önálló alkalmazási tilalom kimondására irányuló bírói kezdeményezést csak akkor talált megalapozottnak, ha az alaptörvény-ellenességet (alkotmányellenességet) megállapító dönté-

sében alkalmazási tilalmat már korábban elrendelt {3147/2012. (VII. 26.) AB határozat, 27/2014. (VII. 23.) AB határozat}.

- [13] Az Alkotmánybíróság nem látott indokot arra, hogy korábbi gyakorlatától jelen ügyben eltérjen.
- [14] Az Alkotmánybíróság a 23/2013. (IX. 25.) AB határozatában az alapvető jogok biztosának indítványa alapján eljárva a Knymt. 14. § (1) és (2) bekezdését alaptörvény-ellenesnek találta és *ex nunc* hatállyal megsemmisítette, e rendelkezések így a határozat kihirdetését követő napon hatályukat veszítették. Az Alkotmánybíróság alkalmazási tilalomról nem döntött.
- [15] Ez alapján pedig a hasonló ténybeli alapból származó, azonos jog alapján keletkezett jogviszonyok akkor nyerhetnek el hasonló elbírálást a bíróság előtt, ha az Alkotmánybíróság a jelen esetben sem mondja ki a Knymt. 14. § (1)–(2) bekezdései alkalmazhatatlanságát a Kúria előtt lévő egyedi ügyben, illetve valamennyi folyamatban lévő perben.

Budapest, 2014. szeptember 9.

Dr. Lévy Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Lenkovics Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lévy Miklós alkotmánybíró különvéleménye

- [16] A 35/2012. (VII. 17.) AB határozathoz, valamint a 3116/2012. (VII. 26.) AB határozathoz fűzött párhuzamos indokolásomban, továbbá a 3302/2012. (XI. 12.) AB határozathoz írt különvéleményemben kifejtett állásponantomat változatlanul fenntartom. Véleményem szerint a jogsérelem orvoslásának szempontjával ellentétes, ha azon az alapon történik az alkalmazási tilalom kimondásának megtagadása, mert az első ügyben (utólagos normakontroll) erre nem került sor. A konkrét ügyben azt kellett volna vizsgálni, hogy fennálltak-e az alkalmazási tilalom elrendelésének az Abtv. 45. § (4) bekezdésében foglalt feltételei.

Budapest, 2014. szeptember 9.

Dr. Lévy Miklós s. k.,
alkotmánybíró

- [17] A különvéleményhez csatlakozom:

Dr. Lenkovics Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: III/1186/2014.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3217/2014. (IX. 22.) AB HATÁROZATA

alkotmányjogi panasz elutasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

1. Az Alkotmánybíróság a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 45. § (3) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt – az Alaptörvény XIX. cikke vonatkozásában – elutasítja.
2. Az Alkotmánybíróság a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 45. § (3) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt – az Alaptörvény II. és XV. cikkei vonatkozásában – visszautasítja.
3. Az Alkotmánybíróság a Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat Képviselő-testületének a pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátások, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások helyi szabályairól szóló 37/2004. (VII. 15.) számú önkormányzati rendelet 18. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. Az indítványozó 2014. január 26-án az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti panaszindítványt nyújtott be, melyben egyrészt a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szoc. tv.) 45. §. (3) bekezdése, másrészt a Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat Képviselő-testületének a pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátások, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások helyi szabályairól szóló 37/2004. (VII. 15.) számú önkormányzati rendelet (a továbbiakban: Ör.) 18. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, arra hivatkozva, hogy azok ellentétesek az Alaptörvény II., XV. és XIX. cikkeivel.
- [2] 2. Az indítványozó 2013-ban a VIII. kerületi önkormányzathoz fordult szociális (átmeneti) segélyért, amelyet meg is kapott, azonban az Ör. 18. §-a alapján csak egyszeri alkalommal, nem pedig az általa igényelt havi rendszerességgel. A panaszos szerint a Szoc. tv. 45. §-ának (3) bekezdése alapján, mely előírja, hogy „az átmeneti segély adható alkalmanként és havi rendszerességgel”, az egyszeri és – az Ör. értelmében – három havinál gyakrabban nem kérelmezhető átmeneti segély ellentétes az élethez és emberi méltósághoz való joggal, a diszkriminációtilalommal, valamint a szociális biztonsághoz való joggal. Az alkotmányjogi panasz benyújtása előtt az indítványozó Budapest Főváros Kormányhivatalához is fordult, és tartalmilag az kérte, hogy az nyújtson be indítványt a Kúriához annak megállapítása végett, hogy az Ör. 18. §-a ellentétes a Szoc. tv. 45. § (3) bekezdésével, a kormányhivatal azonban az Ör. más jogszabályba ütközését nem látta megalapozottnak, és erről tájékoztatta az indítványozót. A panaszos ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz, és kérte annak megállapítását, hogy mind az Ör., mind a Szoc. tv. alaptörvény-ellenes. Az indítványozó érdemben a XIX. cikk alapján indítványozta ezen jogszabályi rendelkezések megsemmisítését, azzal érvelve, hogy az államnak kötelessége minden olyan ember számára biztosítani a megélhetést, aki erre rászorult, és aki azt nem képes saját maga biztosítani.

II.

[3] Az alkotmányjogi panasszal érintett jogszabályi rendelkezések:

[4] 1. Az Alaptörvény érintett rendelkezései:

„II. cikk Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.”

„XV. cikk (1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.

(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

(3) A nők és a férfiak egyenjogúak.

(4) Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.

(5) Magyarország külön intézkedésekkel védi a családokat, a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.”

„XIX. cikk (1) Magyarország arra törekszik, hogy minden állampolgárának szociális biztonságot nyújtson. Anyaság, betegség, rokkantság, fogyatékoság, özvegység, árvaság és önhibáján kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén minden magyar állampolgár törvényben meghatározott támogatásra jogosult.

(2) Magyarország a szociális biztonságot az (1) bekezdés szerinti és más rászorulóknak esetében a szociális intézmények és intézkedések rendszerével valósítja meg.

(3) Törvény a szociális intézkedések jellegét és mértékét a szociális intézkedést igénybe vevő személynek a közösség számára hasznos tevékenységéhez igazodóan is megállapíthatja.

(4) Magyarország az időskori megélhetés biztosítását a társadalmi szolidaritáson alapuló egységes állami nyugdíjrendszer fenntartásával és önkéntesen létrehozott társadalmi intézmények működésének lehetővé tételével segíti elő. Törvény az állami nyugdíjra való jogosultság feltételeit a nők fokozott védelmének követelményére tekintettel is megállapíthatja.”

[5] 2. A Szoc. tv. indítványozó által támadott rendelkezése:

„45. § (1) A települési önkormányzat képviselő-testülete a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére a rendeletében meghatározottak szerint önkormányzati segélyt nyújt. Önkormányzati segély pénzügyi szolgáltatási tevékenységnek nem minősülő kamatmentes kölcsön formájában is nyújtható.

(2) A fővárosban – ha a fővárosi önkormányzat és a kerületi önkormányzat másként nem állapodik meg – a hajléktalanok önkormányzati segélyezése a fővárosi önkormányzat feladata.

(3) Önkormányzati segély adható eseti jelleggel vagy meghatározott időszakra havi rendszerességgel.

(4) Önkormányzati segélyben elsősorban azokat a személyeket indokolt részesíteni, akik önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról más módon nem tudnak gondoskodni vagy alkalmanként jelentkező, nem várt többletkiadások – így különösen betegséghez, halálesethez, elemi kár elhárításához, a válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartásához, iskoláztatáshoz, a gyermek fogadásának előkészítéséhez, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásához, a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó kiadások – vagy a gyermek hátrányos helyzete miatt anyagi segítségre szorulnak.

(5) Önkormányzati segély esetén az ellátás megállapításánál figyelembe vehető, egy főre számított havi családi jövedelemhatárt az önkormányzat rendeletében úgy kell szabályozni, hogy az nem lehet alacsonyabb az öregégi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130%-ánál.

(6) Az elhunyt személy eltemetésének költségeihez való hozzájárulásként megállapított önkormányzati segély összege nem lehet kevesebb a helyben szokásos legolcsóbb temetés költségének 10%-ánál, de elérheti annak teljes összegét, ha a temetési költségek viselése a kérelmező vagy családja létfenntartását veszélyezteti.

(7) A temetési költségek finanszírozása érdekében önkormányzati segély nem állapítható meg annak a személynek, aki a hadigondozásról szóló törvény alapján temetési hozzájárulásban részesül.

(8) Az önkormányzati segély kérelemre és hivatalból – különösen nevelési-oktatási intézmény, gyámhatóság, továbbá más családvédelemmel foglalkozó intézmény, illetve természetes személy vagy a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó társadalmi szervezet kezdeményezésére – is megállapítható.

(9) Az önkormányzati segély iránti kérelemről a kérelem beérkezését vagy a hivatalbóli eljárás megindítását követő 15 napon belül kell dönten.

[6] 3. Az Ör indítványozó által támadott rendelkezése:

„18. § (1) Az átmeneti segély a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakszerűen vagy tartósan létfenntartási gondokkal küzdő személyek részére e rendeletben meghatározottak szerint alkalmanként nyújtható támogatás.

(2) Alkalmanként nyújtható átmeneti segély annak a személynek, aki

a) egyedül élő és a havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 150 %-át, vagy családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét, vagy

b) egyedül élő és a havi jövedelme meghaladja az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 150 %-át, de nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 250%-át vagy, családjában az egy főre jutó havi jövedelem meghaladja az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét, de nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 250%-át.

(3) Az átmeneti segély az (1) bekezdés a) pontja esetében évente legfeljebb háromszor, az (1) bekezdés b) pontja esetében évente egyszer állapítható meg.

(4) A megállapítható átmeneti segély legkisebb összege esetenként 5.000,- Ft.

(5) A tárgyévben megállapítható átmeneti segély éves összege személy[enként] vagy családonként a 40.000,- Ft-ot nem haladhatja meg.

(6) Az alkalmanként megállapítható átmeneti segély iránti kérelmek benyújtása között, ugyanazon kérelmező – személy vagy család – esetén legalább három hónapnak kell eltelnie.

(7) Nem állapítható meg az átmeneti segély:

a) azon személy részére akinek – saját maga vagy családtagja(i) – a kérelem benyújtását megelőző 12 hónapban az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 250%-át meghaladó összegű adósságcsökkentési támogatás került megállapításra és folyósításra megkezdődött, ha egy főre jutó havi jövedelme az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 150%-át meghaladja,

b) azon személy részére aki – saját maga vagy családtagja(i) – a kérelem benyújtását megelőző hónapban havi 3500,- Ft-ot meghaladó összegű lakbértámogatásban részesül,

c) azon személy részére aki – saját maga vagy családtagja(i) – a kérelem benyújtását megelőző hónapban havi 3500,- Ft-ot meghaladó összegű normatív lakásfenntartási támogatásban, vagy adósságkezelési szolgáltatáshoz kapcsolódó lakásfenntartási támogatásban részesül, ha az egy főre jutó havi jövedelme az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 150%-át meghaladja,

d) azon személy részére, aki a kérelem benyújtását megelőző 12 hónapban a külön önkormányzati rendeletben meghatározott rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesült,

e) azon személy részére aki – saját maga vagy családtagja(i) – vagyonnal rendelkezik,

f) azon személy részére aki – saját maga vagy családtagja(i) – jogosulatlanul vett igénybe pénzbeli vagy természetben nyújtott szociális támogatást és visszafizetési kötelezettségének teljes mértékben nem tett eleget,

g) azon személy részére, akinek – saját maga vagy családtagja(i) – a Budapest Főváros VIII. kerület Józsefváros Önkormányzat felé helyi adó, gépjárműadó, bírság, eljárási illeték, továbbá saját vagy idegenben kimutatott adók módjára behajtandó köztartozás (pénzbírság, közigazgatási bírság, helyszíni bírság stb.) fizetési kötelezettsége áll fenn, amíg azt nem rendezte.”

III.

- [7] Az alkotmányjogi panasz nem megalapozott.
- [8] 1. Az Alkotmánybíróságnak mindenekelőtt arról kellett döntenie, hogy az alkotmányjogi panasz befogadható-e. Ennek során vizsgálnia kellett a befogadhatóság mind formai, mind tartalmi feltételeinek érvényesülését. Az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról az Alkotmánybíróság nem köteles külön döntenie; a panasz befogadását az Ügyrend 31. § (6) bekezdése alapján az érdemi határozatban is elbíráhatja. Ennek alapján az Alkotmánybíróság a befogadásról az érdemi határozatban döntött; a befogadhatósági kritériumok vizsgálatának eredményeképpen a következőket állapította meg.
- [9] 2. Az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának formai feltételei.
- [10] Az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt a Szoc. tv. 45. §-a tekintetében az alaptörvény-ellenes(nek tartott) jogszabály hatálybalépésétől (az indítványozóval szemben alkalmazandó módosításától) számított száznolcva napon belül, a 2004. augusztus 1-jén hatályba lépett Ör. 18. §-a tekintetében azonban 180 napon túl nyújtották be írásban az Alkotmánybírósághoz, az tehát a Szoc. tv. 45. §-a vonatkozásában határidőn belül, az Ör. 18. §-a vonatkozásában azonban határidőn túl érkezett be [Abtv. 30. § (1) bekezdés].
- [11] Az indítvány tartalmazza azt az alaptörvényi, illetve törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá amely az indítványozó jogosultságát megalapozza [Abtv. 52. § (1b) bekezdés a) pont].
- [12] Az indítvány az Alaptörvény XIX. cikke vonatkozásában tartalmazza, az Alaptörvény II. és XV. cikkei vonatkozásában azonban nem tartalmazza az Alaptörvényben biztosított jog indítványozó szerinti sérelmének lényegét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont]. Ezzel összefüggésben az indítvány az Alaptörvény XIX. cikke tekintetében tartalmaz indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabályi rendelkezés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel, azonban az Alaptörvény II. és XV. cikkei tekintetében ilyen indokolást érdemben nem tartalmaz [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont]. Az indítványozó lényegileg a Szoc. tv.-nek (valamint az Ör.-nek) az Alaptörvény XIX. cikkébe ütközését állítja, és mind a II., mind a XV. cikk vonatkozásában lényegében a szociális biztonságot tartalmazó alaptörvényi szakasz sérelmét veti fel.
- [13] Az indítvány tartalmazza az Alkotmánybíróság által vizsgálandó jogszabályi rendelkezéseket [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont].
- [14] Az indítvány tartalmazza az Alaptörvény – indítványozó szerint – megsértett rendelkezéseit [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont].
- [15] Az indítvány tartalmaz kifejezett kérelmet a jogszabályi rendelkezések megsemmisítésére [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont].
- [16] 3. Az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának tartalmi feltételei.
- [17] Az indítvány megfelel annak a tartalmi feltételnek, mely szerint nincs a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás, vagy a jogorvoslati lehetőségeit az indítványozó már kimerítette [Abtv. 26. § (2) bekezdés b) pont].
- [18] Az indítványozó jogosultnak tekinthető [Abtv. 51. § (1) bekezdés].
- [19] Az indítványozó érintettnek tekinthető [AB Ügyrend 30. § (2) bekezdés c) pont].
- [20] Az indítvány megfelel annak a tartalmi feltételnek, hogy az alaptörvény-ellenes jogszabály rendelkezésének alkalmazása vagy hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következzen be a jogsérelem [Abtv. 26. § (2) bekezdés a) pont].
- [21] Az indítvány érvelésében az állítja, hogy alaptörvény-ellenes az a törvényi szabályozás, mely lehetővé teszi az önkormányzatok számára a rászorultak vonatkozásában a csak alkalmi segély nyújtását és a rendszeres segély mellőzését. Így megfelel annak a tartalmi feltételnek, hogy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdéstről legyen szó [Abtv. 29. §].
- [22] 4. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz az Ör. 18. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérő panaszelem vonatkozásában, úgyszintén a Szoc. tv. 45. §-át érintően az Alaptörvény II. és XV. cikkei vonatkozásában nem bírálható el érdemben, ezért a panaszt e panaszelemek tekintetében az Abtv. 64. § d) pontja alapján visszautasította, és e végzést az Ügyrend 64. § (2) bekezdése alapján az érdemi döntésről rendelkező határozatába foglalta.

IV.

- [23] 1. Az Alkotmánybíróság a továbbiakban a Szoc. tv. 45. § (3) bekezdésének az Alaptörvény XIX. cikkébe ütközése miatti alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránti panaszemet vizsgálta. Az indítványozó szerint a Szoc. tv. 45. § (3) bekezdése azért ütközik az Alaptörvény XIX. cikkébe, mert az állam köteles mindenkinek a létfenntartását biztosítani, amely a szociális segély alkalmankénti adásával nem lehetséges.
- [24] 2. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az Alaptörvény a szociális biztonsághoz való alkotmányos alanyi jogot nem tartalmaz. Az Alaptörvény XIX. cikkének – e tekintetben releváns – (1) bekezdése szerint: „Magyarország arra törekszik, hogy minden állampolgárának szociális biztonságot nyújtson. Anyaság, betegség, rokkantság, özvegység, árvaság és önhibáján kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén minden magyar állampolgár törvényben meghatározott támogatásra jogosult.” Az első mondat a „törekszik” kifejezéssel egyértelműen deklarálja, hogy Magyarországon a szociális biztonság garantálása nem alanyi alapjog, hanem csak államcél. Ez – összhangban az Alaptörvény N) cikkének (1) bekezdésével, mely szerint „Magyarország a kiegyensúlyozott, átlátható és fenntartható költségvetési gazdálkodás elvét érvényesíti”, e cikk (2) bekezdésével, melynek értelmében az előbbi elv érvényesítéséért elsődlegesen az Országgyűlés és a Kormány, vagyis a két legfontosabb jogalkotó szerv a felelős, valamint ugyane cikk (3) bekezdésével, mely szerint valamennyi állami szerv köteles a feladata ellátása során ezen elvet tiszteletben tartani – mindössze annyi kötelezettséget ró Magyarországra, a magyar jogalkotó szervekre, hogy az ország gazdasági állapotát, teljesítőképességét figyelembe véve határozzák meg az állami szociálpolitikának azon alapelemeit, melyek garantálása állami feladat. Ez mindössze a szociális ellátórendszer fenntartását és működtetését követeli meg az államtól, anélkül azonban, hogy bármely ellátás konkrét formájára és mértékére vonatkozóan bárki számára Alaptörvényben biztosított jogot keletkeztetne. A második mondat azon kitétele, miszerint az állampolgárok még egyes speciális esetekben (konkrétan anyaság, betegség, rokkantság, özvegység, árvaság és önhibán kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén) is csak „törvényben meghatározott” mértékű támogatásra jogosultak, ezt erősíti meg; vagyis az egyes támogatások konkrét formáját és mértékét a törvényhozó szabadon határozza meg.
- [25] 3. A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 45. § (3) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt – az Alaptörvény XIX. cikke vonatkozásában – elutasította; a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 45. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt – az Alaptörvény II. és XV. cikkei vonatkozásában –, valamint a Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat Képviselő-testületének a pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátások, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások helyi szabályairól szóló 37/2004. (VII. 15.) számú önkormányzati rendelet 18. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt pedig az Abtv. 64. § d) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2014. szeptember 15.

Dr. Stumpf István s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/196/2014.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3218/2014. (IX. 22.) AB HATÁROZATA

alkotmányjogi panasz elutasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

1. Az Alkotmánybíróság a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény 217/B. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt az Alaptörvény XXIV. cikk (2) bekezdése tekintetében elutasítja, a XV. cikk (2) bekezdése, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése vonatkozásában visszautasítja.

2. Az Alkotmánybíróság a Pesti Központi Kerületi Bíróság 0101-2.Vh.3191/2013/4. és a Fővárosi Törvényszék 56.Pkf.638.104/2013/2. számú végzései alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

I.

- [1] Az indítványozó – önálló bírósági végrehajtó – jogi képviselője útján 2013. december 20-án az Abtv. 26. § (1) bekezdése és 27. §-a alapján terjesztette elő alkotmányjogi panaszát, kérve egyrészt a hivatkozott végzéseknek az Abtv. 43. §. (1) bekezdése és 43. § (4) bekezdése alapján történő megsemmisítését, másrészt az Abtv. 41. § (1) bekezdésére hivatkozással a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (továbbiakban: Vht.) 217/B. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az indítványozó álláspontja szerint a támadott törvényhely sérti az Alaptörvény XV. cikkének (2) bekezdését (diszkrimináció tilalma) és XXIV. cikkének (2) bekezdését (hatóság által jogellenesen okozott kár megtérítése), valamint a tisztességes eljáráshoz és a jogorvoslathoz fűződő jogot.
- [2] Az indítványozó az Alkotmánybíróság főtítkára azon hiánypótló felhívására, mely szerint az indítványa nem tartalmaz kellő indokolást az Abtv. 27. §-ának megfelelő panasz vonatkozásában, indítványát – a megjelölt határidőn belül, 2014. március 6-án – kiegészítette azzal, hogy a Pesti Központi Kerületi Bíróság (a továbbiakban: PKKB) 0101-2.Vh.3191/2013/4. számú végzése és a Fővárosi Törvényszék (a továbbiakban: Törvényszék) 56.Pkf.638.104/2013/2. számú végzése sérti az Alaptörvény II. cikke szerinti emberi méltósághoz, valamint a XIII. cikke szerinti tulajdonhoz való jogát.
- [3] Az indítványozó 2014. június 11-én az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti panaszát a diszkrimináció tilalmának sérelmét illetően kiegészítette.
- [4] 1.1. A végrehajtást kérő végrehajtási kifogása alapján indult eljárásban a PKKB 0101-2.Vh.3191/2013/4. számú végzésével az indítványozó eljárása kezdetén megfizetendő költséget – munkadíj és költségátalány címén 75 000 Ft-ra, készkiadás címén 15 000 Ft-ra, összesen 90 000 Ft-ra – leszállította, egyben kötelezte az indítványozót ennek megfelelő összegű költségelőlegről szóló jegyzőkönyvnek a végrehajtást kérő részére történő kézbesítésére. A PKKB a Vht. 217/B. §-a alapján kötelezte továbbá az indítványozót a végrehajtási ügyben járó munkadíja 20%-ának megfelelő pénzüsszegnek 60 napon belül, a végrehajtói letéti számlára történő befizetésére.
- [5] Az elsőfokú végzés megállapítása szerint, az indítványozó az eljárás kezdetén járó munkadíj és költségátalány fejében 428 736 Ft, készkiadás címén 15 000 Ft, összesen 443 736 Ft költségrész megelőlegezésére és átutalására szólította fel a végrehajtást kérőt, aki ez ellen végrehajtási kifogással élt. Az elsőfokú bírósági eljárás során az indítványozó a végrehajtási kifogás elutasítását kérte arra hivatkozva, hogy álláspontja szerint a 75 000 Ft maximális összeg kizárólag a költségátalányt érinti. A PKKB ezzel szemben – a végrehajtást kérő kifogásának helyt adva – megállapította, hogy mind a bírósági végrehajtói díjszabásról szóló 14/1994. (IX. 8.) IM rendelet 17. § (1) bekezdésének nyelvtani értelmezése, mind a jogszabály munkadíjra és költségtérítésre vonatkozó

egyéb rendelkezései (7–8. §, 16. §) egyértelművé teszik, hogy az eljárás kezdetén a 75 000 Ft-os maximum a munkadíj és költségátalány teljes összegére vonatkozik.

- [6] 1.2. Az indítványozó fellebbezése alapján eljáró Törvényszék az 56.Pkf.638.104/2013/2. számú jogerős határozatával az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta, elutasítva egyben az indítványozónak az Alkotmánybíróság eljárását kezdeményező kérelmét.
- [7] 2.1. Az indítványozó álláspontja szerint a Vht. 217/B. §-a sérti az Alaptörvény XV. cikkének (2) bekezdését a következők miatt.
- [8] A támadott jogszabályhely hatályba léptetésekor a jogalkotó indokolásában, az eljárások törvényességéhez, szakszerűségéhez, kiszámíthatóságához fűződő társadalmi elvárást jelölte meg, mint kiemelkedő jogpolitikai érdeket, ezzel azonban – az indítványozó álláspontja szerint – olyan általános célokat fogalmazott meg, amelyek tiszteletben tartása minden jogalkalmazótól elvárható. A jogalkotó tehát semmilyen olyan speciális okot nem határozott meg, amely indokolná a végrehajtás megkülönböztetését más hasonló jogalkalmazói tevékenységektől, így a bírói, közjegyzői, állami-, és önkormányzati hivatali, rendőri, ügyészi tevékenységektől. Ezek közül külön is kiemelendőnek tartja az indítványozó a közjegyzőket, mert a díjazás ugyanúgy rendeleti szinten szabályozott, és a közjegyző tevékenysége is ugyanúgy a felek vagyoni helyzetét befolyásolhatja, mint a végrehajtói tevékenység. Ennek ellenére, más vagyoni szankció a közjegyzővel szemben nem alkalmazható, esetleges tévedését a „rendes jogorvoslat keretében bíróság bírálja felül”. Mindez pedig a végrehajtókra vonatkozó szabályozást figyelembe véve sérti a diszkrimináció tilalmát.
- [9] Az indítványozó az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti panasz kiegészítésében állította, hogy a jogalkalmazói és igazságszolgáltatási közfeladatot ellátók – a bírók, ügyészek, rendőrök, közjegyzők, valamint az önálló bírósági végrehajtók – homogén csoportot képeznek, amelyet az is bizonyít, hogy a Vht. 225. § (2) bekezdése szerint a végrehajtó eljárása a bíróság eljárásával azonos, ezért a bírósági végrehajtás során felmerülő jogsértések kiemelése más hatósági, nemperes és peres eljárások során bekövetkező jogsértések közül alkotmányos indok nélküli és diszkriminatív. Hangsúlyozta a panaszos azt is, hogy különösen a közjegyzők díjazására vonatkozó szabályozás bizonyítja az azonos alanyi körhöz tartozást, figyelembe véve azt is, hogy a közjegyzők tevékenysége során hozott döntések ugyanúgy befolyásolják a felek vagyoni helyzetét, mint az önálló bírósági végrehajtók tevékenysége.
- [10] Panasz-kiegészítésében a panaszos indítványozta továbbá, hogy az ügyet az Abtv. 50. § (2) bekezdés *f*) pontja alapján az Alkotmánybíróság teljes ülésen, az Abtv. 57. § (7) bekezdés alkalmazásával nyilvános meghallgatást tartva tárgyalja, és meghozott határozatának az Abtv. 66. § (4) bekezdése szerinti nyilvános kihirdetését rendelje el.
- [11] 2.2. Az indítványozó szerint az Alaptörvény XXIV. cikke (2) bekezdésének azon rendelkezéséből, mely szerint a hatóságok a tevékenységük során jogellenesen okozott kárért kártérítési kötelezettséggel tartoznak, egyenesen következik a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (továbbiakban: régi Ptk.) 349. §-ának alkalmazása, amely az államigazgatási jogkörben okozott károkért való felelősségről szól. A Vht. 217/B. §-a alkalmazására – kizárólag az önálló bírósági végrehajtóval szemben – nem peres eljárás keretében kerül sor, amely ellentétes a kártérítés azon jogi jellegével, miszerint a régi Ptk. felhívott rendelkezésének alkalmazása peres eljárásban zajlik. Az indítványozó hangsúlyozza, hogy a Vht. 225. § (2) bekezdése alapján a végrehajtó eljárása a bíróság eljárásával azonos, ezen „egyenjogúság” ellenére a jogalkotó különbséget tett a végrehajtók között egy új jogintézmény megalkotásával, amelynek következtében az önálló bírósági végrehajtót kettős anyagi felelősség terheli. Ráadásul – állítja a panaszos – a Vht. 217/B. §-ának bevezetése, az adós terhére megállapított vagyoni kötelezettség egy része tekintetében „kvázi” egyetemleges felelősséget hozott létre az ügyfél és az eljáró hatósági személy között, ami sérti a bírósági végrehajtó tisztességes eljáráshoz való jogát. Végül sérelmezi az indítványozó, hogy amennyiben az elsőfokú bíróság a végrehajtási kifogást elutasítja, de a másodfokú eljárásban a kifogásnak helyt ad a bíróság és a végrehajtót szankcióval sújtja, úgy e végzés ellen sem rendes, sem rendkívüli jogorvoslatnak nincs helye. A jogorvoslati jogtól való „totális” megfosztás összeegyeztethetetlen a tisztességes eljáráshoz való joggal azért is, mert még a büntető ügyek terheltjeinek is minimum három jogorvoslati lehetőséget biztosít a büntetőeljárás törvény, mielőtt a jogerős bírósági ítélet megszületik.

- [12] 2.3. Az indítványozó panasz-kiegészítésben ismertetett álláspontja szerint a támadott bírósági határozatok sértik az Alaptörvény II. cikk szerinti emberi méltósághoz való jogát, valamint a XIII. cikkben biztosított tulajdonhoz fűződő jogát az által, hogy az eljáró bíróságok mint önálló bírósági végrehajtót kötelezték a munkadíj 20%-ának megfelelő pénzüsszeg megfizetésére, holott a végrehajtási ügyben a jogi személyként bejegyzett „N. N. Végrehajtó Iroda” járt el, a bíróság határozataiban megjelölt „N. N. önálló bírósági végrehajtónak” nincs sem elkülönült munkadíja, sem letéti számlája.
- [13] Az indítványozó szerint a tulajdonjogának sérelmét, és ezáltal alkotmányellenességet eredményezett továbbá az, hogy a korlátozás – amely az elérni kívánt célhoz képest egyébként is aránytalan volt –, elkerülhető lett volna.
- [14] Végül a tulajdonjog sérelme kapcsán az indítványozó megjegyezte, hogy amennyiben egy esetleges törvénymódosítás kapcsán a „N. N. Végrehajtó Iroda” kötelezettsége kerülne ilyen módon a későbbiekben megállapításra, úgy álláspontja szerint az is alaptörvény-ellenes lenne.

II.

- [15] 1. Az Alaptörvény érintett rendelkezései:

„II. cikk Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.”

„XIII. cikk (1) Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.
(2) Tulajdont kisajátítani csak kivételesen és közérdekből, törvényben meghatározott esetekben és módon, teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás mellett lehet.”

„XV. cikk (2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.”

„XXIV. cikk (2) Mindenkinek joga van törvényben meghatározottak szerint a hatóságok által feladatuk teljesítése során neki jogellenesen okozott kár megtérítésére.”

„XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

[...]

(7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.”

- [16] 2. A Vht. alkotmányjogi panasszal támadott rendelkezése:

„217/B. § (1) Lényegesen jogszabálysértő végrehajtói intézkedés vagy intézkedés elmulasztása esetén az önálló bírósági végrehajtó – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – köteles a kifogással érintett végrehajtási ügyben járó munkadíja 20%-ának, ugyanazon végrehajtási cselekmény tekintetében ismételt eljárási szabálysértés esetén pedig 50%-ának megfelelő pénzüsszeg megfizetésére a (3) és (4) bekezdésben meghatározottak szerint.

(2) Nem terheli a végrehajtót az (1) bekezdés szerinti kötelezettség akkor, ha a kifogás elbírálása keretében történik az ingatlan forgalmi értékének meghatározása, vagy ha a lényeges eljárási szabálysértéshez nem a végrehajtó érdekkörében felmerülő ok vezetett.

(3) A bíróság a kifogásnak helyt adó végzésében kötelezi a végrehajtót az (1) bekezdésben meghatározott összegnek a végrehajtói letéti számlára 60 napon belül történő befizetésére. A befizetett összeg – a végrehajtást kérő részére történő kifizetés erejéig – a végrehajtás során befolyt összeget növeli; ezen felüli összeg pedig az államot illeti, azt a bírósági gazdasági hivatal számlájára kell befizetni.

(4) Ha a befizetési határidőn belül sor kerül a végrehajtót megillető díjazás elszámolására, a végrehajtó a befizetési kötelezettségének az őt megillető díjigénynek a befizetendő összeggel történő csökkentésével is eleget tehet.

(5) E § alkalmazásában a végrehajtó munkadíja

a) pénzkövetelés végrehajtása esetén az ügyérték alapján számított munkadíja,

b) meghatározott cselekmény esetén öt órai munkavégzésért járó munkadíja,

c) egyéb végrehajtási ügyben a külön jogszabály szerint járó munkadíja.

(6) A végrehajtó – az összeg megjelölésével – nyilatkozik a bíróságnak arról, ha a (3) bekezdés alapján befizetési kötelezettsége keletkezik az állam felé.”

III.

[17] 1. Az Alkotmánybíróság tanácsa az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján, az I. pontban ismertetett alkotmányjogi panasz befogadásáról már – a befogadhatóság előzetes vizsgálata során – 2014. május 19-én döntött.

[18] 2. Az alkotmányjogi panasz nem megalapozott.

[19] 2.1. Az indítványozó panaszában állította a támadott törvényhely diszkriminatív voltát.

[20] Az Alkotmánybíróság a 3157/2014. (V. 23.) AB határozatában érdemi vizsgálatot követően elutasította azt az indítványt, amely a végrehajtási eljárásban résztvevő egyes szervek és személyek vonatkozásában az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésére alapítva állította a Vht. 217/B. §-a alaptörvény-ellenességét. Az Abtv. 31. § (1) bekezdése szerint: „Ha alkotmányjogi panasz vagy bírói kezdeményezés alapján az alkalmazott jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés Alaptörvénnyel való összhangjáról az Alkotmánybíróság már döntött, ugyanazon jogszabályra, illetve jogszabályi rendelkezésre és ugyanazon Alaptörvényben biztosított jogra, valamint azonos alkotmányjogi összefüggésre hivatkozással – ha a körülmények alapvetően nem változtak meg – nincs helye az alaptörvény-ellenesség megállapítására irányuló alkotmányjogi panasznak, valamint bírói kezdeményezés alaptörvény-ellenesség megállapítására irányuló vizsgálatának.” Figyelemmel arra, hogy a hivatkozott határozat meghozatala óta az Alkotmánybíróság megállapítása szerint a körülmények alapvetően nem változtak meg, továbbá a panaszos indítványa és indítvány-kiegészítése eltérően értékelhető alkotmányjogi összefüggést nem tárt fel, az Alkotmánybíróság a panaszt e vonatkozásban az Abtv. 64. § f) pontja alapján visszautasította.

[21] 2.2. Az indítványozó panaszában – az Alaptörvény érintett rendelkezéseinek megjelölése nélkül – állította, hogy a Vht. 217/B. §-a a tisztességes eljáráshoz való jogát, továbbá részben ezzel összefüggésben a jogorvoslathoz való jogát is sérti.

[22] Az Alkotmánybíróság a hivatkozott határozatában ugyancsak vizsgálta és elutasította a fenti 2.1. pontban említett indítvány azon részét is, amely – a jelen panaszban foglaltaknál részletesebben, de lényegét tekintve azonos érvelés mentén (is) – a Vht. 217/B. § alaptörvény-ellenességét állította az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésére hivatkozással. Az Alkotmánybíróság ezért az indítványt az Abtv. 64. § f) pontja alapján e részében is visszautasította.

[23] 2.3. Az indítványozó szerint a Vht. 217/B. §-a sérti az Alaptörvény XXIV. cikk (2) bekezdésébe foglalt szabályokat, mert amíg a bíróságok vagy más, közhatalom birtokában eljáró hatóságok károkozásért való felelősségét a polgári jog szabályai szerint peres eljárásban lehet megállapítani, addig az önálló bírósági végrehajtóval szembeni felelősségről a Vht. támadott rendelkezése alapján nemperes eljárásban dönt a bíróság, adott esetben vagyoni joghátrány („kvázi kártérítés”) kötelező alkalmazása mellett.

[24] Az Alkotmánybíróság az indítvány ezen részével kapcsolatban elsőként leszögezi, hogy az Alaptörvény XXIV. cikkének (2) bekezdése nem a hatósági feladatot ellátó szervek részére nyújt alkotmányos garanciát, hanem azok számára biztosít alapvető jogot, akiknek a hatóság a feladata teljesítése során jogellenesen kárt okoz. Ennek okán a Vht. támadott rendelkezése – amely az önálló bírósági végrehajtó lényegesen jogszabály-sértő intézkedése, vagy mulasztása esetén követendő eljárást szabályozza – a hivatkozott alaptörvényi rendelkezéssel összefüggésben nem keletkeztethet alapjogsérelmet a végrehajtó oldalán.

- [25] Megállapítja továbbá az Alkotmánybíróság, hogy a Vht. 217/B. §-ában meghatározott – a mértéket illetően valóban objektív –, a bírságra vonatkozó jellemzőket is tartalmazó szankció nem vonható a kártérítés szabályozási körébe, függetlenül attól, hogy az önálló bírósági végrehajtó munkadíjának jogszabály szerinti hányada a végrehajtást kérő részére történő kifizetés erejéig a végrehajtás során befolyt összeget növeli.
- [26] Az Alaptörvény XXIV. cikkének (2) bekezdése egyrészt deklarálja a hatóság kártérítési kötelezettségét jogellenes károkozás esetén, másrészt kötelezi a jogalkotót az erre vonatkozó törvényi szabályozás megalkotására. Az Alaptörvény itt felhívott rendelkezéséből azonban – a panaszosi állítással ellentétben – semmiképpen sem következik az, hogy a jogalkotó a hatóság jogellenes cselekménye esetén – akár a kártérítésre irányadó anyagi-, és eljárás jogi szabályokkal párhuzamosan – ne rendelkezhetne egyéb, akár objektív alapú szankcióról. Erre példa az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 37. § (6) bekezdése, mely szerint ha az adóhatóság a kiutalást késedelmesen teljesíti, a késedelem minden napjára a késedelmi pótlékkal azonos mértékű kamatot köteles fizetni.
- [27] Mindezek alapján, az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXIV. cikk (2) bekezdésével összefüggésben a Vht. 217/B. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló indítványt elutasította.
- [28] 3. A panaszos indítvány-kiegészítésében kérte a PKKB és a Törvényszék hivatkozott számú döntéseinek megsemmisítését, mert álláspontja szerint az Alaptörvény II. cikke szerinti emberi méltósághoz, valamint a XIII. cikke szerinti tulajdonhoz való jogát sérti az, hogy az ügyében eljáró bíróságok őt mint önálló bírósági végrehajtót sújtották a Vht. 217/B. §-a szerinti szankciókkal és nem a végrehajtási ügyben eljáró végrehajtói irodát.
- [29] 3.1. Az Alkotmánybíróság rendelkezésére álló elsőfokú végzés szerint a panaszos a végrehajtási kifogással kapcsolatos eljárás során kizárólag a bíróság munkadíjszámítással kapcsolatos jogszabály értelmezését vitatta. A végzés megállapítja egyébként, hogy „a végrehajtást N. N. önálló bírósági végrehajtó fogatosítja”. A panaszos – a másodfokon eljáró Törvényszék jogerős végzése szerint – fellebbezésében arra hivatkozott, hogy nem került sor a végrehajtási eljárás szabályainak lényeges megsértésére, továbbá a vitatott intézkedése nem lehet érdemi kihatással az eljárására, mivel „az még meg sem indult”. Végül a panaszos állította, hogy a Vht. 217/B. §-a az Alaptörvény XV. cikke (2) bekezdésébe ütközik, ezért kérte, hogy a Törvényszék – eljárásának felfüggesztése mellett – kezdeményezze az Alkotmánybíróság eljárását. A másodfokon hozott jogerős végzés nem tartalmaz arra vonatkozó információt, melyszerint az indítványozó kifogás tárgyává tette volna, hogy nem az ő végrehajtói intézkedésével kapcsolatosan folyik az eljárás. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában sem tett említést arról, hogy a végrehajtási eljárást a végrehajtói iroda folytatta volna le, erre való hivatkozást kizárólag a panasz-kiegészítés tartalmaz.
- [30] Az Alkotmánybíróság már többször, így a 3198/2013 (X. 22.) AB végzésben is kifejtette, hogy az Alaptörvény védelmének legfőbb szerveként alkotmányjogi panasz alapján vizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Ugyanakkor az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal már nem támadható bírói döntések által okozott valamennyi állított, vagy tényleges jogsérelem orvoslása eszközének. Ez a jogvédelem tehát nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazásának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti szuperbírósággá és hagyományos jogorvoslati fórummá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor.
- [31] 3.2. Bár fentiekből következően a jogszabályok értelmezése az Alaptörvény 28. cikke értelmében a rendes bíróságok feladata, az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy a Vht. 254/A. §-ának (1) bekezdése értelmében a végrehajtói iroda az önálló bírósági végrehajtói tevékenység végzésének elősegítésére alapított szervezet, míg ugyanezen törvényhely (2) bekezdése szerint a végrehajtói iroda tagjainak felelősségére e törvényben – azaz a Vht.-ben – foglalt eltérésekkel kell a korlátolt felelősségű társaságokra vonatkozó szabályokat alkalmazni.
- [32] Figyelemmel arra, hogy a végrehajtás szabályainak megsértését és a végrehajtási kifogást előterjesztő jogának, vagy jogos érdekének sérelmét mérlegelő bírói döntést követően a törvényes mérték szerinti szankció sem az emberi méltósághoz, sem a tulajdonhoz való joggal összefüggésbe nem hozható, továbbá a végrehajtó szemé-

lyében való – a panaszos által állított – tévedés nem alkotmányossági, hanem törvényességi kérdés, az Alkotmánybíróság a panaszt az Abtv. 64. § *d)* pontja alapján e vonatkozásban is visszautasította.

Budapest, 2014. szeptember 15.

Dr. Kiss László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/49/2014.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3219/2014. (IX. 22.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 252. § (2) bekezdése és a 253. § (1) bekezdése, valamint a Pesti Központi Kerületi Bíróság 24.G.302.863/2011/18. számú ítélete, továbbá a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 4.Gf.76.142/2012/8. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó gazdasági társaság jogi képviselője az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § és 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszában a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 252. § (2) bekezdése és a 253. § (1) bekezdése, valamint a Pesti Központi Kerületi Bíróság 24.G.302.863/2011/18. számú ítélete, továbbá a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 4.Gf.76.142/2012/8. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben az indítványozót mint alperest a Pesti Központi Kerületi Bíróság 24.G.302.863/2011/18. számú ítéletével kötelezte 3 000 000 Ft. és kamatai, valamint perköltség megfizetésére a felperes javára. Az indítványozó fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 4.Gf.76.142/2012/8. számú ítéletével a megtámadott ítéletet – eltérő indokolással – helybenhagyta.
- [3] Az indítványozó álláspontja szerint a támadott törvényi rendelkezések ellentétesek az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében rögzített jogorvoslathoz való joggal. Ügyében a másodfokú bíróság ténylegesen első fokú bírósággént járt el, ugyanis az első fokú bíróság lényeges eljárási szabályt sértett, nem oktatta ki őt a bizonyításra szoruló tényekről, valamint a bizonyítási teherről. A másodfokú bíróság megállapította a lényeges eljárási szabálysértést, azonban nem helyezte hatályon kívül az első fokú ítéletet, hanem a kioktatást megadta, bizonyítási eljárást vett fel, s értékelte annak eredményét. Számára azonban az így meghozott döntés ellen sem rendes, sem rendkívüli perorvoslatot nem biztosít a Pp. Ezért véleménye szerint „a jogalkotó mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenességet idézett elő azzal, hogy nem rendelkezett a másodfokú bíróság előtt, az eljárás során első ízben megvalósuló bizonyítási eljárás lefolytatása elleni jogorvoslat lehetőségéről”.

- [4] Az indítványozó kérte a Pesti Központi Kerületi Bíróság 24.G.302.863/2011/18. számú ítélete, továbbá a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 4.Gf.76.142/2012/8. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Álláspontja szerint a támadott ítéletek sértik az Alaptörvény XXIV. cikk (1) és a XXVIII. cikk (7) bekezdését.
- [5] Az indítványozó szerint sérült a hatósági ügyek tisztességes intézéshez való joga, mivel a tájékoztatást a bizonyítási teherről csak a másodfokú eljárásban kapta meg, a jogerős ítélet ellen pedig nem volt módjában jogorvoslással élnie. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság a „tiszteséges eljáráshoz való jog csorbításával telepítette a bizonyítási kötelezettséget” reá. Sérelmezi továbbá, hogy a másodfokú bíróság nem vette figyelembe az általa sikeresen bizonyított tényt, azt a hátrányára számolta el.
- [6] 2. A befogadhatóság formai feltételeit vizsgálva az Alkotmánybíróság az alábbi következtetésekre jutott.
- [7] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az Abtv. 26. § (1) bekezdése és a 27. §-a alapján benyújtott alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül kell benyújtani. A támadott másodfokú ítéletet az indítványozó 2014. március 18-án vette kézhez, az alkotmányjogi panaszt 2014. május 19-én ajánlott küldeményként adták fel a Pesti Központi Kerületi Bíróság részére, ezért a panasz határidőben beérkezettnek tekinthető, mert az Ügyrend 28. § (2) bekezdése értelmében, ha a határidő utolsó napja munkaszüneti napra esik, a határidő csak az azt követő legközelebbi munkanapon jár le.
- [8] A panasz részben felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében foglalt, az indítványokkal szemben támasztott formai követelményeknek.
- [9] Az indítványozó megjelöli az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezéseket, az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit, a támadott jogszabályhelyeket és bírói döntéseket, az indítvány tartalmazza az alaptörvény-ellenességükre vonatkozó okfejtést, és kifejezett kérelmet a megtámadott jogszabályhelyek és az ítéletek megsemmisítésére.
- [10] Az Abtv. 26. § (1) bekezdésére alapított indítványi elem nem vizsgálható érdemben, mert nem felel meg a törvényi feltételeknek. Az indítványozó ugyanis mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség megállapítását kéri, ilyen indítvány előterjesztésére azonban nincs jogosultsága.
- [11] 3. A befogadhatóság tartalmi feltételeit vizsgálva az Alkotmánybíróság az alábbiakat állapította meg.
- [12] Az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján a befogadhatóságról dönteni jogosult tanács vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti tartalmi követelményeket.
- [13] Az Abtv. 27. §-a alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [14] Az indítványozó az Abtv. 27. §-a és az 51. § (1) bekezdése szerinti jogosultnak tekinthető, nyilvánvalóan érintett, hiszen a jelen ügyre okot adó jogvitában félként szerepel.
- [15] Az indítványozó a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségét kimerítette.
- [16] Az indítványozó által hivatkozott XXIV. cikk (1) bekezdése a közigazgatási hatósági eljárásokra vonatkozik. Az indítványozó által hivatkozott ezen alaptörvényi rendelkezés és a támadott bírósági ítéletek között az összefüggés a jelen ügyben hiányzik. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az említett összefüggés hiánya az indítvány befogadásának tartalmi akadálya {3130/2013. (VI. 24.) AB végzés, Indokolás [17]}.
- [17] Az indítványozó a XXVIII. cikk (7) bekezdésében rögzített jogorvoslathoz való jog sérelmét is állította, ezzel kapcsolatban azonban a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet az indítvány nem tartalmazott. A bizonyítási eljárás lefolytatása, a bizonyítékok mérlegelése és ennek alapján a tényállás megállapítása a bíróságok feladata.
- [18] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza: „Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés *d*) pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizs-

gálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor.” {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}

- [19] Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az indítványozó panasza nem alkotmányossági, hanem törvényességi-jogalkalmazási kérdésre vonatkozik. Ebből következően az indítvány az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésére hivatkozó elemében nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadási feltételeknek.
- [20] Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság ezért az alkotmányjogi panaszt – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az 56. § (2)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1) és (2) bekezdései alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)*, *c)* és *h)* pontja alapján – visszautasította.

Budapest, 2014. szeptember 9.

Dr. Lévy Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lenkócs Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1056/2014.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3220/2014. (IX. 22.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Pesti Központi Kerületi Bíróság 35.P.85.656/2013/8. számú, illetve a Fővárosi Törvényszék 43.Pf.637.831/2013/4. számú ítélete, valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 221. § (3) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A személyesen eljáró indítványozó (a továbbiakban: indítványozó, felperes, kültag) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése és 27. §-a alapján nyújtott be alkotmányjogi panaszt. A panasz alapjául szolgáló polgári per során eljáró bíróságok által megállapított tényállás szerint az indítványozó kültagja, édesanyja pedig beltagja (a továbbiakban: beltag) volt annak a betéti társaságnak, amellyel az önkormányzat 2005-ben, az őt terhelő védelmi feladatokkal kapcsolatos szakértői, tanácsadói, döntés-előkészítéssel való közreműködési, véleményezési, ügykezelési és iratszerkesztési feladatok ellátására határozatlan időre megbízási szerződést (a továbbiakban: szerződés) kötött. A szerződés szerint a teljesítésnek a jegyző általi igazolását követően, a megbízott által kiállított számla alapján, havonta, átutalással fizette meg az önkormányzat a megbízási díjat. A szerződéskötést megelőző években a beltag megbízási szerződés alapján, majd három éven keresztül közszolgálati jogviszony keretében látta el az önkormányzatnál a szerződésben sze-

replő feladatokat, a szerződés megkötésére közszolgálati jogviszonyának felmentéssel történő megszüntetését követően került sor. A megbízott 2010. február 25-től kezdődően nem teljesítette a szerződésben meghatározott feladatokat, a teljesítés igazolását követően a megbízási díj kifizetésére utoljára 2010. március 10-én került sor. A beltág 2011. március 16. napján elhunyt.

- [2] A betéti társaság és a kültag 2011. szeptember 15-én engedményezési szerződést kötött, amely szerint a betéti társaság a kültagra engedményezte az önkormányzattal szemben a szerződés alapján fennálló, 2010 márciusa és 2011 augusztusa közötti időszakra eső megbízási díjra vonatkozó követelést. Az engedményezési szerződést mindkét szerződő fél nevében a kültag írta alá. A betéti társaságot 2011. szeptember 16-án törölték a cégjegyzékből, mert hat hónapnál hosszabb ideig nem volt beltagja. A volt kültag az engedményezési szerződés megküldésével 2012 márciusában eredménytelenül szólította fel teljesítésre az önkormányzatot, ezért fizetési meghagyásos eljárásban érvényesítette az igényt. Az önkormányzat ellentmondása folytán perré alakult eljárás során megtartott tárgyaláson a felperes kifogásolta, hogy az alperes terjedelmes érdemi ellenkérelmét nem kapta kézhez, továbbá bizonyítási indítványt terjesztett elő egy korábbi, még a beltág aláírásával készült engedményezési szerződésre vonatkozóan. A Pesti Központi Kerületi Bíróság elutasította a felperes keresetét. Az ítélet indokolása szerint a felperes nem bizonyította, hogy a megbízott teljesített a követeléssel érintett időszakban, a betéti társaság képviselőjére pedig kültagként az engedményezési szerződés megkötésekor a felperes nem volt jogosult. A bíróság ítéletében indokolta a felperes bizonyítási indítványának, illetve a tárgyalás elhalasztására irányuló kérelmének elutasítására vonatkozó döntését is. A felperes fellebbezése folytán másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék az elsőfokú bíróság ítéletét – részben eltérő indokolással – helybenhagyta. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a felperes jogosult volt ugyan a betéti társaság képviselőjére az engedményezési szerződés megkötése körében, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 221. § (3) bekezdésére figyelemmel azonban az engedményezési szerződés érvénytelen, ezért még ha alapos lenne is a betéti társaság követelése, annak érvényesítésére a felperes engedményesként nem jogosult. A fellebbezéshez csatolt, korábban keletkezett engedményezési szerződést ítélete indokolása szerint a másodfokú bíróság a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp) 235. § (1) bekezdése alapján azért hagyta figyelmen kívül, mert álláspontja szerint az elsőfokú bíróság eleget tett a bizonyításra vonatkozó tájékoztatási kötelezettségének, ezért a Pp. 141. §-a alapján helyesen járt el akkor, amikor nem halasztotta el a tárgyalást a felperes bizonyítási indítványára figyelemmel. A másodfokú bíróság szerint az elsőfokú bíróság a Pp. 3. § (6) bekezdésében foglalt kötelezettségének is eleget tett azzal, hogy az alperesi ellenkérelmet postán megküldte a felperesnek, a tárgyaláson pedig szóban ismertette azt vele.
- [3] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a támadott ítéletek, illetve a másodfokú bíróság által alkalmazott törvényi rendelkezés alaptörvény-ellenességére hivatkozott, azok megsemmisítését, illetve az eljáró bíróság új eljárás lefolytatására való kötelezését kérte az Alkotmánybíróságtól. Az indítványozó állítása szerint az Alaptörvény XXIV. cikkében, valamint XXVIII. cikkének (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz való alapjogát sértették a perben eljáró bíróságok azzal, hogy nem volt lehetősége az alperes ellenkérelmének kézbesítését követően arra érdemben nyilatkozni, illetve további okirati bizonyítással élni. Sérelmezte továbbá az indítványozó, hogy a másodfokú bíróság annak ellenére döntött ítélettel, hogy kifejtette, a szerződés tartalmára tekintettel a megalapozott kereset is időelőtti lenne. Az indítványozó álláspontja szerint a régi Ptk. 221. § (3) bekezdése túllép a szükséges szabályozási körön azzal, hogy olyan helyzetben is korlátozza a társaság tagjának képviselői jogát, amikor az egyúttal a társaság kizárólagos tulajdonosa is, ezért érdekellentét nem merül fel. Az Alaptörvény XIII. cikkében biztosított tulajdonhoz való jogának sérelmét a kifogásolt jogszabályi rendelkezés, és az annak alkalmazásával hozott másodfokú ítélet vonatkozásában arra hivatkozással állította, hogy megfosztották a tulajdonával történő rendelkezés jogától. Az indítványozó bejelentette, hogy a jogerős ítélettel szemben perújítással élt, illetve azt felülvizsgálati kérelemmel is megtámadta.
- [4] 3. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja alapján alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz fordulhat az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet, ha az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be, és jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az Abtv. 27. §-a értelmében az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást be-

fejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

- [5] Az Abtv. 56. §-a alapján az Alkotmánybíróság tanácsban eljárva először az alkotmányjogi panasz befogadása kérdésében dönt, ennek során mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának formai és tartalmi feltételeit. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdése szerint a befogadhatóság egyik formai feltétele, hogy az indítvány határozott kérelmet tartalmazzon. A kérelem akkor határozott, ha egyértelműen megjelöli az a)–f) pontokba foglaltakat. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány ezeknek a feltételeknek csak részben tesz eleget.
- [6] 4. Az indítványozó hivatkozott az Alaptörvény XXIV. cikkének sérelmére. A XXIV. cikk (1) bekezdése a közigazgatási hatósági eljárás vonatkozásában fogalmazza meg a tisztességes eljárás követelményét, így a panasszal támadott bírósági határozatok és a sérülni vélt alaptörvényi rendelkezés között nincs összefüggés, a panasz ezen eleme emiatt nem elbírálható.
- [7] 5. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány nem tartalmaz alkotmányjogilag értékelhető okfejtést, indokolást [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont] arra vonatkozóan, hogy a sérelmezett bírói döntések, illetve jogszabályi rendelkezés miért ellentétesek az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel. Az indítványozó érvelése szerint alapos keresetet vitt a bíróság elé, amelynek érvényesítésére is jogosult volt, keresetösségi jogát illetően azonban az eljáró bíróságok ellentétes következtetésre jutottak. Az Alkotmánybíróság megítélése szerint az indítványozó alapvetően keresetének elutasítását, pervesztességét sérelmezi, és ennek okaként csak formálisan hivatkozik alapjogi sérelmekre. Az Alaptörvény 24. cikke szerint az Alkotmánybíróság az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve, alkotmányjogi panasz alapján az egyedi ügyben alkalmazott jogszabálynak, illetve bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálhatja, ezért a bíróságok által megállapított tényállást, a jogi minősítést, így a bíróságok döntésének megalapozottságát és jogszerűségét az Alkotmánybíróság hatáskör hiányában nem bírálhatja felül.
- [8] A fenti hiányosságok miatt az Alkotmánybíróság a befogadhatóság tartalmi feltételeinek vizsgálatát mellőzte, és az alkotmányjogi panaszt – figyelemmel az Abtv. 56. § (3) bekezdésére – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2014. szeptember 9.

Dr. Lévay Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Lenkócs Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/197/2014.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3221/2014. (IX. 22.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.III.20.694/2013/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó 2014. március 27-én alkotmányjogi panaszt terjesztett elő.
- [2] Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján a Kúria Pfv.III.20.694/2013/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [3] Az indítványozó előadta, hogy 2006. augusztus 7. napján Kecskemét belterületén közúti balesetet szenvedett, amelynek eredményeképpen maradandó – munkaképesség csökkenést eredményező – fogyatékossgot okozó sérüléseket szenvedett. Mivel a balesetet okozó gépjárművezetőt a Kecskeméti Városi Bíróság bűnösnek találta, ezért az indítványozó a költségalapú (mezőgazdasági, ház körüli, és házimunkát illető), valamint a jövedelem-pótló járadék iránti igényét – egyezség hiányában – bíróság előtt kívánta érvényesíteni.
- [4] A Kaposvári Városi Bíróság 14.P.21.030/2009/101. számú ítéletében részben megalapozottnak ítélte a felperes indítványozó kereseti kérelmét. A jövedelem-pótló járadék vonatkozásában ugyanis nem találta kétséget kizáróan bizonyítottnak az indítványozó azon állítását, hogy a baleset be nem következte esetén munkáltatója őt 2008. januárjától 8 órás munkaidőben havi bruttó 100 000 Ft összegű munkabérért foglalkoztatta volna. Ezért e helyett az összeg helyett, a lefolytatott bizonyítás és a gazdasági szakértő szakvéleménye eredményeként a jövedelemvesztés mértékének megállapításánál az indítványozót a baleset bekövetkeztét megelőzően megillető nettó bér és szociális járadék összegét, valamint a rokkant nyugdíjának összegét vette csupán figyelembe.
- [5] Az indítványozó és az alapügy II. rendű alperesének fellebbezése folytán a Kaposvári Törvényszék 2012. november 14. napján hozott – utóbb kijavított – 2.Pf.21.381/2012/3. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét több ponton is megváltoztatta. A jövedelem-pótló járadék kapcsán a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletben foglaltakkal szemben bizonyítottnak látta, hogy a baleset be nem következte esetén az indítványozót munkáltatója 2008. január 1. napjától napi 8 órában mezőgazdasági gépkezelő munkakörben alkalmazta volna. A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 357. § (4) bekezdése szerint a bíróság azt tekintette bizonyítottnak, hogy az indítványozót havi 75 000 Ft-os munkabérért foglalkoztattak volna, hiszen a helyére utóbb felvett két munkavállaló munkaszerződése és az adóhatóság közlése szerint is ez a jövedelem az irányadó. A másodfokú bíróság az indítványozó részére megítélt jövedelem-pótló járadék havi összegét – a felperes bruttósított társadalombiztosítási ellátásokra vonatkozó kérelmének helyt adva – 50 750 Ft-ról 37 713 Ft-ra leszállította.
- [6] Az indítványozó felülvizsgálati kérelmében a Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 153. § (1) bekezdésének felhatalmazása alapján kiadott Kormányrendeletre hivatkozott, amely a garantált bérminimumra vonatkozó előírásokat tartalmazza. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság e rendelkezéseket nem vette figyelembe a jövedelem-pótló járadék megállapításakor, s erre nézve nincs szükség külön bizonyításra. Így felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 206. § (1) bekezdésében foglalt, a bizonyítékok eredményének mérlegelésére vonatkozó szabályok megsértésére hivatkozott.
- [7] A felülvizsgálati jogkörben eljáró Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. A Kúria döntése szerint nem történt jogszabálysértés azáltal, hogy a másodfokú bíróság a havi bruttó 75 000 Ft-ot tette a járadékszámítás alapjává, hiszen „[a] garantált bérminimum alkalmazása – ahogy arra a II. rendű alperes helyesen hivatkozott – a munkáltatóval szembeni jogvita tárgya lehet, a keresetvesztés megállapításának alapjául azonban a régi Ptk. vonatkozó előírásait kell alkalmazni.”
- [8] Az indítványozó ezt követően nyújtott be alkotmányjogi panaszt a Kúria ítélete ellen. Indítványában kifejtette, hogy a Kúria támadott döntése azért alaptörvény-ellenes, mert a garantált bérminimum érvényesítésének a

keresetvesztés megállapítása köréből való kizárása sérti az Alaptörvényben foglalt jogbiztonság elvét [B] cikk (1) bekezdés], a jogszabályok mindenre nézve kötelező jellegét kimondó szabályát [R] cikk (2) bekezdés], a munka és foglalkozás szabad megválasztásához fűződő jogot [XII. cikk (1) bekezdés], a tulajdonhoz fűződő alapjogot [XIII. cikk (1) bekezdés], a jogegyenlőséget [XV. cikk (1) bekezdés], a tisztességes eljáráshoz fűződő jogot [XXIV. cikk (1) bekezdés], valamint a jogszabályok értelmezésére vonatkozó szabályt (28. cikk). Érvelésének fókuszában az áll, hogy a károsultnak alanyi joga van a teljes kár megtérítéséhez, amely azonban nem teljesül, ha a jövedelempótló járadékot éveken keresztül fix összegben határozzák meg anélkül, hogy a jövedelmeket érintő ár- és értékviszonyok változásait figyelembe vennék. Álláspontja szerint az Mt. felhatalmazása alapján kiadott, a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) és a garantált bérminimum megállapításáról szóló 483/2013. (XII. 17.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kr.) rendelkezéseitől nem lehetne eltekinteni. Ezen kívül a Polgári Törvénykönyvről szóló 2012. évi V. törvény 6:534. §-a is kifejezetten lehetőséget ad erre, amikor kimondja, hogy a károkozó köteles viselni az értékviszonyokban bekövetkezett változásokat, így a garantált bérminimum emelkedése e körben is figyelembe veendő. Ezzel összefüggésben az indítványozó hivatkozik a munka és foglalkozás szabad megválasztásához való alapjogra mint amelyet a garantált bérminimum alkalmazása is szolgál, valamint a jogbiztonság elvére mint amely a kártérítési joghoz kapcsolódó bírósági gyakorlaton keresztül széles körben megalapozza a garantált bérminimum figyelembe vételét.

- [9] 2. Az Alkotmánybíróság elsőként, az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényi feltételei fennállását vizsgálta meg.
- [10] 2.1. Az Abtv. 27. §-a értelmében az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az indítványozó alkotmányjogi panaszát a Kúria számára jogsérelmet okozó ítélete ellen nyújtotta be, amellyel szemben nem volt további jogorvoslatnak helye, tehát e tekintetben az alkotmányjogi panasz a törvényi feltételeknek megfelelt.
- [11] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az alkotmányjogi panasz benyújtására a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül van lehetőség. Az indítványozó a Kúria ítéletét jogi képviselője útján 2014. január 22-én vette kézhez. Az alkotmányjogi panasz 2014. március 27-én érkezett az Alkotmánybíróságra, az alkotmányjogi panasz előterjesztésére tehát a törvényes határidőn belül került sor.
- [12] Az Abtv. 52. §-a értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. Az indítványozó megjelölte az Abtv. 27. §-át, melyre alapozva nyújtotta be alkotmányjogi panaszát, valamint kifejezett kérelmet terjesztett elő a sérelmezett bírósági döntés alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére vonatkozóan. Megjelölte az Alaptörvény hivatkozott rendelkezéseit, amelyekkel szemben – álláspontja szerint – az alaptörvény-ellenesség fennáll. Az alkotmányjogi panasz e tekintetben is megfelelt a törvényi feltételeknek.
- [13] 2.2. Az Abtv. 29. §-a az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további, alternatív jellegű tartalmi feltételeiként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. Az Alkotmánybíróság e feltételekkel összefüggésben hangsúlyozza, hogy az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésének értelmében az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének *d*) pontja alapján a bírói döntéseket az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti, és jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálatára és kiküszöbölésére korlátozódik, ezért a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára már nem rendelkezik hatáskörrel {elsőként lásd: 3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]; ezt követően megerősítette: 3392/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [6]; 3017/2013. (I. 28.) AB végzés, Indokolás [3]}. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-ában szabályozott hatáskörében eljárva a bírói döntés és az Alaptörvény összhangját biztosítja. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {elsőként lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; ezt követően megerősítette: 3065/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [5]; 3391/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [25]; 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]}. Mindezeknek megfelelően az Abtv. 27. §-a úgy rendelkezik, hogy alkotmányjogi panasszal az egyedi

ügyben érintett személy, vagy szervezet akkor fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségét már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. A bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz így nem tekinthető hagyományos értelemben vett jogorvoslatnak, ugyanis az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is kizárólag az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazza {erről lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]–[15]}.

- [14] Az indítványozó beadványa alapján megállapítható, hogy a panaszában megjelölt, általa alapjogsérelemként leírt aggályok annak eldöntésére irányulnak, hogy a jövedelempótló járadék megállapításának alapjául szolgáló összegbe a régi Ptk. 357. § (3)–(4) bekezdései értelmezése alapján bele kell-e számítani a mindenkori bérminimumot vagy sem. A Kúria támadott érvelése szerint ilyen esetekben a régi Ptk. rendelkezései kifejezetten az azonos vagy hasonló munkát végző személyek átlagos havi keresete összegének figyelembe vételét írják elő, valamint ennek megállapításánál azoknak a jövőbeli változásoknak a vizsgálatát, amelyek bekövetkeztével teljes bizonyossággal lehet számolni. A Kúria kifejezetten hangsúlyozta, hogy a jogerős ítélet e körben egyértelműen az indítványozóra kedvezőbb szabályokat alkalmazta és a bizonyítékok alapján igazolva látta a jövőbeli keresetnövekedést a többi, hasonló munkakört betöltő jövedelme alapján. Ezzel szemben az indítványozó a Kr. és az abban foglalt garantált bérminimum szabályait is alkalmazandónak tartotta a jövedelempótló járadék megállapításakor, ám ezt a másodfokú bíróság nem látta „teljes bizonyossággal” igazoltnak, s ezt a bírói mérlegelést a Kúria elfogadta. Jelenleg tehát az indítványozó kérelme kifejezetten a bírói törvényértelmezés, a bizonyítékok mérlegelése, valamint az azokból levont következtetések felülbírálatára irányul.
- [15] Az Alkotmánybíróság fentiekben ismertetett, következetes álláspontja értelmében azonban önmagában mind a bírói mérlegelés körében hozott ítéletek felülvizsgálata, mind a bizonyítékok értékelése az Alkotmánybíróság Alaptörvényben biztosított alkotmányossági szempontú vizsgálati jogkörén kívül esik. A 3351/2012. (XII. 5.) AB végzésben az Alkotmánybíróság azért utasította vissza egy hasonló indítvány befogadását, mert annak indoklása csak érintőlegesen tartalmazott alapjogi érvelést, mivel az indítványozó tulajdonhoz való jogát annyiban érezte sérülni, amennyiben nem kapott teljes kártérítést. Ezen kívül az indítványozó lényegében azt vitatta, hogy a bíróság milyen szakértői bizonyítást vett igénybe, és annak megállapításait hogyan értékelte; azaz kérelme döntően arra irányult, hogy az Alkotmánybíróság vizsgálja felül a bizonyítást és a bizonyítékok bírói mérlegelését (Indokolás [7]).
- [16] Az Alkotmánybíróság megítélése szerint tehát az indítványozó az alkotmányjogi panaszában sem a Kúria eljárásával, sem ítélete érdemével kapcsolatosan nem jelölt meg olyan alaptörvény-ellenességet, amelyet az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlata alapján alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, vagy amely a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vetne fel.
- [17] Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadhatóságára irányuló vizsgálat eredményeként arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz az Abtv. 29. §-ában foglalt követelménynek nem felel meg. Az Alkotmánybíróság ezért az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (3) bekezdésére is, visszautasította.

Budapest, 2014. szeptember 15.

Dr. Stumpf István s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/661/2014.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3222/2014. (IX. 22.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Gfv.VII.30.004/2013/7. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó gazdasági társaság 2014. február 4-én alkotmányjogi panaszt terjesztett elő. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján a Kúria Gfv. VII.30.004/2013/7. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, mert ellentétesnek tartja az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, valamint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével. Ennek kapcsán az indítványozó kérte, hogy az Alkotmánybíróság az Abtv. 28. § (1) bekezdése alapján a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 27/A. § (7) bekezdését is semmisítse meg.
- [2] Az alapügyben, egy felszámolási eljárás során egy bank mint hitelező kérte az indítványozó mint felszámoló felmentését. Az első fokon eljáró Pest Megyei Bíróság 8.Fpkh.13-2011-000120/5. számú végzésével a kérelmet elutasította. A másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla 12.Fpkf.45.667/2011/5. számú végzésével az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta. Ezt követően a hitelező felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a jogerős végzés ellen. A Kúria mint felülvizsgálati bíróság a jogerős végzést hatályon kívül helyezte, s az elsőfokú bíróság végzésének megváltoztatásával a felszámolót tisztségéből felmentette.
- [3] Az indítványozó bár elsődlegesen a Kúria végzésének megsemmisítését kérte, alkotmányjogi panaszában alapvetően azt kifogásolta, hogy a Cstv. 27. § (7) bekezdése nem határozza meg egyértelműen a felszámoló felmentésének eseteit, ami a jogalkalmazást kiszámíthatatlanná teszi. Ezt az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elvébe ütközőnek tartotta. Az indítványozó szerint a jogbiztonság elvét sérti, hogy a Cstv. rendelkezését a bíróságok „parttalan szankcióként” alkalmazhatják a felszámoló és a hitelező között kialakult vita esetén. Állítása szerint saját esetében is alaptalanul, konkrét jogsértés elkövetése nélkül került sor arra, hogy a Cstv. rendelkezésére hivatkozással felszámolói tisztségéből felmentették.
- [4] Az indítványozó állította továbbá, hogy a Kúria végzése az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes eljáráshoz fűződő jogot, valamint törvényes bíróhoz való jogot is sérti. Az indítványozó szerint „a felszámolási eljárásban a függetlenség és pártatlanság követelménye a kijelölt felszámolóra is irányadó”. Az indítványozó szerint ezek az adós alkotmányos jogai, amiket a Kúria végzése megsértett akkor, amikor a felszámoló felmentésével az adóstól „elvonta a törvényesen kijelölt felszámolóját és a felszámolási eljárás lefolytatását egy másik felszámoló számára biztosította”.
- [5] 2. Az Alkotmánybíróság elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényi feltételei fennállását vizsgálta meg.
- [6] 2.1. Az Abtv. 27. §-a értelmében az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [7] Az indítványozó alkotmányjogi panaszát a Kúria végzése ellen nyújtotta be, amellyel szemben nem volt további jogorvoslatnak helye.
- [8] Az indítványozó jogosultnak és érintettnek tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő az alkotmányjogi panaszt.

- [9] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az alkotmányjogi panasz benyújtására a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül van lehetőség. Az indítványozó a Kúria végzését 2013. december 2-án vette kézhez. Az alkotmányjogi panaszt 2014. január 31-én adta postára a Budapest Környéki Törvényszéknek címezve. Az alkotmányjogi panasz előterjesztésére tehát a törvényes határidőn belül került sor.
- [10] 2.2. Az Abtv. 52. §-a értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia.
- [11] Az indítványozó megjelölte az Abtv. 27. §-át, melyre alapozva nyújtotta be alkotmányjogi panaszát, valamint kifejezett kérelmet terjesztett elő a sérelmezett bírósági döntés alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére vonatkozóan.
- [12] Az indítványozó az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének, illetve a XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmére hivatkozott.
- [13] Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében szabályozott jogbiztonsággal kapcsolatban az Alkotmánybíróság korábban már kifejtette, hogy a jogbiztonság önmagában nem alapjog, és annak sérelmére csak kivételes esetben lehet alkotmányjogi panaszt alapítani, mégpedig a visszaható hatályú jogalkotás és a felkészülési idő hiánya esetén {3176/2013 (X. 9.) AB határozat, Indokolás [27]}. Az indítványozó jelen ügyben nem ezen az alapon állította a jogbiztonság sérelmét, hanem a kiszámíthatatlan bírói jogértelmezésre hivatkozott. Ezért a bírói döntést támadó alkotmányjogi panasz e tekintetben nem volt befogadható.
- [14] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljárásról fűződő jog kapcsán az indítványozó arra hivatkozott, hogy a támadott végzés az alapügyben adós gazdasági társaság törvényes bíróhoz való jogát sértette. Azt ugyanakkor nem fejtette ki, hogy neki mint indítványozónak a tisztességes eljárásról való joga miként sérült. Az Abtv. 27. §-a az alkotmányjogi panasz benyújtásának feltételeként állapítja meg, hogy a támadott döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti. Ennek az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét állító részében nem felelt meg.
- [15] Az előbbieken túlmenően az indítványozó az Abtv. 28. § (1) bekezdése alapján kérte a Cstv. 27/A. § (7) bekezdésének megsemmisítését is. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az Abtv. 28. § (1) bekezdésére való hivatkozás nem minősül önálló indítványi elemnek, így nem dönt külön e kérelem befogadása tárgyában {3161/2014. (V. 23.) AB végzés, Indokolás [14]}. Az Alkotmánybíróság ezért jelen indítvány esetében sem vizsgálta az Abtv. 28. § (1) bekezdésére alapozott másodlagos kérelem befogadhatóságát.
- [16] A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság tanácsa – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján eljárva – az alkotmányjogi panasz befogadását az Abtv. 27. §-a, 29. §-a, 56. § (2)–(3) bekezdése, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés c) és h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2014. szeptember 15.

Dr. Stumpf István s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/238/2014.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3223/2014. (IX. 22.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Makói Járásbíróság 0604-1.Vh.176/2012/50. számú és 0604-4.Vh.176/2012/107. számú végzései, valamint a Szegedi Törvényszék 2.Pkf.20.353/2014/1. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó képviseletében eljáró ügyvéd alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az alapügyben végrehajtási eljárás volt folyamatban az indítványozó és a végrehajtási eljárás kötelezettje – egyúttal az indítványozó élettársa – által lakott ingatlan vonatkozásában. A végrehajtási eljárás meghatározott cselekmény végrehajtására, nevezetesen az ingatlan kiürítésére és a végrehajtást kérő részére történő birtokba adására irányult.
- [3] A Hódmezővásárhelyi Városi Bíróság a végrehajtást kérő kérelmére 2011. március 18. napján végrehajtási lapot állított ki, amelyben kötelezte az indítványozó élettársát, hogy az említett ingatlant kiürítve adja a végrehajtást kérő birtokába.
- [4] A végrehajtási eljárás során, 2012 júliusában a végrehajtási eljárás kötelezettje elhagyta az ingatlant ingóságaival együtt, azonban az indítványozó továbbra is az ingatlanban maradt, így a végrehajtást kérő nem tudta birtokba venni azt. Mindezekre figyelemmel az eljáró végrehajtó az ügy iratait a végrehajtást foganatosító bíróságnak terjesztette be, a végrehajtás további módjának meghatározása céljából. A Makói Járásbíróság a 2013. április 4. napján kelt, 0604-1.Vh.176/2012/50. számú végzésével elrendelte az említett ingatlan végrehajtást kérő részére történő birtokba adását a rendőrség közreműködésével. A végzést az indítványozó részére – mivel nem ő volt a végrehajtási eljárás kötelezettje – nem kézbesítették.
- [5] Az indítványozó 2013. május 23. napján a végrehajtás kötelezettjétől szerzett tudomást arról, hogy az említett ingatlant karhatalommal kívánja kiüríteni a végrehajtó.
- [6] Emiatt az indítványozó 2013. május 23. napján az eljárás szabálytalansága elleni, majd 2013. május 24. napján végrehajtási kifogást nyújtott be a Makói Járásbíróságra.
- [7] 2013. május 29. napján megtörtént az ingatlan kiürítése és végrehajtást kérő részére történő birtokba adása.
- [8] Az indítványozó az intézkedés ellen is végrehajtási kifogást terjesztett elő, amelyben sérelmezte a lakáskiürítés módját, valamint azt, hogy annak időpontjáról sem a végrehajtó, sem a bíróság nem értesítette.
- [9] A Makói Járásbíróság a 2013. december 18. napján kelt, 0604-4.Vh.176/2012/107. számú végzésével az indítványozó együttesen elbírált kifogásait elutasította.
- [10] Az indítványozó fellebbezése folytán eljáró Szegedi Törvényszék a 2.Pkf.20.353/2014/1. számú végzésével az elsőfokú végzést – érdemét tekintve – helybenhagyta.
- [11] Az indítványozó által sérelmezett döntések indokolásukban kifejtették, hogy az indítványozó részére nem állapítható meg az ingatlan használatára vonatkozó önálló jogcím, az indítványozó az említett ingatlant a végrehajtásra kötelezett által bérlőként kötött bérleti szerződés alapján, a végrehajtásra kötelezett jogán használta. Az állandósult bírói gyakorlat szerint pedig a lakás és nem lakás céljára szolgáló helyiség kiürítésére irányuló kötelezettség teljesítése magában foglalja a kötelezett jogán a lakásban lakó családtagoknak és a kötelezett által befogadott más személyeknek a lakásból való eltávozását és ingóságainak a lakásból való elvitelét is (lásd a Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiumának 292. számú állásfoglalását).
- [12] 2. Az indítványozó ezt követően az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt terjesztett elő. Álláspontja szerint az általa sérelmezett végzések sértik az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogát, a XXVIII. cikkének

- (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való jogát és a VI. cikk (1) bekezdésében foglalt magán-, illetve családi életének és otthonának tiszteletben tartásához való jogát.
- [13] Az indítványozó érvelése szerint az említett alapjogok megsértéséhez vezetett a sérelmezett döntéseket hozó bíróságok eljárása, mert a szükséges feltételek hiányában rendelkeztek a rendőrség közreműködéséről és az erről szóló végzést neki – mint érdekelt félnek – nem kézbesítették, így e döntéssel szemben jogorvoslattal sem élhetett. Az indítványozó sérelmezte, hogy a végrehajtási eljárás során az eljáró bíróságok a végrehajtási kifogásaival kapcsolatban érdemi vizsgálat nélkül állapították meg, hogy azok nem vezethetnek eredményre. Végül az indítványozó a jogszabály céljával és az Alaptörvénnyel ellentétesnek vélte az eljáró bíróságok azon jogértelmezését, amely alapján a bíróságok nem látták megállapíthatónak az indítványozó lakáshasználatának önálló jogcímét.
- [14] 3. Az Abtv. 27. §-ában meghatározottak szerint alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [15] 3.1. Az Alkotmánybíróság először azt vizsgálta, hogy a panasz a Makói Járásbíróság 0604-1.Vh.176/2012/50. számú végzése tekintetében megfelel-e az Abtv. 27. §-ában írt feltételeknek. Az Alkotmánybíróság a 3254/2012. (IX. 28.) AB végzésében megállapította, hogy „[...] a végrehajtási eljárás foganatosítása során a végrehajtás módjáról hozott végzés nem minősül sem az ügy érdemében hozott döntésnek, sem a bírósági (itt a végrehajtási) eljárást befejező egyéb döntésnek. A jogalkotó nem kívánta megnyitni az eljárás folyamán hozott bírói döntésekkel szemben az alkotmányjogi panasz lehetőségét. Az eljárást befejező egyéb döntés fogalmába erre tekintettel az eljárás folyamán hozott, kényszereszközök alkalmazását elrendelő határozatok nem tartozhatnak bele.” {3254/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [3] és [4]} Az Alkotmánybíróság mindezek alapján megállapította, hogy a Makói Járásbíróság 0604-1.Vh.176/2012/50. számú – a végrehajtás módjáról rendelkező – végzése nem minősül sem az ügy érdemében hozott bírósági döntésnek, sem az eljárást befejező egyéb döntésnek, ezért az alkotmányjogi panasz e végzés tekintetében nem fogadható be.
- [16] 3.2. Az Alkotmánybíróság ezt követően azt vizsgálta, hogy a panasz a Makói Járásbíróság 0604-4.Vh.176/2012/107. számú végzése, valamint a Szegedi Törvényszék 2.Pkf.20.353/2014/1. számú végzése tekintetében megfelel-e az Abtv. 27. §-ában foglalt feltételeknek. Az Alkotmánybíróság a 3179/2013. (X. 9.) AB végzésében a végrehajtási kifogást elbíráló bírósági végzések vonatkozásában úgy foglalt állást, hogy azok nem képezhetik alkotmányjogi panasz tárgyát, mivel azokat „[...] a bíróság nem az ügy érdemében, de nem is a végrehajtási eljárás befejezése tárgyában [...] hozta meg [...]”. {3179/2013. (X. 9.) AB végzés, Indokolás [9]} Erre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a panasz a Makói Járásbíróság 0604-4.Vh.176/2012/107. számú, valamint a Szegedi Törvényszék 2.Pkf.20.353/2014/1. számú – végrehajtási kifogást elbíráló – végzéseivel kapcsolatban sem fogadható be.
- [17] 4. A kifejtettek alapján az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az indítványozó panaszában a kifogásolt bírósági határozatokkal kapcsolatosan nem teljesítette az Abtv. 27. §-ában meghatározott befogadhatósági feltételt, ezért az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h*) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére is, az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2014. szeptember 15.

Dr. Stumpf István s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/748/2014.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3224/2014. (IX. 22.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

1. Az Alkotmánybíróság a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 230. § (2) bekezdésének „továbbá azokat az indokokat tartalmazza, amelyek alapján a pótmagánvádló a feljelentés elutasítása, a nyomozás megszüntetése vagy a vádemelés részbeni mellőzése ellenére a bírósági eljárás lefolytatását indítványozza” szövegrésze, valamint 231. § (2) bekezdés *d)* pontjának „vagy a vádindítvány nem tartalmazza a 230. § (2) bekezdésében foglaltakat” szövegrésze alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

2. Az Alkotmánybíróság a Siklói Járásbíróság 2.B.272/2013/2. számú és a Pécsi Törvényszék 3.Bkf.434/2013/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó gazdasági társaság képviseletében eljáró ügyvéd alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése és 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [3] Az indítványozó képviselőjének egy másik gazdasági társaság képviselője ellen tett feljelentése alapján a Siklói Rendőrkapitányság jelentős kárt okozó csalás büntette miatt rendelt el nyomozást, amelyet később – bűncselekmény hiányában – megszüntetett. Az indítványozó a nyomozó hatóság nyomozást megszüntető határozatával szemben panaszt nyújtott be, amelyet a Budapesti VIII. Kerületi Ügyészség elutasított, ezért az indítványozó – mint pótmagánvádló – jogi képviselője útján vádindítványt nyújtott be a Siklói Járásbíróságra. A Siklói Járásbíróság a vádindítványt a 2.B.272/2013/2. számú végzésével a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (továbbiakban: Be.) 231. § (2) bekezdésének *d)* pontja alapján elutasította, mivel a vádindítvány nem tartalmazta azokat az indokokat, amelyek alapján a pótmagánvádló a nyomozás megszüntetése ellenére a bírósági eljárás lefolytatását indítványozta. Az indítványozó fellebbezése alapján eljáró Pécsi Törvényszék a 3.Bkf.434/2013/2. számú végzésével helybenhagyta a járásbíróság végzését.
- [4] 2. Az indítványozó ezt követően fordult alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz.
- [5] 2.1. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti panaszában kifejtette, hogy a Be. 230. § (2) bekezdésének és a 231. § (2) bekezdése *d)* pontjának ismertetett rendelkezései sértik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság részét képező jogbiztonsághoz való jogot, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdésben meghatározott tisztességes eljáráshoz való jogot. (Az indítványozó panaszában az Alaptörvény XV. cikkében foglalt törvény előtti egyenlőség jogát is felhívta, azonban panaszának – hiánypótlásra történő felhívását követő – kiegészítésében visszavonta az e cikkekre történő hivatkozását.) Az indítványozó álláspontja szerint a kifogásolt szabályozás

azért sérti az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseit, mert míg a Be. az ügyészi vádemelés esetén lehetővé teszi a vádirat kellékhányának pótlását, addig ez a lehetőség kizárt a pótmagánvádló által benyújtott vádindítvány esetén a támadott rendelkezések alapján. Sérelmezte továbbá, hogy míg az ügyésznek a vádemelést nem szükséges indokolnia, addig a pótmagánvádlót ilyen kötelezettség is terheli. Mindez pedig olyan indokolatlan különbségtételt jelent a vádemelés két formáját tekintve, amelyek eredményeként a szabályozás és az eljárás méltánytalanná, igazságtalanná és tisztességtelenné válik. Az indítványozó kifogásolta továbbá, hogy a sértetet is megillető tisztességes eljáráshoz való joga azért is sérült, mivel nem érvényesíthette azon jogát, hogy a sérelmére elkövetett bűncselekményt, illetve a benyújtott pótmagánvádat „a bíróság részleteiben és érdemben, tisztességes eljárásban megvizsgálja, ennek alapján megalapozott döntést hozzon, illetve” a polgári jogi igényéről döntsön.

- [6] Mindezekre figyelemmel az indítványozó kérte a Be. 230. § (2) bekezdése „továbbá azokat az indokokat tartalmazza, amelyek alapján a pótmagánvádló a feljelentés elutasítása, a nyomozás megszüntetése vagy a vádemelés részbeni mellőzése ellenére a bírósági eljárás lefolytatását indítványozza” szövegrészenek, valamint 231. § (2) bekezdés d) pontja „vagy a vádindítvány nem tartalmazza a 230. § (2) bekezdésében foglaltakat” szövegrészenek megsemmisítését, valamint azok ügyében történő alkalmazásának kizárását.
- [7] 2.2. Az indítványozó az Abtv. 27. §-a szerinti panaszában is a támadott jogszabályok alaptörvény-ellenessége kapcsán az indítványában kifejtettekre hivatkozott, amelyet azzal az érveléssel egészített ki, hogy a sérelmezett másodfokú végzésben a bíróság nem tett eleget indokolási kötelezettségének.
- [8] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie.
- [9] 3.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszát határidőn belül terjesztette elő.
- [10] Az indítvány a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésében előírt feltételeinek az alábbiak szerint felel meg. Az indítvány az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást tartalmaz, megjelöli az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmének lényegét, az Alaptörvény megsértett rendelkezéseit és megfelelő indokolást is tartalmaz. Ezenkívül megjelöli a sérelmezett jogszabályi rendelkezéseket, illetve bírói döntéseket és kifejezetten kéri azok megsemmisítését.
- [11] 3.2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján a továbbiakban azt vizsgálta meg, hogy az Abtv. 26. és 27. §-aiban, valamint az Abtv. 29–31. §-aiban foglalt tartalmi feltételeket az alkotmányjogi panasz kimeríti-e. Az egyedi ügyben való érintettség megállapítható, mivel az indítványozó a panasszal támadott ügyben pótmagánvádlóként lépett fel. Megállapítható továbbá, hogy az indítványozónak a támadott határozattal szemben további jogorvoslati lehetősége nem állt fenn.
- [12] Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 26–27. §-ai alapján az Alaptörvényben biztosított jogok védelmének eszköze. Az Alkotmánybíróság értelmezésében a jogbiztonság önmagában nem alapjog, így az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelmére alkotmányjogi panaszt csak kivételes esetben – a visszaható hatályú jogalkotás és a felkészülési idő hiánya esetén – lehet alapítani. [3268/2012. (X. 4.) AB végzés, 1657, 1658–1659.; legutóbb megerősítve: 3142/2014. (V. 9.) AB végzés, Indokolás [26]] Tekintettel arra, hogy az indítványozó a jogbiztonság sérelmét nem e két kivételes esetre való hivatkozással állította, az alkotmányjogi panaszt az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésre hivatkozással nem lehetett befogadni.
- [13] Az indítványozó panaszában az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésben meghatározott tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét is állította.
- [14] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság további tartalmi feltételeiként nevesíti, hogy a panasznak a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést kell tartalmaznia.
- [15] A pótmagánvadás az Alkotmánybíróság állandó gyakorlatában olyan, a vádkorrektívumok rendszerébe tartozó jogintézményként jelenik meg, amely az ügyész közvádlói monopóliumának gyakorlása eredményeként bizonyos, a sértetteket hátrányosan érintő következmények kiküszöbölésére szolgálhat. [14/2002. (III. 20.) AB határozat, ABH 2002, 101, 113.; 42/2005. (XI. 14.) AB határozat, ABH 2005, 504, 522.; legutóbb megerősítve:

- 3014/2013. (I. 28.) AB végzés, ABH 2013, 1201, 1202.] Az Alkotmánybíróság leszögezte ugyanakkor azt is, hogy a tisztességes eljáráshoz való jogból nem vezethető le olyan, a sértettet megillető alapjog, amely alapján a büntető igény bíróság általi elbírálása kikövetelhető, vagy kikényszeríthető lenne. [40/1993. (VI. 30.) AB határozat, ABH 1993, 288, 290.; 42/1993. (VI. 30.) AB határozat, ABH 1993, 300, 303.; legutóbb megerősítve: 3014/2013. (I. 28.) AB végzés, ABH 2013, 1201, 1202.] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság azt is megállapította, hogy a törvényhozónak nem volt alkotmányos – akár a tisztességes eljáráshoz való jogból, akár más alapjogból levezethető – kötelezettsége a pótmagánvád intézményének bevezetésére, így „[a] törvényhozó viszonylag tág mérlegelési jogkörébe tartozik annak eldöntése, hogy a pótmagánvádra milyen esetekben ad lehetőséget, és milyen esetekben zárja ki.” [42/2005. (XI. 14.) AB határozat, ABH 2005, 504, 522.]
- [16] Az Alkotmánybíróság korábban kifejtette azt is, hogy az ügyészi vádirat hiányosságainak pótlására irányuló felhívás lehetőségét a bíróságnak a vádirati tényállásról és a megvádolt személy büntetőjogi felelősségéről való azon döntési kötelezettsége alapozza meg, amely éppen az ügyészi vádmonopólium elvéből és az állam büntetőigényéből fakad. [3242/2012. (IX. 28.) AB határozat, ABH 2012, 715, 722.] A pótmagánvád lehetősége a sértett számára viszont csak akkor nyílik meg, amikor az állam – a vádmonopólium gyakorlója által – a büntetőigényéről már lemondott, így az megszűnt [3153/2013. (VII. 24.) AB határozat, ABH 2013, 2080, 2092.]
- [17] A fentiekre figyelemmel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a benyújtott panasz a Be. sérelmezett rendelkezései vonatkozásában nem vet fel olyan alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, amely érdemi alkotmánybírói döntést indokolna.
- [18] Az Alkotmánybíróság ezt követően azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panaszban foglaltak alapján felmerül-e az alaptörvény-ellenesség kételye [lásd 3111/2012. (VII. 26.) AB végzés, ABH 2012, 1165, 1166.] a Be. támadott rendelkezéseit alkalmazó bíróságok jogértelmezésével kapcsolatban. Ennek során az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az indítványozó nem állított bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet sem a kifogásolt végzések vonatkozásában.
- [19] 4. A fentiek alapján az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (3) bekezdésére is, az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2014. szeptember 15.

Dr. Stumpf István s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírói ügyszám: IV/496/2014.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3225/2014. (IX. 22.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

1. Az Alkotmánybíróság a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény 217/B. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.
2. Az Alkotmánybíróság a Gyulai Törvényszék 9.Pkf.25.170/2013/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó – önálló bírósági végrehajtó – jogi képviselője útján, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése alapján, alkotmányjogi panaszt terjesztett elő a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (továbbiakban: Vht.) 217/B. §-a és a Gyulai Törvényszék (továbbiakban: Törvényszék) 9.Pkf.25.170/2013/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése tárgyában. Az indítványozó álláspontja szerint a Vht. hivatkozott rendelkezésének alaptörvény-ellenessége miatt, a megjelölt törvényszéki végzés indítványozót érintő szankciója sérti az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdését, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdését.
- [2] 2. Az adós fellebbezése folytán a Törvényszék 9.Pkf.25.170/2013/2. számú jogerős végzésével az elsőfokú bíróság döntését megváltoztatta és az adós tulajdonát képező gépkocsi lefoglalására irányuló végrehajtói (indítványozói) intézkedést megsemmisítette, egyben kötelezte az indítványozót a Vht. 217/B. § szerint munkadíja 20%-ának, 1600 Ft-nak a végrehajtói letéti számlára történő befizetésére. A Törvényszék végzésének indoklásában kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság helyesen hívta fel a Vht. 90. §-át a végrehajtás alól mentes vagyontárgyak körének meghatározására, azonban a törvényszéki álláspont szerint a jogvita eldöntése során a Vht. 90. § (1) bekezdésének *b*) pontja is jelentőséggel bír, mely szerint mentes a végrehajtás alól a rendszeres tanulmányok folytatásához nélkülözhetetlen eszköz, így különösen a tankönyv, tanszer, hangszer. Mivel az adós igazolta, hogy a szóban forgó gépkocsi vásárláshoz a támogatást arra figyelemmel kapta, hogy súlyosan mozgáskorlátozott gyermekét tanulmányai folytatása céljából rendszeresen szállítsa, ezért a gépkocsi a tanulmányok folytatása szempontjából nélkülözhetetlen. Megállapította továbbá a jogerős végzés, hogy a szülők az Alaptörvény XVI. cikk (3) bekezdéséből fakadó, a kiskorú gyermekükről történő gondoskodási kötelezettségüknek – amely a tanítást is magába foglalja –, kötelesek eleget tenni. A Vht. a „különösen” szó használatával pedig egyértelművé teszi a tankönyv, tanszer, hangszer, felsorolás példálódzó jellegét, így az egyéb eszköz mentességét nem zárja ki. Mindezek együttes értelmezéséből a Törvényszék azt a következtetést vonta le, hogy azt a gépkocsit, amely arra szolgál, hogy azzal a mozgáskorlátozott, neheztelt terhelhetőségű, tömegközlekedési eszköz igénybe vételére képtelen kiskorú gyermeket tanulmányainak folytatása céljából szállítsák, a rendszeres tanulmányok folytatásához nélkülözhetetlen eszköznek kell tekinteni, ekként mentes a végrehajtás alól.
- [3] 2.1. Az indítványozó álláspontja szerint a Vht. 217/B. §-a sérti az Alaptörvény XV. cikke (2) bekezdését, mivel a végrehajtási feladatot ellátó szervek közül csak az önálló bírósági végrehajtókat sújtja ilyen szankció, sem a törvényszéki végrehajtót, sem a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, sem más közigazgatási hatóság végrehajtó szerveit ilyen joghátrány nem érheti, annak ellenére, hogy a törvényszéki végrehajtó eljárhat az önálló bírósági végrehajtó ügyeiben, továbbá az önálló bírósági végrehajtó eljárhat közigazgatási és adó-végrehajtási ügyben. Az indítványozó szerint korábban nem voltak ilyen különbségek, a Vht. 217/B. §-ának hatályba lépésével azonban az egyensúly megbomlott, mert az önálló bírósági végrehajtóval szemben a jogalkotó egy objektív alapú fegyelmi felelősségi alakzatot konstruált. Indítványozói vélemény szerint a legsúlyosabb a megkülönböztetés az úgynevezett csatolt ügyek esetén, amikor ugyanazt a vagyontárgyat értékesíti az önálló bírósági végrehajtó

több ügyben és az ügyeket a vonatkozó jogszabályi rendelkezés [1/2002. (I. 17.) IM rendelet 24. § (1) bekezdése] alapján csatolnia kell. Ekkor a csatolt ügyek között bírósági végrehajtási és közigazgatási végrehajtási ügyek vegyesen is szerepelhetnek, mivel azonban a végrehajtási cselekmény hatálya valamennyi csatolt ügyre kiterjed, ezért a végrehajtási kifogás mindegyik ügyet érinti, köztük a közigazgatási végrehajtási ügyet is. Így a közigazgatási végrehajtási ügyben már nem a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (továbbiakban: Ket.), vagy az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (továbbiakban: Art.) rendelkezései figyelembe vételével történik meg a végrehajtási kifogás elbírálása, hanem a bíróság dönt a Vht. szabályai szerint, és adott esetben a Vht. 217/B. § alapján szankció is kiszabható rá, holott a közigazgatási végrehajtási ügyben a Ket. és az Art. előírásai erre nem adnak lehetőséget. Az indítványozó szerint mindez azt eredményezi, hogy az egyes végrehajtást foganatosító szerveknél ugyanazért a jogsértésért nem ugyanazok a szankciók járnak.

- [4] 2.2. Az indítványozó álláspontja szerint sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését a Vht. támadott 217/B. §-a, mert a joghátrány célt téveszt a másodfokú eljárásban, ugyanis végrehajtási kifogás esetén a végrehajtást foganatosító bíróság átveszi a végrehajtás foganatosítását a végrehajtótól, és amennyiben a végrehajtási kifogást elutasítja, a végrehajtó intézkedését hatályában fenntartja, a végrehajtó intézkedése onnantól kezdve a foganatosító bíróság intézkedésének tekinthető. Amennyiben a foganatosító bíróság végzését megfellebbezik, és a másodfokon eljáró bíróság a végrehajtási kifogásnak helyt adva – a végrehajtóval szemben egyidejűleg joghátrányt alkalmazva – megváltoztatja az elsőfokú döntést, akkor valójában nem azt a szervet szankcionálja, amely a jogsértést magasabb szinten elkövette. Különösen igaz ez az állítás azon esetekben – véli az indítványozó – amikor a végrehajtási kifogás elbírálása során a bíróságnak bizonyítási eljárást kell lefolytatnia valamilyen tény megállapítása végett, ugyanis a Vht. a végrehajtót nem hatalmazza fel bizonyítási eljárás lefolytatására.
- [5] A tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét eredményezi továbbá az indítványozó szerint az, hogy a végrehajtási kifogás elbírálása során fegyelmi jellegű büntetés kerül kiszabásra, de a felróhatóság vizsgálata és a fegyelmi eljárás garanciái nélkül, ráadásul az ügynevezett csatolt ügyekben a szankció többszörösen – akár minden ügyben külön-külön is – kiszabható. Az indítvánnyal támadott Vht. 217/B. § alapján a panaszosi vélemény szerint arra sincs szükség, hogy a végrehajtó intézkedése okán tényleges érdeksérelem következzen be, a szankció annak hiányában is alkalmazható. Az indítványozói álláspont szerint tehát, mindenképpen alaptalan a végrehajtó bíróságolása másodfokon abban az esetben, ha az elsőfokon eljáró bíróság kifogást elutasító végzését a másodfokon eljáró bíróság megváltoztatja és a végrehajtási kifogásnak helyt ad. Az indítványozó szerint a Vht. XII. fejezetének 265–299. §-ai részletezik az önálló bírósági végrehajtóval szembeni fegyelmi eljárás rendjét, így a fegyelmi eljárást ennek keretei között kell lefolytatni, nincs ésszerű indoka annak, hogy a jogalkotó a fegyelmi eljárást belekeverje a végrehajtó intézkedése elleni jogorvoslati eljárásba, amely nem teszi lehetővé a vétkesség vizsgálatát. Aggályosnak véli az indítványozó a bírói gyakorlat egységességének hiányát, amely azonban részben a Vht. támadott 217/B. §-a túlzottan általános megfogalmazásainak is köszönhető. Nem egyértelmű ugyanis, hogy mi tekinthető lényeges jogszabálysértésnek, úgyszintén a szankció alkalmazása szempontjából szóba jöhető jogszabályok sem definiáltak. A panaszos indítványához számos, anonimizált, a korábbi évekből származó, végrehajtási kifogás tárgyában hozott bírósági végzés másolatot csatolt, az álláspontja szerint ellentmondásos bírói gyakorlat bemutatására.
- [6] 2.3. Végül az indítványozó állította, hogy a Vht. 217/B. §-a sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslatihoz való jogot. A panaszos véleménye szerint ugyanis, ha az önálló bírósági végrehajtó intézkedésével szemben benyújtott végrehajtási kifogást első fokon elutasítják, de másodfokon helyt adnak neki, a másodfokon kiszabott szankcióval szemben fellebbezési lehetőség nincs, annak ellenére sem, hogy a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (továbbiakban: Pp.) 233/A. §-a alapján pénzbírságot kiszabó végzésekkel szemben fellebbezésnek van helye. Kérdésesnek tartja továbbá az indítványozó, hogy a Pp. 270. § (2) bekezdése szerinti felülvizsgálat, mint rendkívüli jogorvoslati lehetőség adott-e a végrehajtás foganatosítása során, amennyiben nem, úgy a végrehajtó a másodfokon kiszabott bírsággal szemben semmiféle kimentési lehetőséggel nem rendelkezik. Abban az esetben – állítja az indítványozó –, ha a felülvizsgálat lehetősége biztosított, mivel a jogalkotó a Vht. 217/B. § (2) bekezdés második fordulata szerinti kimentési klauzula alkalmazhatóságát a bíróságok mérlegelési jogkörébe helyezte, a mérlegelhetőség miatt a felülvizsgálat lehetősége igen korlátozott.

- [7] 3. Az Alkotmánybíróság tanácsa az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján, alkotmányjogi panasz befogadásáról már – a befogadhatóság előzetes vizsgálata során – 2014. február 24-én döntött.
- [8] 4. Az alkotmányjogi panasz nem megalapozott.
- [9] 4.1. Az indítványozó alkotmányjogi panaszát arra alapította, hogy a Vht. 217/B. §-a az Alaptörvény XV. cikkének (2) bekezdésébe (diszkrimináció tilalma), XXVIII. cikkének (1) bekezdésébe (tisztességes eljáráshoz való jog), valamint a XXVIII. cikkének (7) bekezdésébe (jogorvoslathoz való jog) ütközik.
- [10] Az Alkotmánybíróság a 3157/2014. (V. 23.) AB határozattal érdemi vizsgálatot követően elutasította azt az indítványt, amely a jelen eljárásban vizsgált panasszal tartalmilag – és sok helyen szövegszerűen is – azonos alkotmányjogi érveléssel állította, hogy a Vht. 217/B. §-a az Alaptörvény XV. cikkének (2), valamint XXVIII. cikkének (1) és (7) bekezdésébe ütközik. Az Abtv. 31. § (1) bekezdése szerint: „Ha alkotmányjogi panasz vagy bírói kezdeményezés alapján az alkalmazott jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés Alaptörvénnyel való összhangjáról az Alkotmánybíróság már döntött, ugyanazon jogszabályra, illetve jogszabályi rendelkezésre és ugyanazon Alaptörvényben biztosított jogra, valamint azonos alkotmányjogi összefüggésre hivatkozással – ha a körülmények alapvetően nem változtak meg – nincs helye az alaptörvény-ellenesség megállapítására irányuló alkotmányjogi panasznak, valamint bírói kezdeményezés alaptörvény-ellenesség megállapítására irányuló vizsgálatának.”
- [11] Figyelemmel arra, hogy a hivatkozott határozat meghozatala óta az Alkotmánybíróság megállapítása szerint a körülmények alapvetően nem változtak meg, továbbá a panaszos indítványa novumként értékelhető alkotmányjogi összefüggést nem tárt fel, az Alkotmánybíróság a panaszt e vonatkozásban az Abtv. 64. § *f)* pontja alapján visszautasította.
- [12] 4.2. Figyelemmel arra, hogy az indítványozó kizárólag a Vht. 217/B. §-a alaptörvény-ellenességére alapítva kérte a Törvényszék 9.Pkf.25.170/2013/2. számú végzése sérelmezett részének megsemmisítését, és a hivatkozott végzés alaptörvény-ellenességére vonatkozóan – a bírói mérlegelés körébe tartozó egyes megállapításokon túlmenően – egyéb értékelhető indokot nem hozott fel, az Alkotmánybíróság a hivatkozott végzés megsemmisítésére irányuló indítványt az Abtv. 64. § *d)* pontja alapján visszautasította.
Budapest, 2014. szeptember 15.

Dr. Kiss László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1196/2013.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3226/2014. (IX. 22.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

1. Az Alkotmánybíróság a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény 217/B. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.
2. Az Alkotmánybíróság az Orosházi Járásbíróság 0405-1.Vh.271/2010/9. és a Gyulai Törvényszék 2.Pkf.25.604/2013/2. számú végzései alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó – önálló bírósági végrehajtó – jogi képviselője útján, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése alapján, alkotmányjogi panaszt terjesztett elő a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (továbbiakban: Vht.) 217/B. §-a és az Orosházi Járásbíróság (továbbiakban: Járásbíróság) 0405-1.Vh.271/2010/9. és a Gyulai Törvényszék (továbbiakban: Törvényszék) 2.Pkf.25.604/2013/2. számú végzései alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése tárgyában. Az indítványozó álláspontja szerint a Vht. hivatkozott rendelkezésének alaptörvény-ellenessége miatt, a megjelölt járásbírósági és törvényszéki végzések indítványozót érintő szankciói sértik az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdését, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdését.
- [2] 1.1. A Járásbíróság a végrehajtást kérő végrehajtási kifogása alapján, végzésében megállapította az indítványozó mint önálló bírósági végrehajtó mulasztását és elsőfokú végzésével kötelezte arra, hogy 55 000 Ft-ot a végzés jogerőre emelkedésétől számított 60 napon belül fizessen be a végrehajtói letéti számlára.
- [3] A végzés indokolása szerint a végrehajtást kérő 2012. augusztus 13. napján kelt levelében kérte az indítványozót, hogy tűzzön ki árverést az adós (rész)tulajdonában lévő ingatlanra. Bár a városi bíróság korábban a Magyar Állam jelzálogjogosult végrehajtási eljárásba való bekapcsolódási kérelme miatt a végrehajtást felfüggesztette, a felfüggesztést azonban a 2012. július 2-án jogerőre emelkedett végzésével megszüntette. Az indítványozó 2012. augusztus 22-én arról tájékoztatta a végrehajtást kérőt, hogy árverés kitűzésére az ingatlanra vezetett végrehajtási jog bejegyzését követő 45 napon belül lesz lehetősége. Ugyanakkor a bíróság szerint az ingatlan tulajdoni lapjáról megállapítható volt, hogy a végrehajtási jog bejegyzése 2010. június 23. napján megtörtént, tehát alappal hivatkozott a végrehajtást kérő az indítványozói tájékoztatás helytelenségére. A végrehajtást kérő 2012. december 18. napján ismét közölte az indítványozóval, hogy árverés kitűzését kívánja az adós ingatlanára és amennyiben az indítványozó ennek 30 napon belül nem tesz eleget, úgy végrehajtási kifogással fog élni. Az indítványozó erre a felszólításra – a végzés szerint – nem válaszolt, majd 2013. április 16-án nemleges foglalási jegyzőkönyvet vett fel és 2013. április 23. napján ingatlanárverési hirdetményt bocsátott ki. Közben az indítványozó az adós munkabérére letiltást is kibocsátott, melynek alapján az adós új munkáltatója 2013. május hónapban megkezdte a letiltás foganatosítását.
- [4] A Járásbíróság szerint az, hogy az indítványozó a végrehajtást kérő 2012. augusztusi, majd 2012. decemberi megismételt kérelme kapcsán nem intézkedett, megalapozta vele szemben a mulasztás megállapítását, melyet nem mentett ki az indítványozó azon védekezése, hogy a végrehajtást kérő részéről benyújtott kérelem okafogyottá vált azért, mert az adós munkáltatója a letiltást visszaigazolta, valamint közben az ingatlan árverés is kitűzésre került.
- [5] 1.2. Az indítványozó fellebbezése folytán a Törvényszék 2.Pkf.25.604/2013/2.számú végzésével a Járásbíróság elsőfokú végzését részben megváltoztatta és az indítványozót terhelő összeget 55 000 Ft-ról 4 388 Ft-ra leszállította.

- [6] A másodfokú bíróság jogerős végzésében rámutatott arra, hogy részben alaptalan az elsőfokú bíróságnak azon megállapítása, amely a 2012. augusztus 22-én kelt indítványozói tájékoztatás helytelenségére vonatkozott, mert az iratokból kitűnően a Magyar Állam végrehajtási joga 2012. augusztus 1-jén, míg egy pénzügyi jelzálogjoga 2012. augusztus 27-én került bejegyzésre az ingatlan-nyilvántartásba. Az indítványozó tehát helyesen utalt arra, hogy a Vht. 139. § (1) bekezdésben írt 45 napos határidő a válaszadáskor még nem telt el. Ugyanakkor ez a határidő – a másodfokú bíróság szerint – 2012. október hónap közepén lejárt, az indítványozó tehát ettől kezdődően mulasztott, amikor nem intézkedett haladéktalanul az árverés kitűzése iránt. Fennállt az indítványozó mulasztása a Törvényszék álláspontja szerint 2012 decemberében is, amikor a végrehajtást kérő ismét kezdeményezte az árverést, ennek ellenére az iratokban nem található nyoma semmilyen intézkedésnek 2013. április hó 16. napjáig. Mindezek alapján a másodfokú bíróság helytállóan találta az elsőfokú bíróság azon megállapítását, mely szerint az a körülmény, hogy a mulasztást időközben a végrehajtó a szükséges intézkedések megtételével megszüntette, nem eredményezheti a jogkövetkezmények alóli mentesülést. Részben alaposnak találta a másodfokú bíróság az indítványozónak a pénzfizetési kötelezettség összegét sérelmező fellebbezését. A Törvényszék szerint a Járásbíróság nem indokolta az összegszerűség kiszámításának módját, de a marasztalási összegből kitűnően nem az indítványozó munkadíját, hanem a teljes ügyértéket tekintette a marasztalás alapjának. Ezzel szemben a Vht. 217/B. §-a a munkadíjat tekinti a befizetési kötelezettség alapjának, ezért a Törvényszék a Járásbíróság végzését e részben megváltoztatta és a fizetendő összeget a munkadíj figyelembe vételével állapította meg.
- [7] 2.1. Az indítványozó álláspontja szerint a Vht. 217/B. §-a sérti az Alaptörvény XV. cikke (2) bekezdését, mivel a végrehajtási feladatot ellátó szervek közül csak az önálló bírósági végrehajtókat sújtja ilyen szankció, sem a törvényszéki végrehajtót, sem a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, sem más közigazgatási hatóság végrehajtó szerveit ilyen joghátrány nem érheti, annak ellenére, hogy a törvényszéki végrehajtó eljárhat az önálló bírósági végrehajtó ügyeiben, továbbá az önálló bírósági végrehajtó eljárhat közigazgatási és adó-végrehajtási ügyben. Az indítványozó szerint korábban nem voltak ilyen különbségek, a Vht. 217/B. §-ának hatályba lépésével azonban az egyensúly megbomlott, mert az önálló bírósági végrehajtóval szemben a jogalkotó egy objektív alapú fegyelmi felelősségi alakzatot konstruált. Az indítványozó véleménye szerint a leg súlyosabb a megkülönböztetés az úgynevezett csatolt ügyek esetén, amikor ugyanazt a vagyontárgyat értékesíti az önálló bírósági végrehajtó több ügyben és az ügyeket a vonatkozó jogszabályi rendelkezés [1/2002. (I. 17.) IM rendelet 24. § (1) bekezdése] alapján csatolnia kell. Ekkor a csatolt ügyek között bírósági végrehajtási és közigazgatási végrehajtási ügyek vegyesen is szerepelhetnek, mivel azonban a végrehajtási cselekmény hatálya valamennyi csatolt ügyre kiterjed, ezért a végrehajtási kifogás mindegyik ügyet érinti, köztük a közigazgatási végrehajtási ügyet is. Így a közigazgatási végrehajtási ügyben már nem a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (továbbiakban: Ket.), vagy az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (továbbiakban: Art.) rendelkezései figyelembe vételével történik meg a végrehajtási kifogás elbírálása, hanem a bíróság dönt a Vht. szabályai szerint, és adott esetben a Vht. 217/B. § alapján szankció is kiszabható rá, holott a közigazgatási végrehajtási ügyben a Ket. és az Art. előírásai erre nem adnak lehetőséget. Az indítványozó szerint mindez azt eredményezi, hogy az egyes végrehajtást fogantató szerveknél ugyanazért a jogsértésért nem ugyanazok a szankciók járnak.
- [8] 2.2. Az indítványozó álláspontja szerint sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését a Vht. 217/B. §-a, mert a joghátrányt célt téveszt a másodfokú eljárásban, ugyanis végrehajtási kifogás esetén a végrehajtást fogantató bíróság átveszi a végrehajtás fogantatását a végrehajtótól, és amennyiben a végrehajtási kifogást elutasítja, a végrehajtó intézkedését hatályában fenntartja, a végrehajtó intézkedése onnantól kezdve a fogantató bíróság intézkedésének tekinthető. Amennyiben a fogantató bíróság végzését megfellebbezik, és a másodfokon eljáró bíróság a végrehajtási kifogásnak helyt adva – a végrehajtóval szemben egyidejűleg joghátrányt alkalmazva – megváltoztatja az elsőfokú döntést, akkor valójában nem azt a szervet szankcionálja, amely a jogsértést magasabb szinten elkövette. Különösen igaz ez az állítás azon esetekben – véli az indítványozó – amikor a végrehajtási kifogás elbírálása során a bíróságnak bizonyítási eljárást kell lefolytatnia valamilyen tény megállapítása végett, ugyanis a Vht. a végrehajtót nem hatalmazza fel bizonyítási eljárás lefolytatására.
- [9] A tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét eredményezi továbbá az indítványozó szerint az, hogy a végrehajtási kifogás elbírálása során fegyelmi jellegű büntetés kerül kiszabásra, de a felróhatóság vizsgálata és a fegyelmi

eljárás garanciái nélkül, ráadásul az ügynevezett csatolt ügyekben a szankció többszörösen – akár minden ügyben külön-külön is – kiszabható. Az indítvánnyal támadott Vht. 217/B. § alapján a panaszosi vélemény szerint arra sincs szükség, hogy a végrehajtó intézkedése okán tényleges érdeksérelem következzen be, a szankció annak hiányában is alkalmazható. Az indítványozói álláspont szerint tehát, mindenképpen alaptalan a végrehajtó bírságolása másodfokon abban az esetben, ha az elsőfokon eljáró bíróság kifogást elutasító végzését a másodfokon eljáró bíróság megváltoztatja és a végrehajtási kifogásnak helyt ad. Az indítványozó szerint a Vht. XII. fejezetének 265–299. §-ai részletezik az önálló bírósági végrehajtóval szembeni fegyelmi eljárás rendjét, így a fegyelmi eljárást ennek keretei között kell lefolytatni, nincs ésszerű indoka annak, hogy a jogalkotó a fegyelmi eljárást belekeverje a végrehajtó intézkedése elleni jogorvoslati eljárásba, amely nem teszi lehetővé a vétesség vizsgálatát. Aggályosnak véli az indítványozó a bírói gyakorlat egységességének hiányát, amely azonban részben a Vht. támadott 217/B. §-a túlzottan általános megfogalmazásainak is köszönhető. Nem egyértelmű ugyanis, hogy mi tekinthető lényeges jogszabálysértésnek, úgyszintén a szankció alkalmazása szempontjából szóba jöhető jogszabályok sem definiáltak. A panaszos indítványához számos anonimizált, a korábbi évekből származó, végrehajtási kifogás tárgyában hozott bírósági végzés másolatot csatolt, az álláspontja szerint ellentmondásos bírói gyakorlat bemutatására.

- [10] 2.3. Végül az indítványozó állította, hogy a Vht. 217/B. §-a sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslatihoz való jogot. A panaszos véleménye szerint ugyanis, ha az önálló bírósági végrehajtó intézkedésével szemben benyújtott végrehajtási kifogást első fokon elutasítják, de másodfokon helyt adnak neki, a másodfokon kiszabott szankcióval szemben fellebbezési lehetőség nincs, annak ellenére sem, hogy a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (továbbiakban: Pp.) 233/A. §-a alapján pénzbírságot kiszabó végzésekkel szemben fellebbezésnek van helye. Kérdésesnek tartja továbbá az indítványozó, hogy a Pp. 270. § (2) bekezdése szerinti felülvizsgálat, mint rendkívüli jogorvoslati lehetőség adott-e a végrehajtás foganatosítása során, amennyiben nem, úgy a végrehajtó a másodfokon kiszabott bírsággal szemben semmiféle kimentési lehetőséggel nem rendelkezik. Abban az esetben – állítja az indítványozó –, ha a felülvizsgálat lehetősége biztosított, mivel a jogalkotó a Vht. 217/B. § (2) bekezdés második fordulata szerinti kimentési klauzula alkalmazhatóságát a bíróságok mérlegelési jogkörébe helyezte, a mérlegelhetőség miatt a felülvizsgálat lehetősége igen korlátozott.
- [11] 3. Az Alkotmánybíróság tanácsa az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján, az alkotmányjogi panasz befogadásáról már – a befogadhatóság előzetes vizsgálata során – 2014. március 31-én döntött.
- [12] 4. Az alkotmányjogi panasz nem megalapozott.
- [13] 4.1. Az indítványozó alkotmányjogi panaszát arra alapította, hogy a Vht. 217/B. §-a az Alaptörvény XV. cikkének (2) bekezdésébe (diszkrimináció tilalma), XXVIII. cikkének (1) bekezdésébe (tisztességes eljárás) való jog), valamint a XXVIII. cikkének (7) bekezdésébe (jogorvoslatihoz való jog) ütközik.
- [14] Az Alkotmánybíróság a 3157/2014. (V. 23.) AB határozattal érdemi vizsgálatot követően elutasította a panaszos által korábban előterjesztett azt az indítványt, amely a jelen eljárásban vizsgált panasszal tartalmilag – és sok helyen szövegszerűen is – azonos alkotmányjogi érveléssel állította, hogy a Vht. 217/B. §-a az Alaptörvény XV. cikkének (2), valamint XXVIII. cikkének (1) és (7) bekezdésébe ütközik. Az Abtv. 31. § (1) bekezdése szerint: „Ha alkotmányjogi panasz vagy bírói kezdeményezés alapján az alkalmazott jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés Alaptörvénnyel való összhangjáról az Alkotmánybíróság már döntött, ugyanazon jogszabályra, illetve jogszabályi rendelkezésre és ugyanazon Alaptörvényben biztosított jogra, valamint azonos alkotmányjogi összefüggésre hivatkozással – ha a körülmények alapvetően nem változtak meg – nincs helye az alaptörvényellenesség megállapítására irányuló alkotmányjogi panasznak, valamint bírói kezdeményezés alaptörvényellenesség megállapítására irányuló vizsgálatának.”
- [15] Figyelemmel arra, hogy, a hivatkozott határozat meghozatala óta az Alkotmánybíróság megállapítása szerint a körülmények alapvetően nem változtak meg, továbbá a panaszos indítványa a korábbi panaszában foglaltakhoz képest eltérő alkotmányjogi összefüggést nem tárt fel, az Alkotmánybíróság a panaszt e vonatkozásban az Abtv. 64. § f) pontja alapján visszautasította.

- [16] 4.2. Figyelemmel arra, hogy az indítványozó kizárólag a Vht. 217/B. §-a alaptörvény-ellenességére alapítva kérte a Járásbíróság 0405-1.Vh.271/2010/9. és a Törvényszék 2.Pkf.25.604/2013/2. számú végzései sérelmezett részeinek megsemmisítését, és a hivatkozott végzések alaptörvény-ellenességére vonatkozóan – a bírói mérlegelés körébe tartozó egyes megállapításokon túlmenő – egyéb értékelhető indokot nem hozott fel, az Alkotmánybíróság a hivatkozott végzések megsemmisítésére irányuló indítványt az Abtv. 64. § d) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2014. szeptember 15.

Dr. Kiss László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1641/2013.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3227/2014. (IX. 22.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Pécsi Törvényszék 3.Pf.20.433/2013/10. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránti alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője útján alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz a Pécsi Törvényszék 3.Pf.20.433/2013/10. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérve, mivel – az indítványozó álláspontja szerint – a hivatkozott bírósági határozat sérti az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében foglaltakat.
- [3] Az indítványozó által gyermekelhelyezés és tartás megállapítása iránt indított perben az indítványozó 2008-ban született gyermekét az első fokú bíróság ítéletével az indítványozónál helyezte el. Kötelezte az alperesi pozícióban eljáró volt élettársat, hogy a gyermeket nyolc napon belül ruházatával és vagyontárgyaival együtt adja át a felperesnek. A gyermek átadásának helyeként az alperes, azaz az anya lakóhelyét jelölte meg. Rendelkezett továbbá a gyermektartásdíj és a kapcsolattartás tárgyában is.
- [4] Az ítélet ellen az alperes fellebbezett, az elsőfokú határozat részbeni megváltoztatását, a kereset teljes elutasítását, a viszontkereset teljesítését kérte. Az indítványozó fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú határozat helybenhagyására irányult.
- [5] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét – a fellebbezett részben – megváltoztatta és a keresetet elutasította. A másodfokú bíróság a gyermeket az alperesnél (az anyánál) helyezte el. Rendelkezett továbbá a gyermektartásdíj, a kapcsolattartás és a járulékos kérdések tekintetében is.

- [6] A másodfokú bíróság ítélete szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, azt a másodfokú bíróság ítélezése alapjául elfogadta, kiegészítette azonban az ítélethozatalt követően történetekkel. Tekintettel arra, hogy az elsőfokú ítélet ellen az alperes fellebbezéssel élt, ezért az indítványozó az elsőfokú ítéletben foglaltak mielőbbi teljesítése végett ideiglenes intézkedés iránti kérelmet terjesztett elő. A Pécsi Járásbíróság 2013. május 23. napján kelt 13.P.20.240/2012/46. számú végzésével a gyermeket a per jogerős befejezéséig ideiglenes intézkedéssel a felperesnél, az apánál helyezte el. Kötelezte az alperest, hogy 8 napon belül a gyermeket annak ruházatával és vagyontárgyaival adja át a felperesnek azzal, hogy a gyermek átadásának helye az anya lakóhelye. Kimondta, hogy a végzés előzetesen végrehajtható. Az alperes ideiglenes intézkedésben foglaltaknak 2013. június 3. napján eleget tett, a gyermeket a felperesnek kiadta. A Pécsi Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2013. július 2. napján kelt 3.Pkf.50.322/2013/2. számú végzésével az elsőfokú bíróság végzését megváltoztatta és a felperes ideiglenes intézkedés iránti kérelmét elutasította. A gyermek ezt követően július első két hetében még a felperesi édesapánál maradt az időszakos nyári kapcsolattartás letöltése végett, majd július 14. napján a felperes a gyermeket az édesanyának kiadta.
- [7] A másodfokú bíróság ítéletének indokolása szerint a járásbíróság a perbeli jogvita elbírálása során releváns jogszabályi hivatkozás mellett téves jogi következtetést vont le, érdemi döntésével a másodfokú bíróság – az alábbiakban kifejtendő indokokra figyelemmel – nem értett egyet, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét – fellebbezett részében – a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta.
- [8] A Pécsi Városi Bíróság előtt 4.P.25.27112010. számon folyamatban volt perben 2011. június 28. napján érkezett (14. sorszám alatt csatolt) igazságügyi pszichológus szakértői vélemény szerint a gyermek mindkét szülőhöz való kiegyensúlyozott kötődése regisztrálható. A gyermek számára elsődleges kötődést nyújtó személy az alperesi édesanyja, akitől való elválasztás, szeparáció aktuálisan szakértői szempontból nem javallott. Ha az apánál kerülne elhelyezésre a gyermek, akkor annak lehetősége is felmerül – az apa nagyfokú munkahelyi elfoglaltságából eredően –, hogy tulajdonképpen mindkét szülőt elveszíti a gyermek és ezzel szemben az apai nagyszülőkkel lenne kárpótolva, mely szintén nem javasolt szakértői szempontból.
- [9] Az igazságügyi szakértő meghallgatására a 2011. november 9. napján megtartott tárgyaláson (23. számú jegyzőkönyv) került sor. A szakértő elmondta, hogy a gyermek az édesanyjával stabil, jó kapcsolatot tud fenntartani. A vizsgálat során nem merültek fel olyan jegyek, amelyek a gyermek elválasztására utaltak volna, még akkor sem, ha a felperesi édesapa személyisége strukturáltabb, harmonikusabb, kiegyensúlyozottabb, mint az alperesi édesanyja személyisége.
- [10] A per szünetelését követően P.20.240/2012. számon folytatódott perben sor került a szakvélemény kiegészítésére, amelynek benyújtására 2012. szeptember 5. napján történt meg. Ebben a szakértő leszögezte, hogy az alapszakértői véleményében, illetve személyes meghallgatása során tett ténymegállapításait változatlan formában tartja fenn. A korábbi alapszakvéleménytől eltérő, markáns változásra utaló adat nem merült fel. A gyermeknek mindkét féllel stabil, harmonikus, kiegyensúlyozott a kapcsolata.
- [11] A felperes élettársi kapcsolatára figyelemmel beszerezett újabb szakvélemény kiegészítésében a szakértő korábbi megállapításait fenntartotta, azzal azonban, hogy az apa személyiség jellemzőinek és gyermeknevelési képességeinek magasabb szintű érvényre jutásának ad teret a per elhúzódása, figyelemmel arra, hogy a gyermek időközben idősebb lett, melynek során az apai elhelyezés igen elgondolkodtató.
- [12] Ezen szakértői válaszban rejlt ellentmondást a szakértő a másodfokú eljárás során feloldotta. A tárgyaláson kifejtette, hogy a gyermekelhelyezés esetében pszichológiai szempontból elsődleges az érzelmi kötődés, csak akkor merülhet fel kontraindikáció ezzel kapcsolatban, ha annál a félnél, akihez a gyermek erősebben kötődik, veszélyeztető körülmények, illetve rizikófaktorok merülnek fel. Az alperes esetében ilyen veszélyeztető körülmény, rizikófaktor nincs.
- [13] A fentiek szerint tehát megállapítható, hogy a kirendelt igazságügyi szakértő a perben mindvégig fenntartotta azon álláspontját, hogy a gyermek számára az elsődleges kötődést nyújtó személy az alperes.
- [14] Az elsőfokú bíróság döntése során figyelembe vette az alperes életmódjában az állandó költözéseket, az egzisztenciális, érzelmi és magánéleti hullámokat. Kétségtelen, hogy az alperes a perbeli gyermekkel más városba költözött, majd élettársi kapcsolata – későbbi házassága – okán ismét más városba költözött, majd visszaköltözött és időközben házassága is felbomlott.
- [15] A felperes esetében sem jelenthető azonban ki a környezet állandósága, hiszen a N.-i családi házból szüleihez N.-be költözött, az utóbbi időben pedig a N.-i lakásban tartózkodott.

- [16] Az elsőfokú bíróság hangsúlyozta, miszerint kétségtelen, hogy jelen perben mindkét szülő alkalmas a gyermeknevelésre, mindkét szülő őszintén ragaszkodik gyermekéhez, és a gyermeknek mindkét féllel szoros, meleg érzelmi kapcsolata van. Elsődleges azonban az anyai kötődés, a gyermeket születésétől kezdve az édesanya neveli, az ő személye jelenti számára azt az érzelmi biztonságot, amely a gyermek testi, értelmi, erkölcsi fejlődéséhez szükséges. A másodfokú bíróság álláspontja szerint ehhez képest az elmúlt években történt környezetváltozás másodlagos szempont.
- [17] A fentiekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a gyermeket az alperesi anyánál helyezte el. A gyermekelhelyezés tárgyában született elsőfokú döntés megváltoztatása maga után vonta a gyermektartásdíj fizetési kötelezettség, továbbá a különélő szülő és a gyermek közötti kapcsolattartás módosítását is.
- [18] A másodfokú bíróság rámutatott, hogy a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban régi Ptk.) 297. § (1) bekezdése szerint beszámításnak nincs helye olyan szolgáltatással szemben, amelyet megállapodás alapján meghatározott célra kell fordítani, továbbá – a túlfizetés esetét kivéve – tartási, életjáradéki és baleseti járadék követeléssel, úgy szintén a szándékosan okozott kár megtérítésére irányuló követeléssel szemben. E beszámítási tilalom tekintetében a törvény nem tesz különbséget a között, hogy lejárt, vagy folyamatos tartásdíj vagy járadék követelésről van-e szó. A felperes saját követelését a gyermektartásdíj hátralék követeléssel szemben nem számíthatja be, arra volna csupán lehetőség, hogy az alperes, azaz a gyermektartásdíj hátralék jogosultja, saját követelését – az esetleges végrehajtást elkerülendő – leszállítsa a felperes jogerős fizetési meghagyáson alapuló követelésének összegével. Erre tekintettel a másodfokú bíróság a viszontkeresettel szembeni beszámítási kifogást elutasította.
- [19] 2. Az indítványozó álláspontja szerint az alkotmányjogi panaszban támadott határozat sértik az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében foglaltakat.
- [20] Az indítványozó az alkotmányjogi panaszt az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének *d*) pontja alapján az Abtv. 27. §-ára alapítja.
- [21] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint az Alkotmánybíróság elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról dönt. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Alkotmánybíróság ügyrendje 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban jár el az ügyben. Az Abtv. 56. § (2) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság tanácsa mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. Ennek során az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a panasz nem fogadható be.
- [22] 3.1. Az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz előterjesztésére vonatkozó, törvényben meghatározott formai követelményeknek.
- [23] Az Abtv. 27. §-a értelmében, az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [24] Az indítványozó közvetlenül érintett, mivel az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben, amelyben a másodfokú ítélet ellen nyújtott be alkotmányjogi panaszt, félként szerepelt. Ezért e tekintetben a panasz szintén megfelel az Abtv. 27. §-ában foglalt feltételeknek.
- [25] Az Alkotmánybíróság ezt követően az alkotmányjogi panasz előterjesztésére nyitva álló határidő betartását vizsgálta.
- [26] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az alkotmányjogi panasz benyújtására a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül van lehetőség. Az Abtv. 53. § (2) bekezdése értelmében pedig az alkotmányjogi panasz iránti indítványt – a 26. § (2) bekezdése szerinti eset kivételével – az ügyben első fokon eljáró bíróságnál kell az Alkotmánybírósághoz címezve benyújtani.
- [27] Az indítványozó perbeli jogi képviselőjét ellátó jogi képviselő – a csatolt térítvevény tanúsága szerint – a másodfokú bíróság ítéletét 2013. október hó 7. napján vette át, míg az alkotmányjogi panaszt 2013. december hó

5. napján adta postára, az Alkotmánybíróságnak címezve azt. Az alkotmányjogi panasz előterjesztésére tehát a törvényes határidőn belül került sor.

- [28] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. Az indítványozó megjelölte az Abtv. 27. §-át, melyre alapozva nyújtotta be alkotmányjogi panaszát, valamint kifejezett kérelmet terjesztett elő a sérelmezett bírósági ítélet alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére vonatkozóan. Megjelölte az Alaptörvény azon cikkét illetve bekezdését, amely tekintetében – álláspontja szerint – az alaptörvény-ellenesség fennáll. Az alkotmányjogi panasz a kérelem határozottságát illetően a törvényi feltételeknek megfelel.
- [29] 3.2. A továbbiakban az Abtv. 56. §-a szerint az Alkotmánybíróság tanácsa mérlegelési jogkörében vizsgálta az Abtv. 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panasz indítvány befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit. Az Abtv. 52. § (4) bekezdése értelmében az alkotmánybírósági eljárás feltételeinek fennállását az indítványozónak kell igazolnia. Az Abtv. 27. §-a szerint alkotmányjogi panasz akkor terjeszthető elő, ha a bírósági eljárást befejező döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti [a) pont].
- [30] Az indítványozó álláspontja szerint az alkotmányjogi panaszban támadott határozatok sértik az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében foglaltakat.
- [31] Az indítványozó a bíróságok által lefolytatott eljárások tényállási és pertörténeti elemeit részletesen ismertette. Különösen nehezményezte, hogy a Pécsi Törvényszék mint másodfokú bíróság az alperes fellebbezése folytán kitűzött tárgyaláson az ideiglenes intézkedés alperesi fellebbezés folytán történt hatályon kívül helyezésére vonatkozó határozatot írásban kézbesítette, majd a másodfokú ítéletet, szóban hirdette ki. Sérelmezi továbbá, hogy annak ellenére, hogy az elsőfokú bíróság valamennyi szempont figyelembevételével hozta meg döntését, azt a másodfokú bíróság egyetlen szempont alapján változtatta meg azzal a szóbeli indokolással, hogy nem jogi, hanem érzelmi kérdésben döntött.
- [32] Az alkotmányjogi panasz 1. pontjában az indítványozó rögzíti a másodfokú ítélet kézhezvételének időpontját is, az alkotmányjogi panasz kiegészítésben pedig a szakértői véleményben szereplő „elsődleges érzelmi kötődés” kiemelését vitatta „az elsőfokú eljárásban rendelkezésre álló valamennyi bizonyítékból”.
- [33] Az indítványozó jogsértőnek vélte, hogy a másodfokú bíróság hivatalból rendelt el bizonyítást, elrendelve az elsőfokú eljárás során 3 szakértői véleményt előterjesztő szakértő meghallgatását.
- [34] Az indítványozó az ítélet írásba foglalását megelőzően benyújtott, az eljárás szabálytalansága miatti kifogása elutasítását, és az indokolás – megítélése szerint rövid – terjedelmét is a tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmeként értékelte. Álláspontjának alátámasztására hivatkozott azon jogszabályi rendelkezésekre, amelyeket az eljárások során – álláspontja szerint – az eljáró bíróságok megsértettek. Így különösen a Pp. 1. §-ára (a törvény célja), 206. §-ára (a bizonyítás eredményének mérlegelése), 221. § (1) bekezdésére (az ítélet tartalmának meghatározása az indokolás tényállás megállapítása, a bizonyítási eljárás eredményének mérlegelése, a felajánlott bizonyítás mellőzése vonatkozásában). továbbá a Pp. 253. § (2) bekezdésére hivatkozik, valamint a Legfelsőbb Bíróság 17. számú irányelvére (a gyermek elhelyezésével kapcsolatos szempontokról) is.
- [35] Nyilvánvalóan téves – egyszerű szövegelemzés alapján – az alkotmányjogi panasz kiegészítésben az indítványozó alábbi hivatkozása: „ a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Polgári perrendtartás 253. § (2) bekezdése alapján változtatta meg, ugyanakkor ez a jogszabályhely arra az esetre vonatkozik, amikor a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét, mint érdemben helyes döntést helybenhagyja. Az ítélet indokolása tehát megtévesztő.”
- [36] A Pp. 253. § (2) bekezdése ezzel szemben kimondja: „Ha az elsőfokú bíróság ítélete érdemben helyes, a másodfokú bíróság ezt helybenhagyja, ellenkező esetben az elsőfokú bíróság ítéletét egészben vagy részben megváltoztatja, illetőleg közbenső ítéletet vagy részítéletet hoz.”
- [37] Az indítványozó álláspontja szerint a másodfokú bíróság megsértette az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes hatósági eljáráshoz való jogát.
- [38] Sérelmezte továbbá az indítványozó, hogy a gyermekelhelyezés körében a másodfokú ítélet ellen felülvizsgálati kérelmet nem lehet előterjeszteni, de e tekintetben az Abtv. 26. § (1) bekezdésére nem hivatkozott, e körben panaszt nem terjesztett elő.
- [39] 3.3. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontja alapján alkotmányjogi panasznak olyan bírói döntéssel szemben van helye, amely Alaptörvényben biztosított jogot sért, és e sérelem lényegét és az eljárás megindításának indokait az alkotmányjogi panaszban kell tartalmaznia.

- [40] Rámutat az Alkotmánybíróság, hogy az Alaptörvény a XXIV. cikk (1) bekezdése kizárólag hatósági eljárásokra vonatkozik.
- [41] Megállapította továbbá az Alkotmánybíróság, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikke tekintetében – az arra való konkrét hivatkozás nélkül – sem állított az indítványozó olyan pontosan körülírt, releváns alkotmányjogi érvekkel alátámasztott alaptörvény-ellenességet a támadott bírósági határozattal kapcsolatosan, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, vagy amely a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vetne fel.
- [42] A bíróságok döntéseinek vizsgálata során az Alkotmánybíróság – az Abtv. 27. §-ával kapcsolatban kialakított gyakorlatának megfelelően – tartózkodott a bíróság által megállapított tényállás, a bizonyítékok bírói értékelésének és mérlegelésének felülvizsgálatától. Az Alkotmánybíróság így, mint mérlegelést kívánó ténykérdést nem vizsgálhatta azt sem, hogy a gyermek, akinek az érdeke az elsődleges a tárgybeli perben, milyen érzelmi kötődésekkel rendelkezik. A bíróságoknak viszont ez feladata volt, a Pp. 182. §-a alapján, akár hivatalból, a szakértő írásbeli véleményének kiegészítése vagy részletesebb kifejtése végett személyes megjelenésére való kötelezése útján is.
- [43] 4. Fentiekre tekintettel, mivel a jelen ügyben nem merült fel olyan, a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, illetve alapvető alkotmányossági kérdés, alaptörvényben biztosított jog sérelme, mely az alkotmányjogi panasz befogadását indokolta volna az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján, az 56. § (3) bekezdésére, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontjára tekintettel az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2014. szeptember 15.

Dr. Kiss László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1820/2013.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3228/2014. (IX. 22.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Mfv.I.10.793/2012/15. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselővel eljárva – az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján – 2014. január 6-án alkotmányjogi panasz indítványt nyújtott be a Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság útján az Alkotmánybírósághoz. Az indítványozó alkotmányjogi panaszá-

ban a Kúria Mfv.I.10.793/2012/15. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól, hivatkozva az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének, II. cikkének és XV. cikk (1) bekezdésének sérelmére.

- [2] Az Alkotmánybíróság főttkára 2014. február 13-án kelt levelében tájékoztatta az indítványozót, hogy nem terjesztett elő az Abtv. 52. § (1) bekezdésének megfelelő határozott kérelmet, mivel nem indokolta meg kellően, hogy a támadott ítélet miért és mennyiben sérti az Alaptörvényben biztosított jogait. Az indítványozó 2014. március 25-én eredeti beadványát kiegészítve továbbra is kérte a támadott ítélet megsemmisítését. Az indítványozó kifejtette, ha a bírósági döntés alapját egy olyan szakkérdés képezi, amelynek megítélésére nincs kompetenciája egyetlen független szakértőnek sem, akkor az egyetlen kompetenciával rendelkező, szakértő tanú véleményének figyelmen kívül hagyása szükségképpen sérti a jogos igényét érvényesíteni kívánó peres fél jogát a pártatlan bíróság tisztességés eljárására vonatkozóan.
- [3] 2.1. Az Alkotmánybíróság az indítványozónak a felhívás folytán kiegészített indítványát megvizsgálta az alkotmányjogi panasz befogadhatósága feltételeinek fennállása szempontjából, és megállapította, hogy az indítványozó érintettsége az ügyben fennállt, tekintettel arra, hogy a perben felperesként szerepelt.
- [4] Az indítványozó a Kúria felülvizsgálati eljárásban hozott ítéletét támadta, amely a másodfokú bíróság ítéletét (Székesfehérvári Törvényszék 3.Mf.22.160/2011/8.) hatályon kívül helyezte, és helyben hagyta az elsőfokú ítéletet. Figyelemmel az Ügyrend 32. § (2) bekezdésére, valamint arra, hogy az indítványozó a Székesfehérvári Törvényszék jogerős ítéletét nem támadta meg, a felülvizsgálati ítéletet támadó alkotmányjogi panasz benyújtásának helye lehet.
- [5] Az indítványozó jogi képviselője a Kúria Mfv.I.10.793/2012/15. számú ítéletét 2013. november 8-án vette kézhez, alkotmányjogi panaszát az Abtv.-ben előírt hatvan napon belül, 2014. február 6-án nyújtotta be az elsőfokon eljáró bíróságra, az Alkotmánybíróságnak címezve. Az indítványozó a jogerős ítélet megsemmisítését kérte alkotmányjogi panaszában [Abtv. 27. §], perújítási eljárás a bíróság tájékoztatása szerint nincsen folyamatban.
- [6] 2.2. Az Abtv. 56. §-a szerint az Alkotmánybíróság tanácsa mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, így mindenképp azt, hogy az indítvány megfelel-e az Abtv. 29. §-a szerinti feltételeknek, amely szerint „Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.” Jelen esetben az Alkotmánybíróság nem talált olyan körülményt, amely e feltétel meglétét alátámasztaná.
- [7] Az indítványozó a munkaügyi bíróság előtt folyt eljárás tényeinek, a szakértői vélemények állított ellentmondásainak és megalapozatlanságának, kompetenciahiányának részletes ismertetésén túl a tisztességes eljáráshoz való jogra hivatkozik. Az alkotmányjogilag értékelhető érvelése e körben arra szorítkozik, hogy állítása szerint a Kúria tendenciózusan használta a perben készült szakvéleményeket, valamint tévedett annak értékelése során.
- [8] „A tisztességes eljárásra vonatkozóan az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni. A tisztességes eljárás követelménye magában foglalja a bírósággal és az eljárással szemben megkövetelt tulajdonságokat, és egyben biztosítja az Alkotmány 57. §-ában meghatározott valamennyi eljárási garancia teljesedését [6/1998. (III. 11.) AB határozat, ABH 1998, 91, 95.]. Az eljárás tisztessége az eljárás törvényes kereteit, az eljárási jogok érvényesülését biztosítja. Az Alkotmány az anyagi igazság érvényre juttatásához szükséges – és az esetek többségében alkalmas – eljárásra ad jogot, de nem biztosít alanyi jogot az anyagi igazság érvényesülésére [9/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 59, 65.]. [...] Hangsúlyozza az Alkotmánybíróság, hogy feladata az Alaptörvényben biztosított jogok védelme, és nincs hatásköre a rendes bíróságok jogalkalmazásának felülbírálatára, így a bizonyítékok felülmérlegelésére, a tényállás megállapítására vagy a jogvitát lezáró határozat tartalmi kritikájára.” [3387/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [15]] Az Alkotmánybíróság gyakorlata következetes abban a tekintetben, hogy a bizonyítási eljárás eredményének felülmérlegelésére az alkotmányjogi panasz-eljárás nem adhat keretet, mert ebben az eljárásban csak a bírósági döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség felülvizsgálatára kerülhet sor. [3116/2014. (IV. 17.) AB végzés, Indokolás [54]; 3039/2014. (III. 13.) AB végzés, Indokolás [19]; 3027/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [20]]. A bíróságok mérlegelési körébe tartozik az a kérdés is, hogy valamely szakértő rendelkezik-e megfelelő szakmai kompetenciával egy adott szakkérdés megvizsgálásához. A vizsgált ügyben ezt a mérlegelést a bíróságok, így a Kúria is elvégezték, ennek felülmérlegelésére az Alkotmánybíróságnak a fentebb idézett gyakorlata alapján az alkotmányjogi panasz keretében nincsen

módja. Mivel az indítványozó által felvetett érvek nem támasztják alá, hogy az ügyében hozott ítélet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vetne fel, ezért e körben az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

- [9] Az indítványozó hivatkozott az emberi méltóság sérelmére (II. cikk), indítványát e körben azzal indokolta, hogy az eljárás folyamán a vizsgálatára kirendelt elmeorvosi szakértő kirendelése már önmagában sérti emberi méltóságát. Az Alkotmánybíróság rámutat, hogy az érvelés elfogadása azzal a következménnyel járna, hogy valamennyi olyan szakértői kirendelés, amely valamely személy elmeállapotának megvizsgálására irányul, ab ovo sértene a vizsgált személy emberi méltóságát. Valójában éppen e személy méltóságának megóvására szolgál, hogy elmeállapota tekintetében tisztességes eljárás keretében orvosszakértői vizsgálat alapján mond ítéletet a bíróság. E tekintetben tehát az indítványozó szintén nem hozott fel olyan érvet, amely alátámasztotta volna, hogy az ügyében hozott ítélet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vetne fel.
- [10] Végül hivatkozott az indítványozó törvény előtti egyenlőségre (XV. cikk), de e körben semmilyen indokolást nem terjesztett elő.
- [11] Az Alkotmánybíróság mindezek alapján az alkotmányjogi panaszt – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az 56. § (2)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1) és (2) bekezdései alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján – teljes egészében visszautasította.

Budapest, 2014. szeptember 15.

Dr. Kiss László s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/246/2014.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3229/2014. (IX. 22.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság Miskolc Megyei Jogú Város Közgyűlésének a közösségi együttélés alapvető szabályairól és ezek megszegésének jogkövetkezményeiről szóló 35/2013. (X. 1.) önkormányzati rendelete 3. §-a, 5. §-a, 10. § (1)–(6), (8)–(9), (11)–(14) és (16) bekezdései, 11. § (1) bekezdés b) és c) pontjai alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője útján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságnál.
- [2] Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (2) bekezdése alapján Miskolc Megyei Jogú Város Közgyűlésének a közösségi együttélés alapvető szabályairól és ezek megszegésének jogkövetkezményeiről szóló 35/2013. (X. 1.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: Ör) 3. §-a,

5. §-a, 10. § (1)–(6), (8)–(9), (11)–(14) és (16) bekezdései, 11. § (1) bekezdés *b* és *c*) pontjai alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól. A támadott jogszabályi rendelkezések szabályozzák többek között azt, hogy a közösségi együttélés alapvető szabályaiba ütköző magatartást követ el az, aki Miskolc Megyei Jogú Város címerét, zászlaját, nevét oly módon használja, amelyre engedély nem adható, továbbá a közösségi együttélés alapvető szabályaiba ütköző cselekményt követ el az ingatlantulajdonos vagy használó, aki az ingatlanának rendben tartásáról nem gondoskodik, az ingatlanán hulladékot raktároz, a rovarok elszaporodását elősegíti, az ingatlanában zajt, bűzt okoz, lakását eláztatja, állatot úgy tart, hogy azzal a közös helyiségeket beszennyezi, illetve a közös használatú helyiségekben ebet tart.
- [3] Az indítványozó véleménye szerint az Ör. sérelmezett rendelkezései több alapvető jogát [Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése szerinti magán- és családi élethez való joga, IX. cikke szerinti véleménynyilvánítás szabadságához való joga, XIII. cikke szerinti tulajdonhoz való joga] megsértette. Az indítványozó kérelme indoklásául előadta, hogy bár nem történt jogi aktus a jogsérelem bekövetkezéséhez, mégis az Ör. büntető-szankcionáló jellegénél fogva fennáll a sérelem tényleges és aktuális volta.
- [4] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság jelen ügyben ezért mindezekelőtt azt vizsgálta meg, hogy az Abtv. 26–27. §-aiban és az Abtv. 29–31. §-aiban foglalt feltételeknek az alkotmányjogi panasz megfelel-e.
- [5] Az Abtv. 26. § (2) bekezdése alapján alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz fordulhat az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet, ha az alaptörvény-ellenes jogszabály rendelkezésének alkalmazása vagy hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következett be a jogsérelem, és nincs a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás, vagy a jogorvoslati lehetőségeit az indítványozó már kimerítette.
- [6] Mivel az ügyben nem történt ténylegesen jogsérelem, csak az Ör. alapvető jogokat korlátozó voltát sérelmezte az indítványozó, ezért az Alkotmánybíróság hiánypótlásra hívta fel az indítványozót az érintettségének igazolására. Az indítványozó a hiánypótlásra adott válaszában az érintettségét csak indoklással igazolta.
- [7] A hivatkozott rendelkezések tekintetében nem állapítható meg az indítványozó személyes, közvetlen és tényleges érintettsége, ezért az indítvány az Abtv. 26. § (2) bekezdésben meghatározott feltételnek nem felel meg.
- [8] Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság az Alkotmánybíróság ügyrendje 30. § (2) bekezdés *c*) pontja alapján az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2014. szeptember 15.

Dr. Kiss László s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/678/2014.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3230/2014. (IX. 22.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról és eljárás megszüntetéséről

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.635/2013/3. ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránti alkotmányjogi panasz tárgyában az eljárást megszünteti, egyebekben az indítványt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője útján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.635/2013/3. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Az ügyében megállapított tényállás szerint vele azonos névalírással aláírt cikket jelentetett meg az alperes által üzemeltetett honlap, amely tartalmát tekintve azonban a felperes indítványozó történelmi nézeteit, hivatásos történelmi álláspontját nem tükrözte, azzal nem volt összeférhető. Az indítványozó pert indított a cikket közzétevő honlapot üzemeltető cég ellen azért, hogy állapítsa meg névviselési joga sérelmét, és ezzel összefüggésben egyes személyiségi jogi jogsértéshez kapcsolódó további jogkövetkezményeket. A bíróság elsőfokon kereseti kérelmét elutasította, mivel nem látta bizonyítottnak, hogy a felperes nevével azonos nevű vagy álnéven publikáló személy tollából született a cikk. A felperes fellebbezésére a másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla a keresetet elutasító rendelkezést helyben hagyta, az ítélet indokolását viszont megváltoztatta és az elutasítás okát abban jelölte meg, hogy a felperes nem a megfelelő személlyel szemben indította meg keresetét: névviselési jogának sérelmét nem a honlapot üzemeltető céggel szemben, hanem kizárólag a cikk tényleges (kiletét tekintve homályban maradt) szerzőjével szemben tudja érvényesíteni.
- [3] A felperes indítványozó alkotmányjogi panasszal élt a jogerős ítélet ellen, s egyidejűleg annak felülvizsgálatát is kérte a Kúriától. Alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény B) cikkének, II. cikkének és VI. cikk (1) bekezdésének sérelmére hivatkozott.
- [4] 2. Az Alkotmánybíróság az eljárás folyamán megkereste a párhuzamosan felülvizsgálati eljárást folytató Kúriát, amelytől azt a tájékoztatást kapta, hogy a felperes felülvizsgálati kérelmére a Kúria a Pfv.IV.20.673/2014/4. szám alatt hozott ítéletével a másodfokú ítéletet hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróság ítéletét pedig megváltoztatta és jelentős részében a felperes keresetének helyt adott. Tekintettel az alkotmányjogi panasszal támadott ítélet hatályon kívül helyezésére, az Alkotmánybíróság az Ügyrend 46. § (6) bekezdése alapján felhívta az indítványozót, hogy nyilatkozzon: indítványát fenntartja-e, s figyelmeztette: a nyilatkozattétel elmaradása esetén az indítványt okafigyottnak tekinti.
- [5] Az indítványozó nyilatkozatában a Kúria ítéletére tekintettel a támadott ítélet megsemmisítésére irányuló kérelmét visszavonta, de továbbra is kérte annak elvi megállapítását, hogy az eljárás tárgyát képező ítélet sértette az alapjogait.
- [6] 3. Az Abtv. 59. §-ában foglaltak értelmében az Alkotmánybíróság az Ügyrendjében meghatározottak szerint, a nyilvánvalóan okafigyottná váló ügyek esetén az előtte folyamatban lévő eljárást megszüntetheti. Az Ügyrend 63. § (2) bekezdése az okafigyottnság esetei között sorolja fel, ha az indítványozó indítványát visszavonja [c) pont]; továbbá ha rendkívüli jogorvoslat folytán a bíróság a megtámadott bírói döntést hatályon kívül helyezte [d) pont]. Az Alkotmánybíróság ezért az Abtv. 59. §-a alapján, figyelemmel az Ügyrend 67. § (2) bekezdésének c) és d) pontjára az alkotmányjogi panasz tekintetében az eljárást megszüntette.

- [7] Az indítványozó továbbra is kérte alapjogsérelmének elvi megállapítását, ilyen kérelem teljesítésére azonban az Alkotmánybíróságnak a már megszűnt alkotmányjogi panasz tekintetében nincsen hatásköre [Ügyrend 30. § (2) bekezdés f) pont], ezért e tekintetben az indítványt az Alkotmánybíróság visszautasította.

Budapest, 2014. szeptember 15.

Dr. Kiss László s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/838/2014.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3231/2014. (IX. 22.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 1. Kpk.50.066/2013/4. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, kérve a Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 1.Kpk.50.066/2013/4. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az indítványozóval szemben benyújtott birtokvédelmi kérelmet a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező jegyző érdemi vizsgálat nélkül elutasította, és a kérelmezőt eljárási bírsággal sújtotta. A kérelmező az eljárási bírság kiszabását sérelmezve az első fokú közigazgatási határozat ellen fellebbezést nyújtott be. A Veszprém Megyei Kormányhivatal mint másodfokú közigazgatási hatóság az első fokú végzést részben megváltoztatta, annak az eljárási bírságra vonatkozó rendelkezését megsemmisítette, a döntést egyebekben helybenhagyta, azonban az eljárási költségekről nem rendelkezett. Az indítványozó kérelmére a másodfokú közigazgatási hatóság a végzést módosította, és mind a kérelmező, mind az indítványozó terhére megfizetendő eljárási költséget állapított meg. Ezt követően mindkét érdekelt bírósághoz fordult a másodfokú közigazgatási hatóság végzésének felülvizsgálata iránt. Az indítványozó a bíróságtól a végzés hatályon kívül helyezését és a jogszabályoknak megfelelő döntés meghozatalát kérte. A Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a támadott 1.Kpk.50.066/2013/4. számú végzésében elutasította az indítványozó közigazgatási végzés bírósági felülvizsgálatára irányuló kérelmét mint megalapozatlant. A bíróság a végzésének indokolásában rámutatott arra, hogy az egyes közigazgatási nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról szóló 2005. évi XVII. törvény 3. § (2) bekezdése alapján a jelen ügyben bírósági felülvizsgálattal támadható végzés ellen benyújtott kérelmet a bíróságnak nemperes eljárásban kell elbírálnia, mely eljárásban tárgyalás tartása nem kérhető, továbbá a bíróság nem vizsgálhatja

azt sem az eljárásában, hogy az indítványozó a jegyző, illetve a másodfokú közigazgatási hatóság a különböző végzéseiről az indítványozói benyújtott kérelmeket helyesen értelmezte-e, azokat tartalmuk szerint bírálta-e el, mivel az eljárás tárgya csak a másodfokú eljárás költségének a megállapítása lehetett. Rámutatott a bíróság arra is, hogy eljárásában az indítványozónak az alapeljárás érdemével kapcsolatos előadásait nem vizsgálhatta, az indítványozónak lehetősége lett volna a jegyzői határozat ellen fellebbezéssel élni, ezt azonban nem tette meg.

- [2] Az indítványozó álláspontja szerint a közigazgatási hatóságok és a bíróság nem tettek eleget tényállás-tisztázási és tényállás-megállapítási, valamint bizonyítási kötelezettségüknek és a hatóságok és a bíróság eljárási súlyosan sértették a tisztességes hatósági és bírósági eljáráshoz való jogát [Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés, XXVIII. cikk (1) bekezdés]. Sértették továbbá az állam elsőrendű kötelezettségére vonatkozó alaptörvényi rendelkezést [Alaptörvény I. cikk (1) bekezdés] és az indítványozó magán- és családi élete, otthona és jó hír neve tiszteletben tartásához való alapvető jogát [Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdés] azáltal, hogy törvényi kötelezettségük ellenére nem alkalmazták a törvény rendelkezéseit ezen alapvető jogai védelmében. Az indítványozó véleménye szerint a hatóságok és a bíróság alaptörvény-ellenes eljárásai és döntései az ügyében hozott bírósági döntés érdemére is kihatott, valamint megfosztotta a jogorvoslathoz való alapvető jogától [Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdés]. Az indítványozó szerint a bíróság eljárása és a sérelmezett bírósági döntés sérti az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdését és 28. cikkét.
- [3] 2. Az Abtv. 27. §-a értelmében az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [4] Az Abtv. 56. §-a alapján az Alkotmánybíróság tanácsban eljárva először az alkotmányjogi panasz befogadása kérdésében dönt, ennek során mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának formai és tartalmi feltételeit.
- [5] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerint a befogadhatóság egyik formai feltétele, hogy az indítvány határozott kérelmet tartalmaz-e. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés alapján a kérelem akkor határozott, ha egyértelműen megjelöli az *a)–f)* pontokban foglaltakat. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány ezeknek a feltételeknek csak részben tesz eleget.
- [6] Az Abtv. 52. § (1b) § *a*) pontja szerint a kérelemben egyértelműen meg kell jelölni azt az alaptörvényi, illetve törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására. Az indítványozó e körben az Abtv. 27. §-ára hivatkozva a támadott bírói döntés megsemmisítését kérte, ugyanakkor ezt a kérelmét az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben hozott valamennyi hatósági és bírósági döntés megsemmisítésére is kiterjesztette. Az Alkotmánybíróság az indítványozó ilyen formában előterjesztett kérelmével összefüggésben kiemeli, hogy az Abtv. 27. §-a csak bírói döntések alkotmányossági vizsgálatára biztosít hatáskört az Alkotmánybíróságnak, ennél fogva alkotmányjogi panasz tárgya is csak bírói döntés lehet. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve, alkotmányjogi panasz alapján a bírói döntésnek is az Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálhatja.
- [7] Mivel alkotmányjogi panaszt csak Alaptörvényben biztosított jog sérelmére lehet alapítani, az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*) pontja alapján az indítványban meg kell jelölni az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét. Az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdésének, illetve az Alaptörvény 28. cikkének címzettjei a bíróságok, ezek a rendelkezések nem fogalmazzak meg olyan jogot, amelyre alkotmányjogi panaszt önállóan lehetne alapítani. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a „jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel nem orvosolható” [3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]].
- [8] Az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdése az állam kötelezettségét határozza meg az alapvető jogok védelme és biztosítása vonatkozásában, így közvetlenül e rendelkezés vonatkozásában sincs helye alkotmányjogi panasznak.
- [9] Az indítványozó jogorvoslathoz való jogának sérelmét a hatósági eljárás során eljáró jegyző döntésével összefüggésben állította, így ezt az indítványi elemet az Alkotmánybíróságnak nem kellett vizsgálnia.

- [10] A tisztességes eljáráshoz való jog sérelme vonatkozásában az indítvány alkotmányjogilag értékelhető érvelést, indokolást nem tartalmaz [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont], mint ahogy alkotmányjogilag értékelhető kifejtés mellőzésével hivatkozott az indítványozó az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésében biztosított alapjogának sérelmére is.
- [11] Azt indítványozó az Alaptörvény XXIV. cikke szerinti tisztességes hatósági eljáráshoz való jogának, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jogának és az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jogának sérelmét is állította. Az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Az Alkotmánybíróságnak kizárólag a bírói döntés alkotmányossági szempontú felülvizsgálatára van jogköre, amelynek célja a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöbölése. Az indítványozó által felvetett jogértelmezési és joggyakorlati aggályok azonban nem alkotmányossági kérdések. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz e részben nem felel meg az Abtv. 29. §-ban foglalt feltételnek, mivel az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésével kapcsolatosan sem alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, sem bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet nem vetett fel, ezért az alkotmányjogi panasz nem befogadható.
- [12] 3. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadhatósági vizsgálatának eredményeként így arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz a fentiek alapján nem felel meg a befogadhatóság feltételeinek. Az Alkotmánybíróság ezért az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági akadály miatt az Alkotmánybíróság ügyrendje 30. § (2) bekezdés a), f) és h) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (3) bekezdésében előírtakra is, visszautasította.

Budapest, 2014. szeptember 15.

Dr. Kiss László s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/853/2014.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3232/2014. (IX. 22.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 92. § (11)–(12) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselőjével eljárva alkotmányjogi panaszt terjesztett az Alkotmánybíróság elé.
- [2] Az indítványozó gazdasági társaság 2014. június 24-én kelt beadványában az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (2) bekezdése alapján jogi képviselője útján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Indítványában az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Art.) 92. § (11)–(12) bekezdései alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól.
- [3] Az indítványában előadta, hogy a támadott jogszabályok alapján az általános forgalmi adó (ÁFA) hatósági ellenőrzésével kapcsolatos eljárás az indítványozó konkrét esetében jelentősen elhúzódott és ezért a visszai igényelendő ÁFÁ-t nem kapta meg. Az Art. támadott rendelkezései alapján az adózóval szembeni ellenőrzés során hivatalból, más adózóval szemben elrendelt vizsgálat (kapcsolódó vizsgálat) időtartama nem számít bele az adózóval kapcsolatos eljárás ügyintézési határidejébe. Az Art. (12) bekezdése pedig a külföldi adóhatóság megkeresésének időtartamát veszi ki az adózóval kapcsolatban folytatott ellenőrzés határidejének számításából. Emiatt az eljárások jelentősen elhúzódhatnak, az indítványozó konkrét esetében 2012 augusztusától húzódnak és még jelenleg is folynak. A kapcsolódó vizsgálatok elhúzódása miatt az indítványozó ügyében máig nem született fellebbezéssel ill. bírósági jogorvoslattal támadható határozat.
- [4] Az indítványozó álláspontja szerint az Abtv. 26. § (2) bekezdése alapján alkotmányjogi panasszal támadott jogszabályok az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdését, a hatósági ügyének tisztességes és ésszerű időn belül történő elintézésének elvét sértik, továbbá ellentétesek a jogállami jogbiztonsággal. Az indítványozó hivatkozott az alapvető jogok országgyűlési biztosának AJB-787/2012. és AJB-4816/2013. jelentéseire, amelyek azt rögzítették, hogy az adóeljáráshoz alkalmazott határidők nem teszik kiszámíthatóvá és egyértelművé az ügyintézés határidejét, ezért ellentétesek a jogbiztonság és a tisztességes hatósági ügyintézés követelményével.
- [5] 2. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panaszt elkésetten nyújtották be. Az Art. 92. § (11) bekezdésének hatályos szövegét az egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról szóló 2012. évi CLXXVIII. törvény 270. § (2) bekezdése állapította meg, hatálybalépésének ideje 2013. január 1-je. Az Art. 92. § (12) bekezdésének szövegét az egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CLVI. törvény 318. §-a állapította meg, hatályba 2012. január 1-jén lépett; ezt követően az adózást érintő egyes törvények módosításáról szóló 2012. évi LXIX. törvény 40. § 11. pontja csekély szövegmódosítást végzett el a bekezdésen, amely 2012. június 21-én lépett hatályba.
- [6] Alkotmányjogi panaszát az indítványozó az Abtv. 26. § (2) bekezdésére alapítottan terjesztette elő, amely szerint az Alkotmánybíróság eljárása kivételesen akkor is kezdeményezhető, ha az alaptörvény-ellenes jogszabály rendelkezésének alkalmazása vagy hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következett be a jogsérelem, és nincs a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás, vagy a jogorvoslati lehetőségeit az indítványozó már kimerítette. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panaszt a 26. § (2) bekezdésében meghatározott esetben az alaptörvény-ellenes jogszabály hatálybalépésétől számított száznyolcvan napon belül lehet írásban benyújtani.
- [7] Az indítványozó alkotmányjogi panasz 2014. június 24-én, az Art. 92. § (11) bekezdése tekintetében a jogszabály hatályos szövegének hatálybalépésétől számított 539. napon; az Art. 92. § (12) bekezdése legutolsó változtatásának hatályba lépéséhez képest a 733. napon, tehát támadott jogszabályok hatálybalépését követő 180 napon túl érkezett az Alkotmánybírósághoz. Az Ügyrend 30. § (2) bekezdésének d) pontja szerint az Alkotmánybíróság visszautasítja az alkotmányjogi panaszt, ha az indítvány elkésett.
- [8] Fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadhatósági vizsgálatának eredményeként arra a megállapításra jutott, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 30. § (1) bekezdésében foglalt feltételnek, és az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 30. § (1) bekezdésében foglalt határidő elmulasztása miatt – az Abtv. 47. §-a és 56. § (2)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. §-a alapján eljárva – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés d) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2014. szeptember 15.

Dr. Kiss László s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1189/2014.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3233/2014. (IX. 22.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 92. § (11) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló, valamint az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 136. § (2) bekezdése és 143. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó gazdasági társaság jogi képviselőjével eljárva alkotmányjogi panaszt terjesztett az Alkotmánybíróság elé.
- [2] Az indítványozó gazdasági társaság 2014. július 2-án benyújtott beadványában az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (2) bekezdése alapján jogi képviselője útján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Indítványában az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Art.) 92. § (11) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, valamint az Art. 136. § (2) bekezdése és 143. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítását kérte az Alkotmánybíróságtól.
- [3] Indítványában előadta, hogy a támadott jogszabályok alapján az általános forgalmi adó (ÁFA) hatósági ellenőrzésével kapcsolatos eljárás az indítványozó konkrét esetében jelentősen elhúzódott és ezért a visszaigényelendő ÁFÁ-t nem kapta meg. Az Art. támadott rendelkezései alapján az adózóval szembeni ellenőrzés során hivatalból, más adózóval szemben elrendelt vizsgálat (kapcsolódó vizsgálat) időtartama nem számít bele az adózóval kapcsolatos eljárás ügyintézési határidejébe. Emiatt az eljárások jelentősen elhúzódhatnak, az indítványozó konkrét esetében 2013 decemberétől – egy kapcsolódó vizsgálat kezdetétől – húzódnak és még jelenleg is folynak. A kapcsolódó vizsgálatok elhúzódása miatt az indítványozó ügyében máig nem született fellebbezéssel ill. bírósági jogorvoslattal támadható határozat. Az indítványozó törvényességi felügyeleti eljárás iránti kérelemmel élt, amit a hatóság kifogásként elutasított.
- [4] Az indítványozó álláspontja szerint az Abtv. 26. § (2) bekezdése alapján alkotmányjogi panasszal támadott Art. 92. § (1) bekezdése az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését (a jogállami jogbiztonságot), XIII. cikkét (a tulajdonhoz való jogot) és XXIV. cikk (1) bekezdését, a hatósági ügyének tisztességes és ésszerű időn belül történő elintézésének elvét sérti; az Art. 136. § (2) bekezdése és 143. § (1) bekezdése pedig az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, valamint XXVIII. cikk (7) bekezdésével, a jogorvoslatihoz való joggal ellentétes. Az indítványozó hivatkozott az Európai Bíróság C-274/10. számú ügyre, amelyben az Európai Bíróság marasztalta Magyarországot és előírta, hogy az adóvisszatérítésnek ésszerű időn belül kell megtörténnie. A jogbiztonságra vonatkozó alkotmánybírósági gyakorlaton túl az indítványozó hivatkozott az alapvető jogok országgyűlési biztosának AJB-787/2012. és AJB-4816/2013. jelentéseire, amelyek azt rögzítették, hogy az adóeljárásban alkalmazott határidők

nem teszik kiszámíthatóvá és egyértelművé az ügyintézés határidejét, ezért ellentétesek a jogbiztonság és a tisztességes hatósági ügyintézés követelményével. A jogorvoslati jog és a tulajdonhoz való jog sérelme kapcsán azzal érvel, hogy az ÁFA kifizetésének pillanatában a visszaigénylésre jogosult adóalanyok várománya keletkezik a kifizetett összegre, így az alkotmányjogi tulajdoni védelmet élvező jogosultságot valódi jogorvoslati lehetőséggel kellene tudni védeni. Ehhez képest az adóhatóság kifogásként, olyan címen utasította vissza jogorvoslati kérelmét, amilyen kérelmet csak az eljárás lezárultával lehetett volna előterjeszteni, és a jogosult nem is ilyenként terjesztette elő. Az adózó így nem részesült jogorvoslatban.

- [5] 2. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Art. 92. § (11) bekezdésével szemben az alkotmányjogi panaszt elkésetten nyújtották be. Az Art. 92. § (11) bekezdésének hatályos szövegét az egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról szóló 2012. évi CLXXVIII. törvény 270. § (2) bekezdése állapította meg, hatálybalépésének ideje 2013. január 1-je. Az Art. 136. § (2) bekezdésének megsemmisítését is kérte az indítványozó alkotmányjogi panaszában, amely rendelkezés szövegét a 2005. LXXXV. törvény 23. §-a állapította meg, hatályos 2005. november 1-jétől. (A rendelkezés szövegét kisebb mértékben módosította a 2010. évi CXXII. törvény 154. § 18. pontja, ami azonban a rendelkezés felülvizsgálni kért tartalmát nem érinti.) Az Art. 143. § (1) bekezdése tekintetében pedig: a támadott szakasz szövegét a 2007. évi CXXVI. törvény 204. §-a állapította meg, hatálybalépése 2008. január 1-je volt.
- [6] Alkotmányjogi panaszát az indítványozó az Abtv. 26. § (2) bekezdésére alapítottan terjesztette elő, amely szerint az Alkotmánybíróság eljárása kivételesen akkor is kezdeményezhető, ha az alaptörvény-ellenes jogszabály rendelkezésének alkalmazása vagy hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következett be a jogsérelem, és nincs a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás, vagy a jogorvoslati lehetőségeit az indítványozó már kimerítette. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panaszt a 26. § (2) bekezdésében meghatározott esetben az alaptörvény-ellenes jogszabály hatálybalépésétől számított száznyolcvan napon belül lehet írásban benyújtani.
- [7] Az indítványozó Art. 92. § (11) bekezdését támadó alkotmányjogi panasz 2014. július 2-án, az Art. 92. § (11) bekezdése tekintetében a jogszabály hatályos szövegének hatálybalépésétől számított 547. napon, tehát támadott jogszabályok hatálybalépését követő 180 napon túl érkezett az Alkotmánybírósághoz. Az Art. 136. § (2) bekezdése és 143. § (1) bekezdése tekintetében is nyilvánvaló, hogy az alkotmányjogi panasz benyújtására nyitva álló 180 napos határidő a hatálybalépéstől számítva eltelt. Az Ügyrend 30. § (2) bekezdésének *d)* pontja szerint az Alkotmánybíróság visszautasítja az alkotmányjogi panaszt, ha az indítvány elkésett.
- [8] Fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadhatósági vizsgálatának eredményeként arra a megállapításra jutott, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 30. § (1) bekezdésében foglalt feltételnek, és az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 30. § (1) bekezdésében foglalt határidő elmulasztása miatt – az Abtv. 47. §-a és 56. § (2)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. §-a alapján eljárva – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *d)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2014. szeptember 15.

Dr. Kiss László s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1223/2014.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3234/2014. (IX. 22.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 92. § (11) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló, valamint az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 136. § (2) bekezdése és 143. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó gazdasági társaság 2014. július 4-én benyújtott beadványában az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (2) bekezdése alapján jogi képviselője útján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Indítványában az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Art.) 92. § (11) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, valamint az Art. 136. § (2) bekezdése és 143. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítását kérte az Alkotmánybíróságtól.
- [2] Indítványában előadta, hogy a támadott jogszabályok alapján az általános forgalmi adó (ÁFA) hatósági ellenőrzésével kapcsolatos eljárás az indítványozó konkrét esetében jelentősen elhúzódott és ezért a visszaigényelendő ÁFÁ-t nem kapta meg. Az Art. támadott rendelkezései alapján az adózóval szembeni ellenőrzés során hivatalból, más adózóval szemben elrendelt vizsgálat (kapcsolódó vizsgálat) időtartama nem számít bele az adózóval kapcsolatos eljárás ügyintézési határidejébe. Emiatt az eljárások jelentősen elhúzódhatnak, az indítványozó konkrét esetében 2014 februárjától – egy kapcsolódó vizsgálat kezdetétől – húzódnak és még jelenleg is folynak. A kapcsolódó vizsgálatok elhúzódása miatt az indítványozó ügyében máig nem született fellebbezéssel ill. bírósági jogorvoslattal támadható határozat. Az indítványozó törvényességi felügyeleti eljárás iránti kérelemmel élt, amit a hatóság kifogásként elutasított.
- [3] Az indítványozó álláspontja szerint az Abtv. 26. § (2) bekezdése alapján alkotmányjogi panasszal támadott Art. 92. § (1) bekezdése az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését (a jogállami jogbiztonságot), XIII. cikkét (a tulajdonhoz való jogot) és XXIV. cikk (1) bekezdését, a hatósági ügyének tisztességes és ésszerű időn belül történő elintézésének elvét sérti; az Art. 136. § (2) bekezdése és 143. § (1) bekezdése pedig az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, valamint XXVIII. cikk (7) bekezdésével, a jogorvoslathoz való joggal ellentétes. Az indítványozó hivatkozott az Európai Bíróság C-274/10. számú ügyre, amelyben az Európai Bíróság marasztalta Magyarországot és előírta, hogy az adóvisszatérítésnek ésszerű időn belül kell megtörténnie. A jogbiztonságra vonatkozó alkotmánybírósági gyakorlaton túl az indítványozó hivatkozott az alapvető jogok országgyűlési biztosának AJB-787/2012. és AJB-4816/2013. jelentéseire, amelyek azt rögzítették, hogy az adóeljárásban alkalmazott határidők nem teszik kiszámíthatóvá és egyértelművé az ügyintézés határidejét, ezért ellentétesek a jogbiztonság és a tisztességes hatósági ügyintézés követelményével. A jogorvoslathoz való jog és a tulajdonhoz való jog sérelme kapcsán azzal érvel, hogy az ÁFA kifizetésének pillanatában a visszaigénylésre jogosult adóalanynak várománya keletkezik a kifizetett összegre, így az alkotmányjogi tulajdoni védelmet élvező jogosultságot valódi jogorvoslati lehetőséggel kellene tudni védeni. Ehhez képest az adóhatóság kifogásként, olyan címen utasította vissza jogorvoslati kérelmét, amilyen kérelmet csak az eljárás lezárultával lehetett volna előterjeszteni, és a jogosult nem is ilyenként terjesztette elő. Az adózó így nem részesült jogorvoslatban.
- [4] 2. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Art. 92. § (11) bekezdésével szemben az alkotmányjogi panaszt elkésztetten nyújtották be. Az Art. 92. § (11) bekezdésének hatályos szövegét az egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról szóló 2012. évi CLXXVIII. törvény 270. § (2) bekezdése állapította meg, hatálybalépésének ideje 2013. január 1-je. Az Art. 136. § (2) bekezdésének megsemmisítését is kérte az indítványozó alkotmányjogi panaszában, amely rendelkezés szövegét a 2005. LXXXV. törvény 23. §-a állapította

ta meg, hatályos 2005. november 1-jétől. (A rendelkezés szövegét kisebb mértékben módosította a 2010. évi CXXII. törvény 154. § 18. pontja, ami azonban a rendelkezés felülvizsgálni kért tartalmát nem érinti.) Az Art. 143. § (1) bekezdése tekintetében pedig: a támadott szakasz szövegét a 2007. évi CXXVI. törvény 204. §-a állapította meg, hatálybalépése 2008. január 1-je volt.

- [5] Alkotmányjogi panaszát az indítványozó az Abtv. 26. § (2) bekezdésére alapítottan terjesztette elő, amely szerint az Alkotmánybíróság eljárása kivételesen akkor is kezdeményezhető, ha az alaptörvény-ellenes jogszabály rendelkezésének alkalmazása vagy hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következett be a jogsérelem, és nincs a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás, vagy a jogorvoslati lehetőségeit az indítványozó már kimerítette. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panaszt a 26. § (2) bekezdésében meghatározott esetben az alaptörvény-ellenes jogszabály hatálybalépésétől számított száznyolcvan napon belül lehet írásban benyújtani.
- [6] Az indítványozó Art. 92. § (11) bekezdését támadó alkotmányjogi panasz 2014. július 4-én, az Art. 92. § (11) bekezdése tekintetében a jogszabály hatályos szövegének hatálybalépésétől számított 549. napon, tehát támadott jogszabályok hatálybalépését követő 180 napon túl érkezett az Alkotmánybírósághoz. Az Art. 136. § (2) bekezdése és 143. § (1) bekezdése tekintetében is nyilvánvaló, hogy az alkotmányjogi panasz benyújtására nyitva álló 180 napos határidő a hatálybalépéstől számítva eltelt. Az Ügyrend 30. § (2) bekezdésének *d)* pontja szerint az Alkotmánybíróság visszautasítja az alkotmányjogi panaszt, ha az indítvány elkészült [...].
- [7] Fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadhatósági vizsgálatának eredményeként arra a megállapításra jutott, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 30. § (1) bekezdésében foglalt feltételnek, és az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 30. § (1) bekezdésében foglalt határidő elmulasztása miatt, valamint az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *f)* pontjában előírt határozott kérelem hiánya miatt – az Abtv. 47. §-a és 56. § (2)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. §-a alapján eljárva – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *d)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2014. szeptember 15.

Dr. Kiss László s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1232/2014.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3235/2014. (IX. 22.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t :

A Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 1.M.433/2013/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítása, és megsemmisítése, valamint a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény 2. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítása iránti alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó felperes alkotmányjogi panasszal élt a Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 1.M.433/2013/4. számú jogerős ítélete ellen.
- [2] Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasszal élt társadalombiztosítási határozat felülvizsgálata iránti perében hozott jogerős bírósági ítélet ellen.
- [3] Alkotmányjogi panaszában, majd annak kiegészítésében előadta, hogy korábbi munkahelyén rendszeresen munkakörébe nem tartozó feladatokat kellett végeznie, mint például sugárszennyezett fűtőolaj lefejtése. Állítása szerint emiatt számtalan betegsége alakult ki, amely maradandó fogyatékhöz vezetett. Betegsége miatt nem tudott elhelyezkedni, ezért 2012. október 11-én megváltozott munkaképességű személyek ellátása iránti kérelmet terjesztett elő. Kérelmét a társadalombiztosítási hatóságok, majd a bíróság azzal utasították el, hogy a törvényi feltételek esetében nem teljesülnek, mivel a kérelem benyújtását megelőző öt éven belül nem volt 1095 nap – a Tbj. 5. §-a szerinti – biztosított jogviszonya.
- [4] A Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 1.M.433/2013/4. számú jogerős ítélete ellen az indítványozó alkotmányjogi panasszal élt. Álláspontja szerint az eljáró bíróság által alkalmazott, a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól szóló 2011. évi CXCI. törvény (a továbbiakban: Mmtv.) 2. §-ának (1) bekezdése alaptörvény-ellenes. Sérti az Alaptörvény II. cikkében rögzített emberi méltósághoz való jogot, a XII. cikk (1) bekezdését, XV. cikk (1) bekezdését és ez vezetett a jogerős ítélet értelmében a panaszos pereszteségéhez. Ezen túlmenően az Alaptörvény XIX. cikk (1) és (2) bekezdésének, valamint XX. cikk (1) bekezdésének sérelmét is állította az indítványozó.
- [5] Indítvány-kiegészítésében megjelölte az Abtv. 27. §-át, valamint megismételve az eredeti beadványban megjelölt alaptörvényi rendelkezéseket, azok sérelmére alapozva kérte a jogerős bírósági ítélet megsemmisítését. Bejelentette továbbá, hogy az alkotmányjogi panasszal támadott jogerős ítélet ellen felülvizsgálati kérelemmel élt a Kúriához.
- [6] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdése értelmében mérlegelési jogkörében megvizsgálta az alkotmányjogi panasz befogadásának törvényi feltételeit.
- [7] Az Abtv. 26. § (1) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság alkotmányjogi panasz eljárását az kezdeményezheti, aki egyedi ügyben érintett, és az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be, jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az indítványozó a saját ügyében hozott, kérelmét elutasító közigazgatási határozatot keresettel megtámadta, az ügyben jogerős döntés született, amely ellen további fellebbezésnek helye nincs, tehát e tekintetben az alkotmányjogi panasz a törvényi feltételeknek megfelel.
- [8] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az alkotmányjogi panasz benyújtására a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül van lehetőség. A bíróság tájékoztatása szerint az indítványozó a 2013. október 28-án kelt jogerős ítéletet 2013. november 28-án személyesen vette át, amely ellen 2014. január 23-án adta postára alkotmányjogi panaszát, ajánlott küldeményként. Az alkotmányjogi panasz a fentiekre tekintettel határidőben érkezett.
- [9] Az indítványozó jelezte, hogy az alkotmányjogi panasszal támadott jogerős ítélet ellen felülvizsgálati kérelemmel élt a Kúriához. Az Ügyrend 32. §-a értelmében a jogorvoslati lehetőség kimerítésének kötelezettsége nem vonatkozik a felülvizsgálatra mint rendkívüli jogorvoslatra. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése, valamint 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz akkor is benyújtható, ha törvény felülvizsgálati kérelem vagy indítvány benyújtását is lehetővé teszi. Az ügyrend 30. § (3) bekezdése értelmében azonban az Abtv. 56. § szerinti befogadási eljárást az alkotmányjogi panasz alapján akkor is le kell folytatni, ha az alkotmányjogi panasz mellett az indítványozó felülvizsgálati eljárást is kezdeményezett.
- [10] Az alkotmányjogi panasz befogadásának vizsgálata során az Alkotmánybíróság észlelte, hogy a sérelmezett jogszabályi rendelkezés az alkotmányjogi panasz benyújtását megelőzően módosításra került. Az Mmtv. 2. § (1) bekezdése 2014. január 1-jei hatállyal, már nem csak 5 évre visszamenőleg, hanem 10, illetve 15 éves időtartamra tekintettel rendeli vizsgálni a biztosítási előzmény fennálltát. Az Abtv. 41. § (3) bekezdése értelmében hatályon kívül helyezett jogszabály alaptörvény-ellenességét akkor állapíthatja meg az Alkotmánybíróság, ha

azt a konkrét esetben még alkalmazni kell. Jelen alkotmányjogi panasz beadványban a panaszos álláspontja szerint, ha az Alkotmánybíróság panaszának helyt ad, az ítélet megsemmisítésével reparálja alapjogsérelmét.

- [11] Az alkotmányjogi panasz befogadásának feltételeként az Abtv. 52. §-a rögzíti, hogy az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. E körben az előírt törvényi feltételeknek a beadvány csak részben tesz eleget. Az alkotmányjogi panaszos megjelölte az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontját, és az Abtv. 27. §-át. Feltüntette a sérelmezett jogerős bírósági ítéletet, valamint az eljárás során alkalmazott és a döntés alapjául szolgáló alaptörvény-ellenesnek vélt jogszabályi rendelkezést, és kérte a sérelmezett bírósági ítélet megsemmisítését. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e)* pontja értelmében a beadványban indokolni kell, hogy a sérelmezett jogszabály, illetve bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével. A hiánypótlásra felhívást követően benyújtott indítvány-kiegészítésében a panaszos a korábban megjelölt alaptörvényi rendelkezéseket megismételve előadta, hogy amióta üzemi balesetet szenvedett, nem tud elhelyezkedni, több évtizede tartó küzdelme a munkáért egészségét tovább károsította, ezért kérte a bírósági ítélet alaptörvény-ellenességének magállapítását és megsemmisítését.
- [12] Tekintettel arra, hogy az alkotmányjogi panasz a sérelmezett jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességére vonatkozó, alkotmányossági szempontból értékelhető indokolást nem tartalmaz, nem került valószínűsítésre olyan a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés, mely az Abtv. 29. §-ában rögzített feltételeknek eleget téve az alkotmányjogi panasz befogadását indokolná.
- [13] Az Alkotmánybíróság ezért az Abtv. 56. § (1) és (2) bekezdése értelmében, az Alkotmánybíróság Ügyrendje 30. § (2) bekezdés *a)* pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (3) bekezdésére, az alkotmányjogi panasz befogadását visszautasította.

Budapest, 2014. szeptember 15.

Dr. Kiss László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/167/2014.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3236/2014. (IX. 22.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Szegedi Törvényszék 2.Pf.22.182/2013/3. számú, valamint a Szegedi Járásbíróság 11.P.21.863/2012/24. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Alkotmányjogi panaszában az indítványozó a Szegedi Törvényszék 2.Pf.22.182/2013/3. számú, valamint a Szegedi Járásbíróság 11.P.21.863/2012/24. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, illetve az ítéletek végrehajtásának felfüggesztését kérte az Alkotmánybíróságtól.
- [3] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben az indítványozó mint felperes szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított keresetet. Kereseti kérelmét a Szegedi Járásbíróság – keresetindítási jog hiányára tekintettel – elutasította, amely döntést a Szegedi Törvényszék jogerős ítéletében helyben hagyott. Az indítványozó szerint az első- és másodfokú ítélet sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, a XIII. cikk (1) és (2) bekezdését, a XXIV. cikk (1) és (2) bekezdését, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdését.
- [4] Az indítvány alapjául szolgáló perben – a bíróság által megállapított tényállás szerint – Szatymaz Község Önkormányzata mint I. rendű alperes 2001. június 14. napján kelt adásvételi szerződés alapján eladta az indítványozó szomszédságában lévő, korábban út, azonban 2005 októberétől legelővé átminősített ingatlan a II. rendű alperesnek. A felperes indítványozó egy 2011. évben folyt birtokvédelmi eljárásig az eladásra és átminősítésre került ingatlanon közelítette meg saját ingatlanjait, amely viszont villanypásztor telepítése által lehetetlenné vált.
- [5] Ezt követően az indítványozó keresetet nyújtott be az adásvételi szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt. Álláspontja szerint a szerződéskötéskor hatályos, a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXXV. törvény 79. § (2) bekezdés a) pontja alapján forgalomképtelenek voltak a helyi közutak és műtárgyaik, ugyanakkor az akkor hatályos Ptk. 173. § (2) bekezdése szerint a forgalomképtelen dolgok elidegenítése semmis, a Ptk. 234. § (1) bekezdése szerint pedig a semmis szerződés érvénytelenségére bárki, határidő nélkül hivatkozhat.
- [6] Az első fokon eljáró Szegedi Járásbíróság ítélete az indítványozó által hivatkozott Ptk. 234. § (1) bekezdése tekintetében – figyelemmel a Pp. 3. § (1) bekezdésére – megállapította, hogy a „kialakult következetes bírói gyakorlat szerint azonban a hivatkozott jogszabály alapján ez nem jelent egyben keresetindítási jogosultságot is. Semmisséggel kapcsolatos perbeli legitimációt ugyanis csak jogi érdekeltség vagy perlési jogosultságot biztosító jogszabályi felhatalmazás alapozhat meg.” Az elsőfokú bírói döntés szerint „önmagában tehát az a kereseti hivatkozás, hogy az eredeti állapot helyreállításával a területen történő átjárás lehetővé válna, nem alapozza meg a keresetindítási jogosultságot”. A keresetet a Szegedi Járásbíróság – a keresetindítási jog hiányára tekintettel – elutasította.
- [7] Az indítványozó felperes fellebbezése után a másodfokon eljáró Szegedi Törvényszék – az alkotmányjogi panasszal támadott – ítélete szerint „az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felperes olyan közvetlen jogi érdekeltséget, ami a fenti kritériumoknak megfelel, a per tárgyát képező szerződéssel összefüggésben bizonyítani nem tudott. Nem minősül ilyen érdeknek a fellebbezésben hivatkozott a közúttal kapcsolatos használati jog, illetőleg a szántó és legelő földterület használati joga sem, hiszen e jogokat közvetlenül a szerződés érvényessége vagy érvénytelensége nem érinti.”
- [8] A jogerős ítélet megállapította, hogy „[...] a jogi érdek bizonyításához annak igazolása szükséges, hogy a jogi igény más jogi eszközzel nem érvényesíthető. Amennyiben a felperesi ingatlan megfelelő közúttal nem lenne összekötve, úgy telki szolgalmat alapítása iránt kezdeményezhetne eljárást a felperes.” A másodfokú döntés tehát az elsőfokú bíróság ítéletét – a tényállásnak az ügy érdemét nem érintő megváltoztatása mellett – helyben hagyta.
- [9] Az indítványozó szerint a támadott bírósági ítéletek sértik az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rögzített bírósághoz forduláshoz való jogát, azáltal, hogy a bíróság a perbeli legitimáció hiánya miatt érdemben nem vizsgálta a szerződés érvényességét. Álláspontja szerint az, hogy keresetét „önkényes és alaptörvény-ellenes jogértelmezéssel elutasították” sérti az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes eljáráshoz való jogát.
- [10] A panasz alapján az ingatlanok „közúttól való megfosztása” az Alaptörvény XIII. cikk (1) és (2) bekezdéséből fakadóan sérti tulajdona birtoklásához és használatához való jogát, az ebből adódó kárt pedig a bíróság nem küszöbölte ki, tehát a XXIV. cikk (2) bekezdése szerinti kártérítéshez való jog is sérelmet szenvedett.
- [11] Az indítványozó előadta, hogy az önkormányzat azon intézkedése, amely más megfelelő közút biztosítása nélkül ingatlanait megfosztotta a megközelíthetőséget szolgáló közúttól, ellentétes volt a jogállamiság és a jog-

biztonság követelményével, ezen oknál fogva ugyancsak az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésébe ütköznek a bíróság erre vonatkozó keresetét elutasító határozatai is.

- [12] 2. A befogadhatóság formai feltételeit vizsgálva az Alkotmánybíróság az alábbi következtetésekre jutott.
- [13] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az Abtv. 27. §-a alapján benyújtott alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül kell benyújtani. A Kúria határozatát az indítványozó 2014. január 29. napján vette kézhez, az alkotmányjogi panaszt pedig 2014. február 20. napján érkezett az első fokon eljáró bírósághoz, ezért a panasz határidőben beérkezettnek tekinthető.
- [14] A panasz megfelel továbbá az Abtv. 52. § (1), illetve (1b) bekezdésében foglalt, az indítványokkal szemben támasztott formai követelményeknek, mivel megjelöli az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést, az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezését, a támadott bírói döntést, tartalmazza a bírói döntés alaptörvény-ellenességére vonatkozó okfejtést, és kifejezett kérelmet a támadott ítéletek megsemmisítésére.
- [15] 3. A befogadhatóság tartalmi feltételeit vizsgálva az Alkotmánybíróság az alábbiakat állapította meg:
- [16] Az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján a befogadhatóságról dönteni jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti tartalmi követelményeket.
- [17] Az Abtv. 27. §-a alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [18] Az indítványozó az alapügy felpereseként a jogvitában félként szerepel, így érintettsége nyilvánvaló és az Abtv. 27. §-a, valamint az 51. § (1) bekezdése szerinti jogosultnak tekinthető.
- [19] Az indítványozó a másodfokon eljáró Szegedi Törvényszék jogerős ítéletét támadja, a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségét tehát kimerítette.
- [20] 4. Az Abtv. 29. §-a az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további, alternatív jellegű tartalmi feltételeiként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel.
- [21] Az Alkotmánybíróság e feltételekkel összefüggésben arra emlékeztet, hogy az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésének értelmében az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének d) pontja alapján a bírói döntéseket az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti, és jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálatára és kiküszöbölésére korlátozódik, ezért a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára már nem rendelkezik hatáskörrel {elsőként lásd: 3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]; ezt követően megerősítette: 3392/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [6]; 3017/2013. (I. 28.) AB végzés, Indokolás [3]}. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-ában szabályozott hatáskörében eljárva a bírói döntés és az Alaptörvény összhangját biztosítja. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {elsőként lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; ezt követően megerősítette: 3065/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [5]; 3391/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [25]; 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]}. Az Abtv. 27. §-a úgy rendelkezik, hogy alkotmányjogi panasszal az egyedi ügyben érintett személy, vagy szervezet akkor fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségét már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. A bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz így nem tekinthető hagyományos értelemben vett jogorvoslatnak, ugyanis az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is kizárólag az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazza {erről lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}.
- [22] Az indítvány alapján megállapítható, hogy a panaszos nem a kereseti kérelemben szereplő adásvételi szerződéssel kapcsolatos aggályai feloldását várja az Alkotmánybíróságtól, hanem éppen azt kifogásolja, hogy az alapügyben eljáró bíróságok perbeli legitimitációra vonatkozó jogértelmezésük miatt érdemben nem vizsgálták a szerződés érvényességét és a keresetindítási jog hiányára tekintettel utasították el keresetét.

- [23] A támadott első- és másodfokú bírói ítéletek a felperes keresetindítási jogának hiányát az elbíráláskor hatályban volt Ptk. 234. § (1) bekezdésének a bírói gyakorlatot szem előtt tartó jogalkalmazói értelmezése során állapították meg.
- [24] A Szegedi Törvényszék megerősítette a Szegedi Járásbíróság azon álláspontját, hogy a felperes nem tudott bizonyítani keresetindítási jogosultságot megalapozó közvetlen jogi érdekeltséget a per tárgyát képező szerződéssel összefüggésben. A bíróság leszögezte, hogy „[n]em minősül ilyen érdeknek a fellebbezésben hivatkozott a közúttal kapcsolatos használati jog, illetőleg a szántó és legelő földterület használati joga sem, hiszen e jogokat közvetlenül a szerződés érvényessége vagy érvénytelensége nem érinti.”
- [25] A jogerős ítélet leszögezte, hogy „a per tárgyát képező felperesi ingatlan az N. számú közútról megközelíthető, annak állapota jelen perben irreleváns. Másrészt a közút hiánya önmagában sem volna alkalmas a szerződés érvénytelenségével összefüggésben a perbeli legitimáció megalapozására, hiszen a jogi érdek bizonyításához annak igazolása szükséges, hogy a jogi igény más jogi eszközzel nem érvényesíthető. Amennyiben a felperesi ingatlan megfelelő közúttal nem lenne összekötve, úgy telki szolgálat alapítása iránt kezdeményezhetné az eljárást a felperes.”
- [26] Az Alkotmánybíróság alkotmányjogi panasz alapján eljárva is csak a bírói döntést befolyásoló alapjogi sérelem, alaptörvény-ellenesség alapján jogosult az igazságszolgáltatás mint önálló hatalmi ág hatáskörébe tartozó jogszolgáltató tevékenységbe beavatkozni. A bíró jogszabály-értelmezését csak abban az esetben vizsgálhatja felül, ha az ellentétes az Alaptörvénnyel, illetve az Alaptörvényben biztosított jogok sérelméhez vezet.
- [27] Önmagában az a tény, hogy a szerződés érvénytelenségére irányuló keresetét a bíróság perbeli legitimációja hiányára tekintettel elutasította, nem alapozza meg az indítványban leírt aggályokat és az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel összefüggésben fennálló vélt sérelmeket. Az indítványozó ezen felül nem állított olyan jól körülírt alaptörvény-ellenességet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességként lehetne értékelni.
- [28] 5. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadhatósági vizsgálatának eredményeként így arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz az Abtv. 29. §-ában megfogalmazott befogadhatósági akadályban szenved. Az Alkotmánybíróság ezért a kérelmet – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az 56. § (2)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1) és (2) bekezdései alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján – visszautasította.

Budapest, 2014. szeptember 15.

Dr. Kiss László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/381/2014.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3237/2014. (IX. 22.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 29/B. § (2) bekezdés a) pontja, és az utak építésének, forgalomba helyezésének és megszüntetésének engedélyezéséről szóló 93/2012. (V. 10.) Korm. rendelet 14. § (1)–(2) bekezdései alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére, valamint alkalmazási tilalom kimondására irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Majoros Gyula valamint Majoros Sándor László (a továbbiakban együtt: indítványozók) közösen megbízott jogi képviselőjük útján alkotmányjogi panaszt terjesztettek elő.
 - [2] Az indítványozók – az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszukban – a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kkt.) 29/B. § (2) bekezdés a) pontja, valamint az utak építésének, forgalomban helyezésének és megszüntetésének engedélyezéséről szóló 93/2012. (V. 10.) Korm. rendelet (továbbiakban: kormányrendelet) 14. § (1) és (2) bekezdései alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését indítványozták. Egyben alkalmazási tilalom kimondását kérték ügyükben, a tárgyi autóbusszemálló forgalomba helyezésének engedélyezésére irányuló eljárásban.
 - [3] Az indítványozók beadványukban előadták, hogy a tulajdonukat képező ingatlanok előtt az önkormányzat autóbusszemállót létesített, amely akadályozza az ingatlanok megközelítését. Az indítványozók azt kifogásolják, hogy nem kapták kézhez az autóbusszemálló forgalomba helyezését engedélyező hatósági határozatot, mivel a támadott jogszabályi rendelkezések alapján nem minősültek ügyfélnek az eljárásban, így az ellen jogorvoslat sem élhettek. Álláspontjuk szerint ezért a megjelölt rendelkezések ellentétesek az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslatihoz való joggal.
 - [4] Ezen túlmenően sérelmezték, hogy a kormányrendelet a Kkt. rendelkezéseitől eltérően határozza meg az ügyfél, illetve a kézbesítés szabályait, ami még további szűkítést jelent a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 15. § (1) bekezdésének előírásaihoz képest. Ez álláspontjuk szerint az Alaptörvény 15. cikk (4) bekezdésébe ütközik.
 - [5] Az indítványozók jogi képviselőjük útján megkeresték az alapvető jogok biztosát, valamint a Belügyminisztérium önkormányzati államtitkárát.
 - [6] Az indítványozók úgy nyilatkoztak, hogy az ügyben – az előzményekre is tekintettel – semmilyen eljárás nincsen folyamatban.
- [7] 2. Az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának vizsgálata.
- [8] Az Abtv. 56. § (1) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerint tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. Az Abtv. 56. § (2) bekezdése szerint a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.
 - [9] Az Abtv. 26. § (1) bekezdése értelmében alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet, ha az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be és jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az Abtv. 26. § (2) bekezdése értelmében alkotmányjogi panasz eljárás kivételesen akkor is kezdeményezhető, ha az alaptörvény-ellenes jogszabály rendelkezésének alkalmazása vagy hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következett be a jogsérelem, és nincs a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás, vagy a jogorvoslati lehetőségeit az indítványozó már kimerítette.

- [10] Az indítványozók által sérelmezett autóbuszmegálló létesítését engedélyezési és forgalomba helyezési hatósági eljárás előzte meg, azonban ebben nem tudtak részt venni, mivel ügyféli minőségüket a hatóságok nem ismerték el, ezért – állításuk szerint – jogorvoslati lehetőségük sem volt az ügyben. A panaszosok tehát egyedi ügyben érintettek.
- [11] Az Abtv. 26. § (2) bekezdés *b*) pontja további feltételként írja elő a jogorvoslati lehetőségek kimerítését, vagy a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás hiányát. Az indítványozók által jogsérelmük alapjaként ügyféli minőségük el nem ismerését tüntették fel. A Ket. az Ügyfél címszó alatt külön rendelkezik arról az esetről, amikor az eljárást kezdeményező ügyfélen kívüli személy kíván az ügyben ügyféli minőségben fellépni, és ennek megtagadása esetén önálló fellebbezési jogot biztosít. [Az eljárás megindítására irányuló kérelmet benyújtó ügyfélen kívüli ügyféli jogállást megtagadó végzés ellen önálló fellebbezésnek van helye. Ket. 15. § (8) bekezdés] Az Abtv. 26. § (2) bekezdés *b*) pontja szerinti feltétel, azaz a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás hiánya tehát nem áll fenn, az indítványozók a – rendelkezésre álló iratokból megállapíthatóan – nem éltek ezen jogorvoslati lehetőséggel, így alkotmányjogi panaszuk e tekintetben nem felel meg a törvényi feltételnek.
- [12] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül, a 26. § (2) bekezdésében meghatározott esetben az alaptörvény-ellenes jogszabály hatálybalépésétől számított száznyolcvan napon belül lehet írásban benyújtani. Amennyiben viszont a döntés közlése elmarad, az alkotmányjogi panasz benyújtására nyitva álló határidő a tudomásszerzéstől, vagy az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének bekövetkezésétől számított hatvan nap.
- [13] Az indítványozók a forgalomba helyezés megtörténtéről úgy értesültek, hogy az autóbusz megállóhelyet jelző táblára elhelyezett takarást 2014. január hónap közepén eltávolították. Az indítványozók még a forgalomba helyezés előtt jogi képviselőt hatalmaztak meg képviselőjükkel, azonban a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Közlekedés Felügyelete nem ismerte el ügyféli pozíciójukat és az engedélyezésről szóló határozatot sem kézbesítették számukra. Az alkotmányjogi panasz benyújtására nyitva álló határidő számításakor tehát a kézbesítés hiányában a tudomásszerzés időpontja jelenti a kezdő dátumot. Tekintve azonban, hogy naptári nap szerint pontosan nem határozható meg (az indítványozók előadása szerint 2014. január közepe), az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy a 2014. március 17-én érkezett beadvány a törvényben előírt hatvan napos határidőn belül érkezett.
- [14] Az Abtv. 29. §-a értelmében az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Jelen ügyben nem született bírói döntés, a panaszosok előadása szerint azért, mert nem élhettek jogorvoslattal a sérelmezett közigazgatási hatósági határozat ellen. Ennek akadályá szerintük az volt, hogy nem ismerték el ügyféli minőségüket. A fentebb már részletezett önálló jogorvoslati lehetőségre is figyelemmel az indítványozók nem valószínűsítettek olyan alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, mely az Alaptörvény XXVIII. cikkében rögzített jogorvoslathoz való alapjog sérelmére utalna, és így az alkotmányjogi panasz befogadását indokolná, ezért e tekintetben az alkotmányjogi panasz visszautasításának van helye.
- [15] Alkotmányjogi panasz beadványukban a panaszosok az Alaptörvény 15. cikk (4) bekezdése sérelmét is állították azzal, hogy a kormányrendelet 14. § (1) bekezdése a Kkt. 29/B. §-ától eltérően határozza meg az utak építésének, forgalomba helyezésének és megszüntetésének engedélyezésére irányuló eljárásban az ügyfél, valamint a kézbesítés szabályait, ezzel még tovább szűkítve a Ket. általános ügyfél meghatározását.
- [16] Az Alaptörvény 15. cikk (4) bekezdése értelmében a Kormány rendelete törvénnyel nem lehet ellentétes. Az Alkotmánybíróság irányadó gyakorlata szerint a jogállamiság alkotmányos alapját jelentő jogbiztonság elvének egyik garanciája a jogforrási hierarchia érvényesülése. A jogforrási hierarchia azt jelenti, hogy az alacsonyabb szintű jogszabály tartalma nem lehet ellentétes magasabb szintű jogszabály rendelkezéseivel. {3132/2013. (VII. 2.) AB határozat, Indokolás [42]} Az Alkotmánybíróság szerint azonban nem tekinthetőek Alaptörvényben biztosított jognak az egyes jogforrások kiadását rendező hatásköri szabályok, illetve a jogforrási hierarchiát szabályozó alkotmányos rendelkezések. Ezek alapján konkrét alapjogsérelem nem állapítható meg {3114/2013. (VI. 4.) AB határozat, Indokolás [29]}. Így erre alkotmányjogi panasz nem alapozható.

- [17] Fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) és (2) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság Ügyrendje 30. § (2) bekezdés *a*), *e*) és *h*) pontjai alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (3) bekezdésére az alkotmányjogi panasz befogadását visszautasította.

Budapest, 2014. szeptember 15.

Dr. Kiss László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/505/2014.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3238/2014. (IX. 22.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Mfv.II.10.716/2012/8. számú ítélete, a Fővárosi Törvényszék 51.MF.630.762/2012/6. számú ítélete, valamint a Fővárosi Munkaügyi Bíróság 16.M.5335/2010/19. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján – 2014. január 3-án – alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, amelyben a Kúria Mfv. II.10.716/2012/8. számú ítélete, a Fővárosi Törvényszék 51.MF.630.762/2012/6. számú ítélete, valamint a Fővárosi Munkaügyi Bíróság 16.M.5335/2010/19. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [2] Az indítványozó álláspontja szerint a támadott bírói döntések sértik az Alaptörvény B) cikk (1) és (4) bekezdéseit, C) cikk (3) bekezdését, E) cikk (3) bekezdését, Q) cikk (3) bekezdését, R) cikk (2) és (3) bekezdéseit, T) cikk (1) bekezdését, I. cikk (1) bekezdését, II. cikkét, VI. cikk (2) bekezdését, XV. cikk (1) és (2) bekezdéseit, XXIV. cikk (1) bekezdését, XXVIII. cikk (7) bekezdését, 1. cikk (2) bekezdés *b*) pontját, 4. cikk (1) bekezdését, 5. cikkét, 9. cikk (1) bekezdését, 17. cikk (5) bekezdését, 25. cikk (1) bekezdését, 26. cikk (1) bekezdését, valamint 28. cikkét.
- [3] Az Alkotmánybíróság főtárgya 2014. január 19-én kelt levelében felhívta az indítványozót, hogy az Abtv. 52. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően egészítse ki indítványát, mert részletesen ismertette ugyan az ügyben irányadó jogszabályokat, ám nem fejtette ki kellően, hogy a támadott ítéletek miért és mennyiben sértik az Alaptörvényben biztosított jogait. Arról is tájékoztatta az indítványozót, hogy az Alaptörvény alkotmányjogi panaszban megjelölt B) cikk (4) bekezdése, C) cikk (3) bekezdése, E) cikk (3) bekezdése, Q) cikk (3) bekezdése, R) cikk (2) és (3) bekezdései, T) cikk (1) bekezdése, 1. cikk (2) bekezdés *b*) pontja, 4. cikk (1) bekezdése, 5. cik-

- ke, 9. cikk (1) bekezdése, 17. cikk (5) bekezdése, 25. cikk (1) bekezdése, valamint 26. cikk (1) bekezdése nem Alaptörvényben biztosított jog.
- [4] Az indítványozó 2014. március 28-án újabb – hiánypótló – beadvánnyal fordult az Alkotmánybírósághoz, amelyben továbbra is kérte a már korábban is támadott ítéletek megsemmisítését, az Alaptörvény B) cikk (1) és (3) bekezdéseinek, C) cikk (1) bekezdésének, T) cikk (2) bekezdésének, I cikk (2) és (3) bekezdésének, II. cikkének, III. cikkének, VI. cikkének, XIII. cikkének, XV. cikk (1)–(2) és (4) bekezdéseinek, XXIV. cikk (1) bekezdésének, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseinek, 25. cikk (4) bekezdésének, valamint 28. cikkének sérelme miatt.
- [5] 2014. június 3-án az indítványozó külön beadványban kérte az Alkotmánybíróságtól, hogy az Abtv. 61. § (1) bekezdés a) illetve c) pontjai alapján hívja fel a Kúriát Mfv.II.10.716/2012/8. számú ítéletének járulékos kérdésekben (eljárási illeték) hozott döntése végrehajtása felfüggesztésére. Indítványozó e beadványában arra hivatkozott, hogy az Abtv. 53. § (4) bekezdése értelmében kérte a Kúriától a járulékos kérdésekben hozott döntés felfüggesztését, azonban a bíróság arról nem hozott határozatot.
- [6] 2. Az indítványozót a munkáltatója 2010. augusztus 30-án kelt levelében arról tájékoztatta, hogy a kormánytisztviselők jogállásáról szóló 2010. évi LVIII. törvény (a továbbiakban: Ktjv.) alapján mennyi kormánytisztviselői jogviszonyban töltött idő után válik jubileumi jutalomra jogosulttá; mely időszakok vehetők figyelembe a jubileumi jutalomra jogosító idő megállapításánál, valamint megállapította a jubileumi jutalomra jogosító idő számításának kezdő időpontját. Ennek alapján az indítványozó megállapítási keresetet terjesztett elő a Fővárosi Munkaügyi Bíróságon, amelyben kérte a bíróságtól, hogy állapítsa meg, hogy a tájékoztató levél jogsértő, lévén, hogy nem a munkáltatói jogkör gyakorlójától származik; nem tartalmaz jogorvoslatra vonatkozó tájékoztatást; valamint a közszolgálati nyilvántartással, okiratokkal, és jogszabályokkal ellentétesen állapítja meg a közszolgálati jogviszonyban eltöltött idő tartamát. Az elsőfokú munkaügyi bíróság megállapította, hogy a Ktjv. – 2010. július 6-át követően – módosította a jubileumi jutalomra vonatkozó szabályokat, amelynek következtében figyelmen kívül kellett hagynia az indítványozó gazdasági társaságoknál valamint egy szakszervezettel létrejött jogviszonyai időtartamát.
- [7] Az elsőfokú bíróság azt is kifejtette ítéletében, hogy a megállapítási kereset törvényi feltételei nem álltak fenn, hiszen az indítványozónak szóló tájékoztató irat nem minősíthető munkáltatói intézkedésnek, nem célozta joghatás kiváltását. Megállapította továbbá az elsőfokú bíróság azt is, hogy az indítványozó által előterjesztett nem vagyoni kárigény megalapozatlan volt.
- [8] A Fővárosi Törvényszék helybenhagyta az elsőfokú bíróság ítéletét kifejtve: a Ktjv. 23. § (1) és (3) bekezdései együttes értelmezésével a jubileumi jutalomra jogosító időnek nem a Ktjv. hatályba lépésekor kormánytisztviselői jogviszonnyá alakult teljes köztisztviselői jogviszony minősül, hanem csak a Ktjv. (3) bekezdés a)–g) pontjaiban felsorolt időtartamok. Arra is utalt a másodfokú bíróság, hogy a megállapítási kereset a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) által megállapított konjunktív feltételei nem álltak fenn, jogalapja hiányzott, hiszen a másodfokú bíróság nem fogadta el az indítványozó 35 éves jubileumi jutalomra való jogosultságát 2010. augusztus 16. napjával.
- [9] Az indítványozó a felülvizsgálati kérelmében kérte a Kúriától a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és a jogszabályoknak megfelelő új határozat meghozatalát. Az eljáró bíróságoknak – a Kúria indokolása alapján – arról kellett döntenüik, hogy a Ktjv. 23. § (1) és (3) bekezdései alapján az indítványozót 2010. augusztus 16-ai esedékességgel illette-e meg a 35 éves jubileumi jutalom. A Kúria hatályában fenntartotta a Fővárosi Törvényszék másodfokú ítéletét, kiemelte továbbá, hogy a jubileumi jutalomra való jogosultságot mindig a hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni, tehát a külön juttatás alapját képező különböző jogszerző idők számítása is csak az adott jogviszonyra hatályos jogszabályok alapján történhet. Hangsúlyozta a Kúria: a jogosultság konjunktív feltétele, hogy a kormánytisztviselő ténylegesen a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény (a továbbiakban: Ktv.) hatálya alá tartozó munkáltatónál végezte korábban feladatit, nem elegendő, hogy az indítványozó korábbi köztisztviselői jogviszonyának teljes idejét közszolgálati jogviszonynak minősítették.
- [10] Az indítványozó felülvizsgálati kérelmében hivatkozott először arra, hogy korábbi munkaviszonyai beszámításának hiánya miatt egyéb jogsérelmet is szenvedhetett, például a felmentési idő megállapítása szempontjából. Korábban a tájékoztató levélben foglaltakat kizárólag a jubileumi jutalomra jogosultság szempontjából támadta, így a Pp. 275. § (1) bekezdése alapján az újabb kérdés felülvizsgálati eljárásban nem volt vizsgálható.

- [11] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az Ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról, az 56. § (2) bekezdése értelmében pedig a befogadhatóságról dönteni jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.
- [12] A befogadhatóság feltételeit vizsgálva az Alkotmánybíróság tanácsa az alábbiakat állapította meg.
- [13] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése alapján az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, az (1b) bekezdés szerint a kérelem akkor határozott, ha egyértelműen megjelöli:
- „a) azt az alaptörvényi, illetve törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá amely az indítványozó jogosultságát megalapozza,
- b) az eljárás megindításának indokait, alkotmányjogi panasz esetén az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét,
- c) a 38. §-ban meghatározott eljárás kivételével az Alkotmánybíróság által vizsgálandó jogszabályi rendelkezést vagy bírói döntést, továbbá a 33. §-ban meghatározott eljárás indítványozása esetén az Országgyűlés határozatát, illetve a 34–36. §-ban meghatározott eljárás indítványozása esetén az alaptörvény-ellenes működést, magatartást vagy hatáskörgyakorlást,
- d) az Alaptörvény, illetve a nemzetközi szerződés megsértett rendelkezéseit,
- e) az indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabály, jogszabályi rendelkezés, bírói döntés vagy – a 33. §-ban meghatározott eljárás indítványozása esetén – az Országgyűlés határozata miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével vagy a nemzetközi szerződéssel, továbbá a 34–36. §-ban meghatározott eljárás indítványozása esetén az indítványban foglalt kérelem részletes indokolását, valamint
- f) a kifejezett kérelmet a jogszabály, jogszabályi rendelkezés vagy a bírói döntés megsemmisítésére, illetve az Alkotmánybíróság döntésének tartalmára”.
- [14] Mindezek alapján az indítvány akkor alkalmas érdemi elbírálásra, ha az Abtv. fent idézett 52. § (1b) bekezdésében foglalt feltételeknek megfelelően határozott kérelmet tartalmaz. Ezzel szemben az indítványozó még hiánypótló beadványában is az ügy ténybeli kérdéseit, történeti előzményeit, a bíróságok megállapításait, valamint jogértelmezését, álláspontját ismertette, de nem fejtette ki kellően, hogy az indítványban támadott ítéletek miért és mennyiben sértik az Alaptörvényben biztosított jogait. A főtítkári hiánypótlási felhívást követően is hivatkozik az indítványozó több olyan alaptörvényi rendelkezésre – B) cikk (4) bekezdés, C) cikk (3) bekezdés, E) cikk (3) bekezdés, Q) cikk (3) bekezdés, R) cikk (2) és (3) bekezdései, T) cikk (1) és (2) bekezdései, 1. cikk (2) bekezdés b) pontja, 4. cikk (1) bekezdése, 5. cikk, 9. cikk (1) bekezdése, 17. cikk (5) bekezdése, 25. cikk (1) bekezdése, 26. cikk (1) bekezdése, valamint 28. cikk – amelyek nem Alaptörvényben biztosított jogok. Az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének indokolása hiányzik az indítványból.
- [15] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz a főtítkári tájékoztatás ellenére továbbra sem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében foglalt határozott kérelem feltételeinek. Az alkotmányjogi panasz és annak kiegészítése sem tartalmaz indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel, és miben áll a megjelölt, Alaptörvényben biztosított jogok sérelme, így az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdésének b) és e) pontjaiban foglaltaknak.
- [16] Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján megállapítja, hogy az indítvány nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdésének b) és e) pontjaiban foglaltaknak, ezért az Ügyrend 30. § (2) bekezdés h) pontja alapján az alkotmányjogi panaszt visszautasította.
- [17] 4. Az indítványozó 2014. június 3-án beérkezett külön beadványban kérte az Alkotmánybíróságtól, hogy az Abtv. 61. § (1) bekezdés a) illetve c) pontjai alapján hívja fel a Kúriát Mfv.II.10.716/2012/8. számú ítéletének járulékos kérdésekben (eljárási illeték) hozott döntése végrehajtása felfüggesztésére.
- [18] Az Abtv. 61. § (1) bekezdése alapján „[a]z Alkotmánybíróság eljárásában kivételesen a kifogásolt döntés végrehajtásának felfüggesztésére hívja fel a bíróságot, ha az a) az alkotmánybírósági eljárás várható tartamára vagy a várható döntésre tekintettel, b) súlyos és helyrehozhatatlan kár vagy hátrány elkerülése érdekében, vagy c) más fontos okból indokolt, és a bíróság az 53. § (4) bekezdése alapján a döntés végrehajtását nem függesztette fel”.
- [19] Az alapügyben eljáró bíróság az Abtv. 53. § (4) bekezdése alapján az alkotmányjogi panaszban támadott döntés végrehajtását az Alkotmánybíróság eljárásának befejezéséig felfüggesztheti.

- [20] Mivel az Alkotmánybíróság a panaszt a fentiek alapján visszautasította, az indítványozó felfüggesztési kérelme oka fogyottá vált.

Budapest, 2014. szeptember 15.

Dr. Kiss László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/8/2014.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3239/2014. (IX. 22.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Mfv.III.10.411/2012/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozó az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján kérte a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Mfv.III.10.411/2012/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [3] Az indítványozó 2001-ben lépett rendőrségi állományba, 2002-ben egy kft társtulajdonosa lett, megszerezve az üzletrészek 26,67%-át. Budapest Rendőrfőkapitánya 2005. január 20-án kelt 113–33/75/2004. számú határozatával megállapította, hogy indítványozó szolgálati viszonyával összeférhetetlen a gazdasági társaságban lévő tulajdonosi pozíciója, ezért felszólította, hogy szüntesse meg a gazdasági összeférhetetlenségét. Az indítványozó erre tekintettel 2005 februárjában – állítása szerint áron alul – értékesítette üzletrésztét, egyúttal panasszal élt a határozat ellen. Az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK) 2005. május 20-án kelt határozatával hatályon kívül helyezte az összeférhetlenség megszüntetésére vonatkozó határozatot.
- [4] Az indítványozó – számítása szerint – üzletrésze gyors és kényszerű értékesítése miatt mintegy 5,1 millió forintot kárt szenvedett (az üzletrész értéke, és a 2004. évre megállapított osztalék összege), ezért pert indított az ORFK ellen. A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság, mint elsőfokú bíróság 16.M.4167/2010/3. számú ítéletében helyt adott a keresetnek. A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 55.Mf.630.668/2011/3. számú ítéletével hatályában fenntartotta az elsőfokú ítéletet. Ugyanakkor a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Mfv. III.10.411/2012/5. számú ítéletével részben hatályon kívül helyezte a másodfokú ítéletnek az alperesi marasztalás összegére és a perköltségre vonatkozó részét, részben megváltoztatta az elsőfokú bíróság ítéletét leszállítva a marasztalás összegét és a perköltséget. A Kúria döntése értelmében az indítványozót mintegy 3,8 millió forint kár érte, így ennek megfizetésére kötelezte az alperes ORFK-t. A Kúria ugyanis elismerte indítványozónak

az üzletrész kényszerű eladásából származó kárigényét, azonban azt az osztalék tekintetében már nem látta megalapozottnak. Az indítványozó álláspontja szerint a Kúria ítélete sérti a tulajdonhoz való jogát [Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése] és a vállalkozás szabadságából levezethető szerződési szabadságot [Alaptörvény M) cikk (1) bekezdése], valamint a tisztességes eljáráshoz és a jogorvoslathoz való jogát [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése].

- [5] Az indítványozó úgy véli, hogy a bírói döntés egyrészt sérti a tisztességes eljáráshoz való jogát, mivel azt nem nyilvános tárgyaláson hozta meg a bíróság, így a felek nem fejthették ki álláspontjukat; másrészt azért is sérül, mert a felülvizsgálati eljárásban hozott döntés jogorvoslattal már nem támadható, és ez egyúttal a jogorvoslathoz való jogát is korlátozza.
- [6] A tulajdonhoz való jogának sérelmét azzal indokolta az indítványozó, hogy üzletrészének kényszereladása miatt sérült a rendelkezési jog szabad gyakorlása, illetve a hasznok szedésének joga. Véleménye szerint a Kúria döntése nem egy másik alapjogra tekintettel korlátozta a tulajdonjogát – amely az egyén anyagi függetlenségének és így végső soron az emberi méltóságának alapja –, hanem egy hibás jogértelmezés alapján. Ezzel szoros összefüggésben úgy véli az indítványozó, hogy az üzletrész kényszerűségből történő eladása – illetve annak a bíróság általi szentesítése – a szerződési szabadságát is sértette, és emiatt esett el az üzletrész alapján járó osztaléktól, ami szintén tulajdonjogi sérelemként jelent meg számára.
- [7] Az indítványozó a fentiek alapján kérte a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Mfv.III.10.411/2012/5. számú ítéletének a megsemmisítését.
- [8] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Ezért az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta, hogy az Abtv. 27. §-a alapján előterjesztett indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz előterjesztésére vonatkozó, törvényben meghatározott formai és tartalmi követelményeknek.
- [9] Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Mfv.III.10.411/2012/5. számú ítélete elleni alkotmányjogi panasz befogadhatóságának vizsgálata során megállapította, hogy az az Abtv. 51–52. §§-ban foglalt formai feltételeknek megfelel. Ezt követően az Alkotmánybíróság azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a befogadhatóság tartalmi követelményeinek, így különösen az Abtv. 26–27. § és 29–31. § szerinti feltételeknek. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy az ügyben felmerült alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány nem felel meg ezeknek a követelményeknek.
- [10] Az indítványozó úgy vélte, hogy azért sérült a tisztességes eljáráshoz való joga, mert a Kúria tárgyalás tartása nélkül hozta meg az Mfv.III.10.411/2012/5. számú határozatát.
- [11] A Kúria támadott határozata rögzíti, hogy a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 274. § (1) bekezdése alapján tárgyalás tartása nélkül hozta meg döntését. A Pp. felhívott rendelkezése szerint a felülvizsgálati kérelmet a Kúria tárgyaláson kívül bírálja el, kivéve, ha a felek bármelyike tárgyalás tartását kéri, vagy a Kúria a tárgyaláson való elbírálást szükségesnek tartja. Az indítványozó tehát nem volt elzárva attól, hogy ügyét tárgyaláson bírálja el a felülvizsgálati bíróság.
- [12] Az Alkotmánybíróság továbbá rámutat, hogy állandó gyakorlata szerint a tisztességes eljáráshoz való jogból nem következik kényszerítően, hogy a bíróságok egy adott ügyre vonatkozó valamennyi rendes és rendkívüli jogorvoslati eljárásban – tekintettel a tárgyi ügy peres jellegére ezt konkretizálva rendkívüli perorvoslatot jelent – a fél jogait és kötelezettségeit kizárólag tárgyaláson bírálhatná el. A 3115/2013. (VI. 4.) AB határozat szerint: „A tárgyalási elv, a szóbeliség és a közvetlenség a polgári peres eljárás alapelvei közé tartozik. Nem jelenti azonban ezeknek az alaptörvényi szabállyá emelt alapelveknek a sérelmét, ha a törvény – különösen a rendkívüli – jogorvoslati eljárásokban a bíróság számára lehetővé teszi az indítvány tárgyaláson kívüli elbírálását.” {Indokolás [43]}.
- [13] Az indítványozó a jogorvoslathoz való jog sérelmét abban látta, hogy a felülvizsgálati döntés ellen már nem áll rendelkezésére semmiféle jogorvoslati lehetőség. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a jogorvoslathoz való jogból csupán azt követezik – de az sem abszolút követelményként –, hogy az első fokon meghozott érdemi döntésekkel szemben, azt felülvizsgálandó, magasabb fórumhoz lehessen fordulni. {3120/2012. (VII. 26.) AB határozat, Indokolás [22] [23]; 3022/2013. (I. 28.) AB végzés, Indokolás [14]–[17]}. Ebből következően jelen ügyben, a felülvizsgálattal mint rendkívüli perorvoslattal szemben igénybe vehető esetleges újabb perorvoslat az Alaptörvény által garantált jogorvoslaton túlmutató többletlehetőség.

- [14] Az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére van jogköre, a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének, és a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára azonban már nem rendelkezik hatáskörrel {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}.
- [15] A fentiekből megállapítható, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszában a tulajdonhoz való jog és a szerződési szabadság tekintetében valójában a bíróság által megállapított tényállást, a bírói törvényértelmezés helyességét, valamint a bíróság által mindezekből levont következtetéseket vitatta.
- [16] Az indítvány összességében tehát nem vetett fel olyan alkotmányjogi jelentőségű kérdést, amely indokolná az érdemi eljárás lefolytatását, és a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség sem merült fel az ügyben.
- [17] Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-a szerinti feltételeknek, ezért azt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2014. szeptember 15.

Dr. Kiss László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/98/2014.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3240/2014. (IX. 22.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Gfv.VII.30.104/2013/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó gazdasági társaság képviseletében jogi képviselője fordult alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozó az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján kérte a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Gfv.VII.30.104/2013/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [3] Az indítványozó részvénytársaság megvásárolta egy textil külkereskedelemmel foglalkozó céggel szemben fennálló követeléseket. Később a cég felszámolás alá került, melynek során a felszámoló az indítványozóra engedményezte a cégnek a Vám- és Pénzügyőrséggel (később Nemzeti Adó és Vámhivatal, a továbbiakban: vámhatóság) szembeni – visszatérítendő vám, általános forgalmi adó és statisztikai illeték késedelmes vissza-

- fizetéséből eredő kamat – követelését. Az indítványozó közigazgatási eljárásban nem jutott hozzá e követeléshez, tekintettel arra, hogy a Fővárosi Bíróság 8.K.33.812/2005/9. számú, közigazgatási perben hozott jogerős ítéletével megállapította, hogy a közigazgatási eljárásban nem minősül félnek, azaz a vámhatósággal szembeni kamatkövetelés engedményezése önmagában nem eredményez ügyféli pozíciót. Az indítványozó ezt követően polgári pert indított a vámhatóság ellen kérve a késedelmi kamat megfizetését három különböző jogcímet jelölve meg: elsődlegesen államigazgatási jogkörben okozott kár megtérítéseként, másodlagosan késedelmi kamatként, harmadsorban jogalap nélküli gazdagodásra hivatkozva kérte a pénzösszeg kifizetését. A Fővárosi Bíróság mint elsőfokú bíróság 26.P.28.469/2005/29. számú közbenső ítéletével megállapította, hogy a vámhatóság köteles a késedelmi kamatot megfizetni az engedményezés révén a követelést megszerző indítványozónak.
- [4] A Fővárosi Ítéletábrla (a továbbiakban: Ítéletábrla) a 12.Gf.40.404/2007/6. számú végzésével a közbenső ítélet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per további tárgyalására utasította. Az Ítéletábrla álláspontja szerint a késedelmi kamat mint jogcím nem szolgálhat a marasztalás alapjául, tekintettel arra, hogy a kamattfizetési kötelezettség alapja csak vámigazgatási jogkörben hozott határozat lehet. A polgári pert megelőzően hozott közigazgatási határozatok – és az azokat megerősítő bírósági határozat – szerint az indítványozó ügyféli minőségének hiánya kizárja az alperes vámhatósággal szembeni kamatigény érvényesítését. Az Ítéletábrla hangsúlyozta, hogy az engedményezés nem változtatta meg a tartozás, illetve engedményezett követelés jogcímét. Az Ítéletábrla szerint az indítványozó késedelmi kamat címén érvényesített igényének a közigazgatási eljárásban érvényesített ugyanazon joggal és tényalappal való azonossága kizárja az e jogcímen történő igényérvényesítést és ennek folytán a jogalap kérdését érintő határozathozatalt. Ugyanakkor az Ítéletábrla elrendelte az elsőfokú eljárás folytatását, a további bizonyítás eljárás kiegészítése végett az államigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése, illetve jogalap nélküli gazdagodás visszatérítése jogcímen előterjesztett kereset elbírálására.
- [5] Az elsőfokú bíróság 26.P.28.469/2005/37. számú ítéletével az indítványozó felperes keresetét elutasította. Ítéletének indokolásában a bíróság kifejtette, hogy eljárása során a másodfokú bíróság végzése alapján kellett eljárnia, így eljárásának tárgyát kizárólag a közigazgatási jogkörben okozott kártérítés és a jogalap nélküli gazdagodás visszatérítése címén előterjesztett jogcímek vizsgálata képezhette. A kártérítési igényt az alperes jogellenes és felróható magatartásának bizonyítása hiányában, a jogalap nélküli gazdagodás visszatérítése jogcímén előterjesztett kereset pedig azért volt megalapozatlan, mert a felperesnek volt jogcíme a követelésre. A fellebbezés folytán eljáró Fővárosi Ítéletábrla a 12.Gf.40.055/2010/23. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, az indítványozó keresetét részben megalapozottnak találta és államigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésére kötelezte a vámhatóságot. A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság Gfv.IX.30.199/2011/6. számú részítéletével az Ítéletábrla fentiekben ismertetett ítéletét hatályon kívül helyezte, a Fővárosi Bíróság 26.P.28.469/2005/37. számú ítéletének az államigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése jogcímen előterjesztett kereset elutasító rendelkezését helybenhagyta, egyebekben utasította a másodfokú bíróságot a jogalap nélküli gazdagodás visszatérítésére irányuló kereseti kérelem elbírálására.
- [6] A Fővárosi Ítéletábrla a folytatódó eljárásban hozott 12.Gf.40.484/2012/5. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Az ítéletábrla határozatában megállapította, hogy eljárásának tárgya már csak a jogalap nélküli gazdagodás visszatérítése tárgyában előterjesztett kereseti kérelem volt. Ezzel kapcsolatban kifejtett álláspontja szerint ez a jogcím szubszidiárius jellegű, csak akkor lehet rá hivatkozni, ha a követelésnek más jogcíme nincs. Az indítványozó keresete azonban azon alapult, hogy a vámhatóság kárt okozott neki a túlfizetett összegek késedelmes, kamat nélküli visszafizetésével, azaz a követelésének volt jogcíme.
- [7] Az indítványozó felülvizsgálati kérelmét a Kúria a Gfv.VII.30.104/2013/6. számú ítéletével bírálta el. A Kúria megállapította, hogy a felülvizsgálati eljárásnak már nem lehetett tárgya a Legfelsőbb Bíróság Gfv.IX.30.199/2011/6. számú részítélete jogszerűségének vizsgálata. A másodfokú bíróság a jogerős részítéletben írtakhoz kötve volt, az abban kijelölt körben kellett döntését meghoznia, azaz csak a jogalap nélküli gazdagodás visszatérítése jogcímen előterjesztett kereset megalapozottságát kellett vizsgálnia. A Kúria egyetértett a másodfokú bíróságnak a jogalap nélküli gazdagodás szubszidiárius jellegével kapcsolatban kifejtett jogi álláspontjával, így hatályában fenntartotta a másodfokú ítéletet. Ezen túlmenően a Kúria rámutatott, hogy az indítványozónak valójában egyetlen kereseti kérelme volt, csak ennek megfizetésére irányuló marasztalás jogcímeként vagylagosan három különböző jogcímet jelölt meg ugyanazon ténybeli alpra történő hivatkozással. Ugyanakkor az alperes vámhatóság marasztalására egyetlen, az indítványozó által megjelölt jogcímen sem kerülhetett sor, bizonyítottság hiányában. A Kúria megállapította, hogy a peres iratokból az is kitűnik, hogy az időközbeni selejtezésekre tekintettel már további bizonyítás elrendeléstől sem várható válasz e kérdésekre. A polgári perrendtartásról szóló

1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 164. § (1) bekezdése alapján pedig a felperest terhelő bizonyítási kötelezettség miatt a bizonyíthatatlanság a felperes terhére esik.

- [8] Az indítványozó álláspontja szerint a Kúria Gfv.VII.30.104/2013/6. számú ítélete azáltal, hogy hatályában fenn tartotta a Fővárosi Ítéltábla 12.Gf.40.484/2012/5. számú ítéletét és ezzel a másodlagos – a késedelmi kamat megfizetésére irányuló – kereseti kérelmének elbírálását szándékosan mellőzte, megsértette a jogorvoslathoz való jogát [Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése], valamint ellentétes az Alaptörvény 25. cikkével [valójában a 25. cikk (2) bekezdésének a) pontjával], amely szerint az igazságszolgáltatási tevékenységet ellátó bíróság dönt a magánjogi jogvitákban. A Kúria sérelmezett döntése végképp elzárja attól a lehetőségtől – érvel az indítványozó –, hogy a váмhatósággal szemben fennálló követelését peres úton érvényesíthesse, ezért kért az alaptörvény-ellenesség megállapítását és a fent megjelölt kúriai ítélet megsemmisítését.
- [9] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Ezért az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta, hogy az Abtv. 27. §-a alapján előterjesztett indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz előterjesztésére vonatkozó, törvényben meghatározott formai és tartalmi követelményeknek.
- [10] Az Abtv. 27. §-a szerint az egyedi ügyben érintett személy (vagy szervezet) az alaptörvény-ellenesnek vélt bírói döntéssel szemben akkor fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés, vagy az eljárást befejező egyéb döntés sérti az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy nem áll rendelkezésre jogorvoslati lehetőség.
- [11] Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Gfv.VII.30.104/2013/6. számú ítélete elleni alkotmányjogi panasz befogadhatóságának vizsgálata során megállapította, hogy az az Abtv. 51.–52. §§-ban foglalt formai feltételeknek megfelel. Ezt követően az Alkotmánybíróság azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a befogadhatóság tartalmi követelményeinek, így különösen az Abtv. 26–27. § és 29–31. § szerinti feltételeknek.
- [12] Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy az ügyben felmerült alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány nem felel meg ezeknek a követelményeknek.
- [13] 2.1. Az indítványozó egyrészt arra hivatkozott, hogy sérült a jogorvoslathoz való joga [Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdés], mivel a támadott kúriai ítélet eredményeképp már semmilyen jogcímen nem tudja érvényesíteni a váмhatósággal szembeni követelését.
- [14] Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a jogorvoslathoz való jogból csupán azt követezik – de az sem abszolút követelményként –, hogy az első fokon meghozott érdemi döntésekkel szemben, azt felülvizsgálható, magasabb fórumhoz lehessen fordulni {3120/2012. (VII. 26.) AB határozat, Indokolás [22] [23]; 3022/2013. (I. 28.) AB végzés, Indokolás [14]–[17].} Ebből következően a felülvizsgálattal mint rendkívüli perorvoslattal szemben igénybe vehető esetleges újabb perorvoslat az Alaptörvény által garantált jogorvoslaton túlmutató többletlehetőség. Önmagában tehát az, hogy a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Gfv.VII.30.104/2013/6. számú ítélete ellen már nincs további perorvoslat, nem érinti az indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslathoz való jogát.
- [15] Az Alkotmánybíróság ugyanakkor rámutat, hogy az indítványozó vélt jogsérelmének – általa is említett – alapja valójában a Fővárosi Ítéltábla 12.Gf.40.404/2007/6. számú végzése, amelyben a bíróság megállapította, hogy az indítványozónak a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésre irányuló igényének „a közigazgatási eljárásban érvényesített joggal és tényalappal való azonossága kizárja az e jogcímen történő újbóli igényérvényesítését és ennek folytán e jogalap kérdését érintő határozathozatalt”. A fentiekre is tekintettel az elsőfokú bíróság a 26.P.28.469/2005/37. számú ítéletével az indítványozó keresetét elutasította. Az indítványozó fellebbezése folytán eljáró Ítéltábla az elsőfokú határozatot megváltoztatta. A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság ugyanakkor a Gfv.IX.30.199/2011/6. számú részítéletével helybenhagyta az elsőfokú bíróság ítéletének az államigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése jogcímen előterjesztett kereset elutasító rendelkezését, a másodfokú bíróságot pedig a jogalap nélküli gazdagodásra hivatkozással előterjesztett másodlagos kereseti kérelmet elutasító elsőfokú ítéleti rendelkezés elleni fellebbezés elbírálására utasította.
- [16] A Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a jogerős ítéletet a Kúria kizárólag a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatta. A Kúria támadott ítéletében hangsúlyozta is, hogy határozata meghozatalakor az már nem volt vizsgálható, hogy a Legfelsőbb Bíróság által korábban hozott részítélet, illetve az annak kijavítása iránti kérelmet

elutasító végzés a jogszabályoknak megfelel-e. A másodfokú bíróság a részítéletben írtakhoz kötve volt, a részítélet által kijelölt körben kellett a döntését meghoznia. A Kúria rámutatott, hogy az indítványozó ugyanazon ténybeli alpra hivatkozással, a megjelölt három különböző jogcímen – még ha azok jogi alapjaként egymástól eltérő egyéb feltételek bizonyítása is szükséges lett volna – megalapozott kereseti kérelmet nem terjeszthetett elő. Az alperesi késedelem tényének, illetve időpontjának ismerete hiányában, sem az általa megjelölt vámjogszabályok alapján igényelt késedelmi kamat megfizetésére a jogelődjének jogán, engedményezés folytán állított jogosultságát, sem, amint azt a felülvizsgálati eljárásban hozott részítélet is tartalmazza, az abból eredő kárának bekövetkezését bizonyítani nem tudta. A Kúria álláspontja szerint tehát az alperes marasztalására – az említett tények bizonyítása hiányában – egyetlen, általa előterjesztett jogcímen sem kerülhet sor jogszerűen, így az indítványozó által elbírálatlannak állított jogcímen sem.

- [17] Az Alkotmánybíróság rögzíti, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszának második kiegészítésében is el nem bírált kereseti kérelemre hivatkozik. Arra tekintettel azonban, hogy egy kereseti kérelmet terjesztett elő, ténylegesen a jogcímek problematikáját veti fel.
- [18] A bíróságok döntéseinek vizsgálata során az Alkotmánybíróság – az Abtv. 27. §-ával kapcsolatban kialakított gyakorlatának megfelelően – következetesen tartózkodik a bíróság által megállapított tényállás, a bizonyítékok bírói értékelésének és mérlegelésének felülvizsgálatától. Az Alkotmánybíróság így, mint mérlegelést kívánó ténykérdést nem vizsgálhatta azt sem, hogy valóban selejtezésre kerültek-e a perben bizonyítási szempontból rendkívül fontos okiratok, illetve mennyiben tudott eleget tenni a felperes a bizonyítási kötelezettségének.
- [19] 2.2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában hivatkozott továbbá az Alaptörvény 25. cikkének sérelmére is. Az Abtv. 27. §-a szerint az alkotmányjogi panasz előterjesztésének egyik feltétele az Alaptörvényben biztosított jog sérelme. Az Alaptörvény indítványozó által felhívott 25. cikke azonban csak a bíróságokra vonatkozó alapvető alkotmányos szabályokat tartalmazza, Alaptörvényben biztosított jogot azonban nem foglal magában.
- [20] 2.3. Az Alkotmánybíróság – tekintettel a fentiekre – megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-a szerinti feltételeknek mivel nem vet fel sem alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, sem a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet. Ezért az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Gfv.VII.30.104/2013/6. számú ítélete elleni alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2014. szeptember 15.

Dr. Kiss László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/194/2014.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3241/2014. (IX. 22.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.I.20.750/2013/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó önálló bírósági végrehajtó – jogi képviselője útján – az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-ára hivatkozva 2014. március 31-én alkotmányjogi panaszt nyújtott be a Kúria Pfv.I.20.750/2013/3. számú ítéletével szemben, annak alaptörvény-ellenessége megállapítását és megsemmisítését kérve. Az indítványozó szerint a végzés ellentétes az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, továbbá a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseivel.
- [2] 2. Az indítványozóval mint önálló bírósági végrehajtóval szemben az általa foganatosított végrehajtási eljárásban egy „egyéb érdekelt” végrehajtási kifogást terjesztett elő. E kifogást az Orosházi Városi Bíróság 2012. augusztus 30-án meghozott, 0405-1.Vh.554/2009/15. számú végzésében elutasította. Az egyéb érdekelt fellebbezése folytán másodfokon eljáró Gyulai Törvényszék 2013. február 19-i, 3.Pkf.25.054/2013/3. szám alatt meghozott végzésében a városi bíróság elsőfokú végzését megváltoztatta, és az indítványozó intézkedését megsemmisítette, továbbá kötelezte őt arra, hogy fizessen be a végrehajtói letéti számlára 276 169 forintot. E másodfokú, jogerős végzéssel szemben az indítványozó felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, amelyet azonban a Kúria érdemi vizsgálat nélkül, a fellebbezési jog hiányára hivatkozva Pfv.I.20.750/2013/3. számú, 2013. december 4-i keltezésű végzésével hivatalból elutasított. Az indítványozó e végzés alaptörvénye-ellenessége megállapítását és megsemmisítését kérve fordult az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz, arra hivatkozva, hogy a Kúria végzése ellentétes a jogállamiság részét képező jogbiztonsággal [Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés], a tisztességes eljáráshoz való joggal [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés], valamint a jogorvoslathoz való joggal [Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdés].
- [3] 3. A panaszos érvelése szerint a Kúria tévesen és ezáltal alaptörvény-ellenesen állapította meg az indítványozó jogorvoslati jogosultságának a hiányát, mivel a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) és a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) alapján kifejezett kizáró törvényi rendelkezés hiányában végrehajtási ügyekben is helye van felülvizsgálatnak, és a kérdéses ügyben ilyen kizáró ok nem merült fel. Az indítványozó érvelése szerint a Vht. 214. § (1) bekezdése csak a végrehajtás elrendelése tekintetében korlátozza a felülvizsgálat lehetőségét, a végrehajtás foganatosításával kapcsolatos jogorvoslatok tekintetében nem. A panaszos a jogállamiság részét képező jogbiztonság sérelmét abban látja, hogy az általa adott értelmezéssel ellentétes, a felülvizsgálatot lehetővé nem tevő értelmezést a Kúria a miniszteri indokolás alapulvételével állapította meg, a miniszteri indokolás azonban nem lehet ellentétes a jogszabály egyértelmű szövegszerű értelmével, így arra bírósági határozat nem alapítható. Azzal, hogy a Kúria – véleménye szerint – ez alapján értelmezte a Pp. és a Vht. rendelkezéseit, megsértette a jogbiztonság alkotmányos követelményét. Ugyancsak a jogállamiságot és a jogbiztonságot sérti az is, hogy az ilyen típusú bírósági eljárásokban nincs egységes jogalkalmazói gyakorlat, a különböző törvényszékek eltérő módon ítélnék meg hasonló ügyeket, így a Kúrának már biztosítania kellett volna az egységes jogalkalmazást. Azzal, hogy ezt nem tette meg, szintén megsértette az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését.
- [4] 4. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét abban látja az indítványozó, hogy a bírósági gyakorlat nem illeszkedik a hatályos törvényi szabályozáshoz; az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésének sérelmét pedig abban, hogy a Kúria azon – a panaszos szerint téves – jogértelmezése, miszerint a Vht.-nak a felülvizsgálatról való hallgatása is a felülvizsgálat lehetőségét érintő megszorítást jelent, elvonja az ő, egyébként őt a Pp. és

a Vht. szövege és kontextusa alapján megillető jogorvoslati, vagyis az őt kizárólag másodfokon kötelező jogerős döntéssel szembeni felülvizsgálathoz való jogát.

- [5] 3. Az Alkotmánybíróságnak mindenekelőtt azt kellett vizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz alkalmas-e az érdemi elbírálásra, azaz megfelel-e befogadási feltételeknek. Ennek alapján a következő megállapításokra jutott.
- [6] Az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt az alaptörvény-ellenes(nek tartott) kúriai döntés kézbesítésétől számított 61. napon nyújtották be írásban az Alkotmánybírósághoz; mivel azonban a 60. nap vasárnapra esett, az határidőn belül érkezett be [Abtv. 30. § (1) bekezdés]. Az indítvány tartalmazza azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá amely az indítványozó jogosultságát megalapozza [Abtv. 52. § (1b) bekezdés a) pont]. Az indítvány tartalmazza az Alaptörvényben biztosított jog indítványozó szerinti sérelmének lényegét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont]. Az indítvány tartalmazza az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírói döntést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont]. Az indítvány tartalmazza az Alaptörvény – indítványozó szerint – megsértett rendelkezéseit [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont]. Az indítvány tartalmaz indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont]. Az indítvány tartalmaz kifejezett kérelmet a bírói döntés megsemmisítésére [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont]. Az indítvány megfelel annak a tartalmi feltételnek, mely szerint az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva [Abtv. 27. § b) pont]. Az indítványozó jogosultnak tekinthető [Abtv. 51. § (1) bekezdés]; az indítványozó érintettnek tekinthető [Ügyrend 30. § (2) bekezdés c) pont].
- [7] Azonban az indítvány egyrészt nem felel meg annak a tartalmi feltételnek, hogy a sérelmezett döntés az ügy érdemében hozott vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés legyen (Abtv. 27. §), mivel a végzést a bíróság nem az ügy érdemében, de nem is a végrehajtási eljárás befejezése tárgyában, hanem a végrehajtási eljárás során hozta meg. Másrészt az indítvány annak a tartalmi feltételnek sem felel meg, hogy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség történt volna, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésről volna szó (Abtv. 29. §). A bírói eljárás során, illetve a kúriai döntésben nem történt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, továbbá a bírói döntések alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vetnek fel. Valójában az indítványozó e vonatkozásban egyrészt a bírói jogértelmezéssel nem ért egyet, és alkotmányjogi panaszának lényege, hogy a bíróságok az ügyében tévesen értelmezték a Pp. és a Vht. rendelkezéseit, a törvényi szabályok értelmezése azonban – amennyiben az alaptörvény-ellenességet nem vet fel – nem tartozik az Alkotmánybíróság hatáskörébe, arra kizárólag a rendes bíróságoknak van hatásköre. Az indítványozó másrészt a bírói gyakorlat – szerinte – divergáló jellegét tartja alaptörvény-ellenesnek, és az egységes bírósági jogalkalmazást szeretné elérni; az egységes jogalkalmazás biztosítása azonban – különösen a jogegységi eljárás lefolytatása és jogegységi határozat meghozatala révén – a bíróságok szervezetről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 32. § (1) bekezdése alapján a Kúria kizárólagos hatásköre, melynek indítványozására a Bszi. 33. § (1) bekezdése értelmében kizárólag a Kúria elnöke vagy kollégiumvezetője, illetve helyetteseik, az ítélőtábla elnöke, a Kúria tanácselnöke, továbbá a legfőbb ügyész jogosult, az Alkotmánybíróság nem.
- [8] 4. A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.I.20.750/2013/3. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2014. szeptember 15.

Dr. Stumpf István s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/732/2014.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3242/2014. (IX. 22.) AB VÉGZÉSE

bírói kezdeményezés visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa bírói kezdeményezés tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 2012. január 1. napjától 2012. július 31. napjáig hatályban volt 62.–63. §-ai alkalmazásának kizárására; valamint a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 2011. január 7. napjától 2013. július 31. napjáig hatályban volt 47. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló bírói kezdeményezést visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A Pécsi Ítéltábla bírása az előtte Gf.IV.30.402/2013. szám alatt folyamatban lévő ügyben – az eljárás felfüggesztése mellett – kezdeményezte az Alkotmánybíróság által a 36/2013. (XII. 5.) AB határozatban (a továbbiakban: Abh.) alaptörvény-ellenesnek ítélt, a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvénynek (a továbbiakban: Bszi.) a 2012. január 1. napjától 2012. július 16. napjáig hatályban volt 62.–63. §-ai alkalmazásának kizárását. Kérte továbbá, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 2011. január 7. napjától 2013. július 31. napjáig hatályban volt 47. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenességét is.
- [2] Indítványában kifejtette, hogy a Pp. támadott – az eljáró bíróság kijelölésének szabályait megállapító – rendelkezése tartalmilag azonos módon rendelkezik az Abh.-ban alaptörvény-ellenesnek és nemzetközi szerződésbe ütközőnek ítélt Bszi. szabályokkal. A bírói kezdeményezés alapjául szolgáló ügyben az elsőfokú bíróság kijelölésére a Bszi. és a Pp. megjelölt rendelkezései alkalmazásával került sor. Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 25. § (1) bekezdése értelmében, ha a bírónak az előtte folyamatban lévő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmaznia, amelynek alaptörvény-ellenességét észleli, vagy alaptörvény-ellenességét az Alkotmánybíróság már megállapította, az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés b) pontja alapján köteles az Alkotmánybíróságnál kezdeményezni a jogszabály, vagy jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítását, illetve az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazásának kizárását.
- [3] Az indítványozó bíró hivatkozott továbbá az Alkotmánybíróság 35/2011. (V. 6.) AB határozatára, miszerint „az Alkotmánybíróság alkotmányvédelmi feladatának egyik lényeges célja az, hogy alkotmányellenes norma ne érvényesülhessen a jogrendben”. Az indítványozó álláspontja értelmében az előtte folyamatban lévő perben a Bszi. már alaptörvény-ellenesnek nyilvánított és a Pp. – azonos tartalommal bíró – rendelkezéseit alkalmazni kell. A bíróság illetékességének megállapításánál ugyanis a keresetlevél beadásának időpontja irányadó és az illetékesség hiányát a bíróság a Pp. 43. § (1) bekezdése szerint hivatalból veszi figyelembe. „Amennyiben az Alkotmánybíróság kimondja a Bszi. 62.–63. §-a alkalmazásának kizárását, valamint a Pp. 47. § (1) bekezdésének alaptörvény-ellenességét, úgy e rendelkezések jelen [az indítványozó bíró előtt folyamatban lévő] perben nem alkalmazhatók”. Minderre tekintettel nyújtotta be indítványát.

- [4] 2. Az Alkotmánybíróság először az indítványozó bíró indítványtételi jogosultsága tekintetében foglalt állást. Az Abtv. hivatkozott 25. § (1) bekezdése értelmében, ha a bírónak az előtte folyamatban levő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmaznia, amelynek alaptörvény-ellenességét észleli, vagy alaptörvény-ellenességét az Alkotmánybíróság már megállapította, – a bírósági eljárás felfüggesztése mellett – az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *b*) pontja alapján az Alkotmánybíróságnál kezdeményezi a jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítását, illetve az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazásának kizárását.
- [5] Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben – az indítványozó bíró állításával ellentétben – arra a megállapításra jutott, hogy a megjelölt rendelkezéseket a folyamatban lévő ügyben az eljáró bírónak nem kell alkalmaznia. A Be. 62.–63. §-ait és a Pp. 47. § (1) bekezdését – mint speciális kijelölési szabályt – az OBH elnöke alkalmazta, amikor a 26/2012. (II. 16.) OBHE számú határozatával a Szekszárdi Törvényszéket az eljárás lefolytatására kijelölte. A bíróság ugyan hivatalból vizsgálja illetékességét, és annak hiányát is hivatalból veszi figyelembe, de az indítványban kifogásolt kijelölés szabályainak az eljáró bíróság általi alkalmazása fogalmilag kizárt. Az eljáró bíróság, amennyiben illetékessége hiányát állapítja meg, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvényben foglalt egyéb jogkövetkezményeket alkalmazza.
- [6] Tekintettel arra, hogy ebben az esetben nyilvánvaló, hogy a megjelölt rendelkezéseket a bírónak nem kell alkalmaznia [lásd 6/2014. (II. 26.) AB határozat, Indokolás [14]], ezért az Alkotmánybíróság az indítványban foglalt kérdések érdemi vizsgálatát mellőzte, és az Abtv. 64. § *d*) pontja alapján a bírói kezdeményezést visszautasította [lásd 3111/2014. (IV. 17.) AB végzés, 3112/2014. (IV. 17.) AB végzés].

Budapest, 2014. szeptember 15.

Dr. Kiss László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: III/1153/2014.

Az Alkotmánybíróság Határozatai az Alkotmánybíróság hivatalos lapja, mely elektronikus formában, időszakosan jelenik meg. A kiadvány az Alkotmánybíróság döntéseinek gondozott, szükség esetén anonimizált változatú szövegét tartalmazza. Az Alkotmánybíróság Határozatainak egyes számai bárki számára, személyazonosítás nélkül, korlátozástól mentesen, díjmentesen hozzáférhetők az Alkotmánybíróság honlapján: www.alkotmanybirosag.hu

A szerkesztésért felel: dr. Bitskey Botond, az Alkotmánybíróság főtítkára
layout: www.estercom.hu
Kiadja a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó, Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., www.mhk.hu
Felelős kiadó: Majláth Zsolt László ügyvezető
HU ISSN 2062–9273